לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

יום ב', י"א באדר תשמ"ח, 29 בפברואר 1988 / שנה מ"ח מס' 13586 / המחיר 1.20 ש"ח כולל מע"מ

חמישה בקבוקי תבערה בעזה

עזרא אבירן

חמישה בקבוקי תבערה נזרקו אמש, לעבר כלי־רכב צבאיים בכיכר השוטר בעזה. הדבר אירע בעת פיזור מסגינים שעסקו בפיזור מסמרים ודוקרנים בכבישים, הבקבוקים החטיאו את המטרה ולא גרמו נזקים ואיש לא נפגע. מספר חשודים נעצרו.

שני חיילים נפצעו קל בפניהם אמש מיידוי אבנים באיזור עזה. הם נילקחו לטיפול בבית החולים „ברזילי" באשקלון ומצבם מוגדר קל.

שולץ שוקל לשוב לישראל אחרי ביקוריו בלונדון ובריסל

מתכוון להטיל את כל כובד משקלו כדי להשיג הסדר על פי לוח הזמנים שקבע ● הערכות סותרות בלשכת רה"מ ושר־החוץ ● שמיר מעריך כי המסע יסתיים בלא כלום — פרס מוצא סימנים מעודדים ● עיקר המחלוקת עם שמיר על הקשר בין הסדר הביניים להסדר הקבע

דליה שחורי

אף כי מסעו של מזכיר המדינה האמריקני ג'ורג' שולץ באזור לא הביא עד כה לתוצאות מעודדות, שוקל עתה שולץ לשוב לישראל ביום ד' מייד אחרי ביקוריו בלונדון ובבריסל, ליומיים. ייתכן,

(סוף בעמוד 4)

קורת רוח בקהיר

בתום שיחותיו של שר־החוץ האמריקני בקהיר אמר שולץ כי ארה"ב ומצרים סבורות שבידיהם תכנית מדינית מבטיחה ביותר". בקהיר זכה שולץ לתמונה הגדולה ביותר, עד כה, בתוכניותיו (צילום: איי.פי.)

הקצנה במצע „חרות": זכות העם היהודי על ארץ־ישראל כולה — נצחית

דורית גמן

ועדת המצע של תנועת „חרות" בראשותו של ח"כ דב שילנסקי, החליטה אמש לשנות את הסעיף במצע המפלגה האומר כי זכותו של העם היהודי לארץ־ישראל היא זכות ניצחית, שאינה ניתנת לעירעור. הוועדה החליטה כי מעתה יאמר בסעיף זה כי זכותו של העם היהודי על ארץ־ישראל כולה היא זכות, נצחית שאינה ניתנת לעירעור. ח"כ שילנסקי הבהיר כי הכוונה לזכות על שתי גדות הירדן. לדבריו אין הכוונה לקרוא לצאת למלחמה על רבת־עמון, אך הדבר בא להדגיש כי זכותנו היא גם על הגדה המזרחית.

החלטה נוספת שהתקבלה אמש קובעת כי ממשלת הליכוד תשאף תפעל להחלה־מידית של החוק הישראלי על יהודה, שומרון, ועזה, באיזון שבין הים והירדן תהיה בהקדם ריבונות ישראלית בלבד. אשר לאוטונומיה, החליטה הוועדה כי האוטונומיה, עליה הוסכם בקמפ־דייויד אינה מדינה, אינה ריבונות, ואינה הגדרה עצמית. לעם הערבי, נאמר בהחלטה, ניתנה הגדרה עצמית על־ידי קיומם של 21 מדינות ערביות עצמאיות.

נכשל הנסיון להפגיש שולץ עם משלחת פלשתינית

אתמול נמסר כי שני פרופסורים פלשתינים, אדוארד סעיד ואיברהים אבו־לוגד, כבר יצאו מארה"ב בדרכם לישראל להשתתף בפגישה ● ברגע האחרון לא הסכימו הצדדים על הרכב המשלחת ● המגעים יימשכו וייתכן שערפאת יוזמן לארה"ב לאחר שיכריז על הכרתו בישראל

מנחם עברי

שר החוץ של ארה"ב ג'ורג' שולץ לא יוועד במהלך סיורו הנוכחי במזרח התיכון עם משלחת פלשתינית, לאחר שארה"ב ואש"ף לא הצליחו

(סוף בעמוד 2)

להשיב בידי, להרוס בתים, להרחיק התקשורת — תובעים שרי הליכוד ● עמ' 2
מתנחל מנווה־צוף חשוד בהריגת ערבי ● עמוד 3
דפול: הם בני מזל שלא ירו בראשיהם ● עמוד 3
משמרת מחאה של אמהות בירושלים ● עמוד 4

מבחנה של מעצמה

ניתן לקוות כי שר החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ לא הגיע לאזור רק לשם רכישת שטיחים פרסיים בשוק הססגוני של דמשק. כמנהיג פוליטי של מעצמת־על הוא חייב להיות מודע לכך כי העדר יכולת להגיע להסדרים, או לפחות למו"מ על הסדרים, רק יחריפו את הבעייה ואת פעולות הייאוש.

פגישה של שולץ עם נציגות פלשתינית יכולה להיות נקודת מפנה בשליחותו. לכן על ממשלת ישראל לא להעמיד קשיים בפני אפשרות כזאת. למעשה ישראל היא שחייבת להיות מעוניינת יותר מאחרים לקשור את אש"ף לתהליך המדיני, לכן יש לאפשר הרכב משלחת שיהיה מקובל גם עליו. דבר זה הוסכם בזמנו על־ידי ממשלת ישראל בראשותו של בגין.

שמיר חייב להבין, כי למרות ששולץ אינו מפעיל לחץ ואינו מאיים בהערכה מחדש, הרי עצם נסיעתו מהווה הפעלת לחץ. הצד שיכשיל את שליחותו יקח על עצמו אחריות כבדה לגורל השלום ולהמשך ההידרדרות הצפויה בעקבות זה בשטחים.

בינתיים לא השיג שולץ פריצת דרך ואם הוא לא יצליח לחינתק מהלאווים של מתנות הסירוב, הוא עשוי להציג את ארה"ב כמעצמת בננה, נעדרת יכולת לקדם תהליכים להם היא נושאת באחריות בתוקף תפקידה העולמי.

למרות שאין עדיין פריצת דרך, אין לאבד את התקווה כי השליחות תביא לחזוח ולמוצא מהמצב הטראגי אליו נקלעו שב ישראל והפלשתינים.

הזנחה אקולוגית

ועדת החקירה בעניין הדליקה בחוות פזגז מצביעה על הזנחה רבת שנים של כל המוסדות. הארוע, כזכור, רק במקרה לא נסתיים באסון כבד ובפינוי אלפי תושבים. אתמול קבעה הועדה הממלכתית כי מנהלי החברה הפגינו חוסר רגישות לשלום הציבור, והרגו מהתקון לאורך שנים, גם המוסדות הממלכתיים הפגינו אזלת יד משוועת.

בעיון הצמיגים הבוערים ורימוני הגז, הבעייה של שמירת איכות הסביבה, שמירת האוויר, המים והקרקע נדחקו לקרן זווית. אך הבטחת האקולוגיה עשוייה לקבוע את תנאי הקיום בארץ למשך דורות.

מנהלי חברות שדאגתם נתונה רק לסגירת המאזנים ברווח של מליונים והזלזול של משרדי הממשלה והשרים האחראים לדבר, מאחזים את אוצרות הטבע היקרים ביותר. מתברר כי הממשלה שאינה דואגת לאקולוגיה פוליטית מפקירה גם את התנאים הבסיסיים ביותר לקיום אנשי בארץ זו.

רס"ר ו־2 חיילים יועמדו לדין בפרשת קבורתם של 4 צעירים מכפר סאלום

הפרקליטות הצבאית החליטה להעמיד השלושה לדין והם יואשמו בתקיפה בנסיבות מחמירות ובהתעללות ● נמשכת חקירת ההתעללות בשכם ● ביקוש ביחידות צה"ל לסרט של סי.בי.אס ● אלוף פיקוד מרכז, עמרם מצנע בכנס קצינים אתמול: צה"ל לא יהיה צבא של אספסוף

אבי בניהו, כתבנו הצבאי

רס"ר ושני חיילי צה"ל, שהיו מעורבים בקבורתם בעפר של ארבעה מתושבי השטחים יועמדו לדין צבאי, כך החליט אתמול הפרקליט הצבאי של פיקוד המרכז. צה"ל סיים אתמול את החקירה בארוע, בו נקברו חיים ארבעה צעירים מקומיים באמצעות דחפור, בכפר סאלום שבגדה. בתום החקירה של המשטרה הצבאית הורה פרקליט פיקוד המרכז להגיש כתבי אישום נגד רס"ר צה"לי דנינו איש המימשל בשכם, ונגד שני חיילים שהיו נוכחים במקום והשתתפו באירוע. שלושת החיילים יואשמו בתקיפה בנסיבות מחמירות ובהתעללות.

החקירה של המשטרה הצבאית באירוע הכאת שני צעירים בשכם, ששודרה ברשת סי.בי.אס. נמשכת.

חייל חשוד בהריגה

חייל בשירות סדיר ששירת בעזה, נעצר לפני 10 ימים לשבועיים, כחשוד בגרימת מותו של צעיר תושב שכונת סג'עייה במזרח־עזה. הפרקליטות הצבאית במחוז הדרום בודקת את תיק החקירה, כדי להחליט אם להעמיד לדין את החייל.

ביקוש לסרט סי.בי.אס

אל פיקוד המרכז מגיעות בקשות של יחידות צה"ל באזורי הגדה המערבית ועזה, שמפקדיהן מבקשים לקבל את סרט הטלוויזיה של סי.בי.אס. במגמה להקרין אותו לפני החיילים ולשוחח איתם על הנזק והחומר הנגרם כתוצאה מהתריגים. גורמים צבאיים הביעו אתמול תמיהה על מה שכינו „מידת הזעזוע שספקו את אלוף פקוד המרכז". הם אומרים כי הכאת הצעירים בשכם לא היתה המקרה החמור ביותר שהיה בשטחים וכי הטיפול בחקירת היה מהיר ומצמה. גורע כי בסרט המלא של הסי.בי.אס. נראה קצין בדרגת סרן, הוא סגן מפקד היחידה שהושעה מתפקידו, כשהוא ניגש לצעירים, מכה אותם ועוזב אחר־כך את המקום.

„לא יהיה צבא אספסוף"

צה"ל לא יהיה צבא של אספסוף. החריגים הם קציניו של צה"ל, של המפקדים. הם חייבים להבהיר עם החיילים, להסביר להם ולעשות הכל כדי שלא יחזרו תופעות ההתנהגות החריגה". דברים נחרצים אלה השמיע אתמול בבוקר אלוף פיקוד המרכז, עמרם מצנע בשיחה שקיים עם כל הקצינים והמפקדים של צה"ל ביהודה ושומרון בדרגת סגן ומעלה.

(סוף בעמוד 4)

„אין להם הוראות ברורות מתי להגיב בכוח ומתי לא"

אומרת אהרונה אנזל, אמו של יהודה, אחד מארבעת החיילים שנעצרו בעקבות הסרט של סי.בי.אס

זהבה מוזס

קריאות טלפוניות רבות זרמו כמשך יום אתמול לביתה של משפחת אנזל, שבנם יהודה, הוא אחד מארבעת החיילים שנעצרו בעקבות הקרנת הסרט של רשת סי.בי.אס.

בביתה, ברחוב טרומפלדור בראשל"צ אמרה אתמול אהרונה אנזל: „יש לנו בית שלו ושקט, שהאלימות ממנו והלאה, אבל החיילים נמצאים במצב מתסכל. אנחנו חינכנו את יהודה על ראש גדול ועל אהבת מולדת, אך כשנמצאים שם, חוברים מתנהלים כבראה קצת אחרת. הם סופגים כל הזמן עלבונות, קריאות גנאי ואבנים. יהודה משרת בשטחים כבר 10 שבועות. כשהוא מגיע הביתה וזה מצבי אחרי, מנסת להרגיע אותנו, ומצד שני סופר על תסכול רב. אין להם הוראות ברורות מתי להגיב בכוח ומתי לא. הצעירים הפלשתינים יודעים שהחיילים נצרים את אשם והם אינם מפחדים ומתקיפים אליהם עד למרחק של סנטימטרים מפורים. כל החברים ביחידה מאוחדים. לא מגיע להם כל מעצר, הם לא התנהגו כפושעים. אני חושבת שיש פשע ששודרו את שני הערבים. אני מקווה כי יוחזר להם רישה של חוק והם ישוחררו ויהיו אתנו כבר השבוע בבית" — אמרה אהרונה.

תפס כותרת / נו תאי־וו

תנו צ'אנס לנו

קוריאה הדרומית השנה במרכז העניינים. המשחקים האולימפיים שייערכו בה בקיץ, מקפיצים אותה לכותרות אמצעי התקשורת בעולם מדי דרום־קוריאה לדמוקרטיה יציבה. אך האם באמת יוכל לממש את רצונותיו? כדי לעשות זאת, עליו להפגין עצמאות, בייחוד כלפי הצבא.

צילום: איי.פי.

אני נשבע: נו תאי וו רוצה צ'אנס

שבוע. זה התחיל בגל המהומות בשנה שעברה, שהכריח את נשיאה הקודם, צ'ון דו־הוואן, להכריז על בחירות, נמשך במערכת הבחירות הסוערת, ונגמר בהתרסקות מטוס נוסעים של הדרום, אחרי שטרוריסטית צפון־קוריאנית שתלה פצצה והרגה את כל נוסעיו.

ביום חמישי הושבע לתפקידו נשיאה החדש של קוריאה, נו תאי־וו. בבחירות הכלליות שנערכו בחודש דצמבר זכה נו. בן ה־55 רק ב־36 אחוז מהקולות המצביעים. שני יריביו קיבלו יחד 56 אחוז מהקולות, אך לפי חוקת קוריאה, המועמד המקבל את מספר הקולות הגדול ביותר הוא המנצח, גם אם הוא נשיא של מיעוט. לאחר בחירתו הבטיח התחלה של „עידן גדול לאדם הפשוט" והצהיר, כי תקופת שלטון האיש החזק עברה מן העולם. הוא נראה נחוש להיות האדם שיצעיד את הכל זוכרים כי נו, אז קצין בדרגת גנראל, היה יד ימינו של צ'ון (גם הוא גנראל לשעבר) בפוטש שהביא אותם לשליטה בצבא ובמדינה בדצמבר 1979. קולות מתנגדיו שצעקו „זיוף" נחלשו בינתיים, אבל סטודנטים שמאלנים ממשיכים להפגין ברחובות נגדו. נו יהיה חייב לפייס את מתנגדיו, אולי על־ידי מינוי אחדים מהם לממשלתו. כדי לפתוח ולסיים את המשחקים האולימפיים בשלום, זקוק נשיאה החדש של קוריאה הדרומית לכל עזרה אפשרית מידידיו, ואלה יודעים זאת היטב. האמריקנים הודיעו, כי יתגברו לקראת הקיץ את כוחותיהם המוצבים בקוריאה הדרומית. אורחים חשובים הגיעו לטקס ההשבעה, ביניהם ראש ממשלת יפאן, נובורו טאקשיטה. המסר למתנגדי הנשיא ברור: תנו צ'אנס לנו.

יזון אמיתי

על המשמר

בשטח/ אמנים מוחים

כיבוש מצולם, מצוייר ומוצג

שבת בצהריים. גלריית „רגע" בדרום תל־אביב. שבעים ציירים וצלמים מציגים כיבוש. הרבה עיתונות זרה. רשתות טלוויזיה זרות העושות עתה צילומי עומק ומגלות את ישראל האחרת, ישראל המוחה.

אחרי הפסיכולוגים, המרצים באוניברסיטאות, הסופרים והמחזאים, מתעוררים אנשי האמנות הפלסטית. גם הם נגד הכיבוש המתמשך ונגד האירועים הקורים יום יום בשטחים. ההתארגנות היתה ספונטנית. לא היה קו־מנחה. הרצון לצאת במחאה גרף אחריו את אנשי הגלריה והאמנים המציגים בו. לא רק הם. עוד גלריות בתל־אביב פתחו השבת בתערוכות מחאה. ביניהן גלריית שלוש, בוגרשוב ומימד.

הצילומים קשים. משקפים את מצבו של הערבי בחברה הישראלית. פועל הבניין, שוטף הכלים, מרימים ידיים מול קנה הרובה עברי, חיים בתנאי דיור קשים. בקיצור, חיים בזבל. הציורים יותר סימבולים. מבטאים תחושה קשה של מרכא ומרוכא. לא צריך לנחש באיזה צד נימצא הערבי, או היהודי.

כשכל זה ברקע מציגים שחקני תיאטרון „נוה צדק" קטעים מתוך „הפטריוט" מאת חנוך לוין. פטר גריש, עמי כץ וסיני פתר ומופיעים לסרוגין בתפקיד הערבי, הישראלי, והאמריקני. וכמובן

צילום: אהרן בראשל

„הפטריוט" בגלריה רגע

לפי המסורת של לוין, האמריקני משפיל את הישראלי, הישראלי משפיל את הערבי, והערבי...

כולם חולמים על אמריקה. רוצים להיות מלצרים או עוזרי מלצרים. בינתיים הם עוסקים בהשפלות, הקהל צוחק. מין צחוק עצבני. זו כבר לא פרודיה, לא סטירה. זו מציאותו הדברים הנאמרים, הציורים והתמונות ברקע, יוצרים תחושה של תיאטרון זוועה, אלא שהפעם זו מציאות.

עוד שבת בתל־אביב. על הטיילת ליד הים מטיילים זקנים וצעירים עם עגלות ילדים. בקולנוע „שחף" האולם מפוצץ בהצגת „הופה היי". עולם כמנהגו נוהג. לא לגמרי — ציירים וצלמים מוחים.

משה שדות

ציורמצב

איור: אלעד דן

בשטח/חגיגת פרסום

צרכנות בלא צרחנות

נברשות הקריסטל בוורוד ותכלת של „מלון דניאל" בהרצליה, נתנו מסגרת גג לחגיגת הפירסום הססגונית שהתקיימה ביום ששי. קפה שחור נמזג לספלים יוקרתיים, קרואסונים בצימוקים, טריטוריה צפופה, משוחחים על הא ודא.

על קירות ההיכל דיברו המוצגים: למעלה מ־300 עבודות הוגשו לתחרות שאורגנה על־ידי יוסף נעמן, מנכ"ל „האיגוד הישראלי לפירסום".

חודש ימים יישמר שמם של הזוכים בכספת מיוחדת ורק ב־21 במארס, במסיבת ענק, הוא יוענק, בדמות מדליות ארד, נקודות זכות על פי קריטריונים שונים, כי פירסום לא די לו שיהא יפה, עליו להיות גם יעיל, פונקציונאלי, מכיר בלשון מקצועית.

למטה באודיטוריום הוקרנו תשדירי פירסומת, מוכיחים, צבע על גבי מסך, כי כשרוצים, הרמה עולה, העין מפרגנת, והתמורה לא מאוחרת. שמו להם, לשופטים המון צבעים בעיניים כדי שיתרשמו ויכריעו. בסך־הכל היה אסתטי ומכובד ומהוקצע והיה גם קונטרס. כי בניגוד לפירסומי צריחה רבים של אמהות היסטריות ראית פירסומי צריכה נקיים,

צילום: מאיר פרטוק

מפרסמים במלון דניאל

כסף וזהב כשהזוכייה הראשונה תזכה בהשתתפות בפסטיבל הבינלאומי שיתקיים בניו־יורק בחודש מאי הקרוב. 60 שופטים, קולטורליים, סבבו אולם רחב ידיים, תימרנו מלוטשים, אופטימיים, בצבעי סטודיו משופרים, ורצית אותם עבור, אצלך, בבית, במשרד וברחוב. בלי שום בושה.

אלישבע איילון

מסך אחרון/ ממפיס סלים

„כל יום יש לי בלוז"

שמו היה פיטר צ'טמן, אבל אולי רק מרשם התושבים וחשבון הבנק שלו, הכירו אותו כשם זה. הוא נודע בכינויו, ממפיס סלים ותחת שם זה, הקליט והופיע בעולם, יוצא ושב מבסיסו בצרפת. הוא עבר לשם מאמריקה בגלל סיבות רבות, הראשונה בהם היתה נישואיו לקולט, צרפתיה. סיבה נוספת היתה, הניתוק ממירוץ העכברושים, כפי שכינה זאת, של השאו ביזנס באמריקה.

ממפיס סלים, שנפטר ביום חמישי, נולד בשנת 1915 והחל את הקריירה שלו בשנת 1934 בממפיס. סלים, פירושו רזה, הכינוי נשאר גם כשהגוף שלו הפך עגלגל ודשן. הוא ניגן עם ביג ביל ברונזי, ווילי דיקסון ואחרים. בשנת 1940 הקליט תקליט ראשון, אחד משיריו הידועים ביותר „כל יום יש לי בלוז", הפך לקטע המזוהה עם ענק אחר, בי.בי. קינג.

ממפיס סלים ביקר בישראל יותר מפעם אחת, יותר מפעמיים. הוא עצמו אמר כן אינו זוכר כמה פעמים הגיע להופעות אצלנו, לבד מן העובדה שהפעם הראשונה היתה בשנת 1960, במועדון ביפו, הוא ניגן גם עם להקת „הפלטינה" הישראלית, בארץ ובאירופה. כאשר הופיע כאן בשנת 1981, הצטרף אליו המתופף של ברגמן.

בישראל, עם דוד קריבושי

כותב שורות אלה ראיין את ממפיס סלים, פעם אחת, באותו ביקור. „הבלוז", אמר האיש, שסימן־ההיכר שלו היה קוצת־השיער הלבנה, בתוך השיער השחור מקורזל, „זה מה שיש לך לומר, ולא איך אתה אומר זאת. אני אוהב את הקהל הישראלי משום שיש הרבה מן המשותף בינינו. מבינים אותי כאן, חווים את הבלוז, כמוני". ובאמת, ממפיס סלים, כל יום, בחודשים האחרונים, יש לנו בלוז, ולא רק לנו.

עומר ניר

עורך „עמוד־אחורי": אפי לנדאו

עצבנות ואובדן עשתונות בדיון על האירועים בממשלה

להשיב בידי, להרוס בתים, להרחיק התקשורת מהשטחים — תבעו שרי הליכוד

רבין: גם הרג של מאות ואלפים לא יפתור הבעיה — זו מלחמת התשה שתסתיים רק בפתרון מדיני ● מודעי: אם מערכת הבטחון אינה יכולה למלא משימתה — שתאמר לנו ● שרון: איך זה שולחים מ.צ. לעצור חייל בחדר-אוכל של הקיבוץ ● צורי: שרי הליכוד מאבדים עשתונות, אין פתרון של זבנג וגמרנו

דליה שחורי, כתבתנו המדינית

בישיבת הממשלה, שהוקדשה אתמול כולה לאירועים בשטחים, ונמשכה זמן רב מעל למתוכנן, קראו שרי הליכוד להנהיג "יד קשה" עוד יותר בשטחים, להשיב בידי, להרוס בתים ולסגור את השטחים לחלוטין בפני כלי התקשורת. שר הביטחון יצחק רבין אמר, כי אינו רואה להתרחשויות בשטחים סוף מהיר, אם בכלל. עם זאת, "אני לא חושב שעל-ידי הריגת מאות ואלפים תיפתר הבעיה," השיב לשרי הליכוד.

מלחמת התשה

רבין אמר עוד, כי מה שקורה עכשיו בשטחים הוא לא טרור, אלא פעילות של אזרחים בצורה אלימה. "מדובר כאן בעימות בין שני עמים. מלחמת ההתשה הסתיימה רק בפתרון מדיני. במקום שלא היה פתרון מדיני, לא פסקה הלחימה. בלי תהליך מדיני, לא יהיה פתרון. הציבור הישראלי הוא חסר סבלנות. מלחמת ההתשה נמשכה אלף ימים." בטיפול בהתפרעויות, סיכם רבין, יש לתת עדיפות לפיזור התפרעויות גדולות ולשמירה על צירים מרכזיים פתוחים.

מודעי: לא רואים הסוף

השר יצחק מודעי אמר, כי עברו כבר 80 יום מתחילת ההתפרעויות ואין רואים את סופן. "בתחילה שמענו כי זה ידוכא בכמה ימים, אחר-כך אמרו לנו כמה שבועות, ועכשיו אנו שומעים שאי-אפשר לקבוע מועד." מודעי קבע, שהממשלה אינה ועדת ייעוץ לשר הבטחון. "אם מערכת הבטחון אינה יכולה למלא את משימתה לדכא את ההתפרעויות, שיאמרו לנו שזה המצב," אמר. "הממשלה תדון אז, איך לעשות זאת."

לסלק התקשורת

מודעי חזר ואמר, כי מזה שבועות הוא תובע לסלק את כלי התקשורת מיו"ש ועזה. "מה קורה? מאות כתבים וצלמים מתאכסנים בכפרים הערביים עצמם, ועצם נוכחותם מעודדת התפרעויות. האם לא ניתן לסלקם בהוראה אחת של שר הבטחון?" בהקשר זה הביע מודעי זעם על צוות הטלוויזיה הישראלית, שעל רכב השידור שלו נפרש דגל אש"ף, תוך הנמקה, שנשקפה סכנה לחיי הנוסעים. "מי ביקש מהם להירחק לאזור כזה?" שאל.

ביקורת על מצנע

הוא גם מתח ביקורת על אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע, המשחרר זורקי אבנים. לשרים חולק דף התנהגות לחיילי צה"ל, איך לנהוג בשטחים, ומודעי אמר, כי זהו דף מגוחך.

אל קריאת מודעי לסגור את הגדה ועזה בפני כלי התקשורת הצטרפו השרים חיים קורפו ומשה קצב. קורפו אמר, שאין שום סיבה לא לסגור את יו"ש ועזה בפני כלי התקשורת למשך שלושה חודשים. כן אמר, שצריך להדגיל מניעת ההתנצלות על מעשינו בשטחים שכן מול אוייב יש תמיד נפגעים. משה קצב אמר, שעצם נוכחות כלי התקשורת בשטחים יוצרת את המהומות וכדי להביא לדעיכתן ואולי אפילו להפסקתן, מוטב שכלי התקשורת לא יהיו בשטח.

איך זה עוצרים בחדר-אוכל

אריאל שרון מתח ביקורת על שצה"ל לא מנע את מעשה הלינץ' בקבטיה. מבחינה מוסרית, אמר שרון, "אנו אחראים לחייו. למרות שיכולנו להצילו הוא נתלה בכיכר הכפר. זה בלתי נסבל לחלוטין." שרון גם היפנה עקיצה לעבר המערך כשיצא להגנת שגיא חרפו מקיבוץ גשר. "יש לי עוד איזה שאלה," אמר. "איך זה מעזים לשלוח מ.צ. לחדר האוכל של הקיבוץ ביום ששי ולעצור את אחד החיילים? האם הוא פושע פלילי? האם הוא יברח מן הארץ?"

שרון אמר, כי הגיע הזמן לנקוט בשיטות תקיפות יותר. "אני יודע איך לעשות את זה ואת זה אבל לא מקשיבים לי. אפשר לגמור את זה ומחר," אמר. בקרב שרי הליכוד היתה קריאה אחידה לנקוט בכל האמצעים כדי להחזיר את השקט בשטחים.

צורי: מאבדים עשתונות

השר יעקב צור הגיב על דברי שרי הליכוד באומרו, שהממשלה מאבדת את עשתונותיה. "שרים מצפים, שהם יתעוררו מחר בבוקר, ובאורח פלא הכל יחזור לתיקנו. "הגיעה השעה שהממשלה תפסיק להתנהג כמו במסיבת פיסטוקים של יום שישי," ותחזק את צה"ל מצד אחד ואת המהלך המדיני מצד שני. "אני מצדיע לצה"ל, שהוא הגורם המאוזן ביותר לנוכח המבוכה כאן בממשלה," אמר צור. הוא הדגיש כי "אין זבנג וגמרנו", ולשרון אמר: "השר שרון ניסה לרמוז כאן, שהוא יכול לעשות זאת טוב יותר. כבר ראינו בתקופת מלחמת לבנון את המחיר של התפיסה הזאת של זבנג וגמרנו."

השר גד יעקבי אמר, שהממשלה אינה יכולה לשאת באחריות משותפת מבלי שתקיים דיון מדיני. "לא צה"ל יספק פתרון למצב. אי אפשר לרפא את המחלה על-ידי שבירת המדחום," אמר. "יש לטפל במחלה על-ידי פתרון מדיני." יעקבי הוסיף, כי "שטחים-תמורת-שלום הוא עקרון הדרוש קודם-כל לישראל; הוא נקבע בהסכמי קמפ דייוויד והוא צריך להפוך בסיס מוסכם של הממשלה." על קריאת שרי הליכוד לסגור את השטחים בפני כלי התקשורת אמר יעקבי, "מי שחושב שעל-ידי שבירת המראה משנים את המציאות, טומן את ראשו בחול."

השר משה שחל דרש גם הוא שהממשלה תקיים דיון מדיני. "לא ייתכן להטיל אחריות על שרי הממשלה שאינם שותפים לנעשה בתחום המדיני," אמר. שחל נטל דוגמה מממשלת ירדן ואמר שאפילו זייד א-ריפאעי כינס את הממשלה לאחר פגישתו עם מזכיר המדינה האמריקני שולץ, כדי לדווח לשרים. בעניין המצב בשטחים אמר שחל, כי לדרג המדיני אסור לגלגל את האשמה למצב על צה"ל, כשהדרג המדיני עצמו אינו נותן תשובה מבעוד מועד.

הקבינט ביום ג'

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר, כי היתה כוונה לכנס את הקבינט לאחר ישיבת הממשלה להמשך הדיון המדיני, אך מאחר שישיבת הממשלה התארכה, יימשך הדיון בקבינט ביום ג' (לאחר תום ביקור שולץ באזור). שמיר הביע הערכה לצה"ל וכוחות הבטחון. בדיווחים לממשלה על האירועים בשטחים השתתפו שר הבטחון וכן הרמטכ"ל ואלוף פיקוד המרכז. כל הישיבה הוכרזה כוועדת שרים לענייני בטחון.

ושינגטון: נמשיך במאמץ גם אם שולץ ייכשל

ושינגטון. — ארה"ב תוסיף לחתור להסדר בסכסוך הערבי-ישראלי, גם אם סיורו של שר החוץ שולץ באיזור לא יביא להתקדמות ניכרת — על כך מסרה פקידה בכירה בוושינגטון אמש.

רוזאן ריג'וויי, עוזרת לשר החוץ האמריקני, הדגישה כי תהליך השלום מסובך, ורמזה שאין לצפות לכך ששולץ ישיג התקדמות ניכרת בסיורו הנוכחי. "אני חושבת שאין זה דבר שניתן להשיגו תוך מספר ימים", הוסיפה הדוברת. לדבריה מתקבל הרושם כי שולץ נתקל בהתנגדות משני הצדדים. אולם היא הדגישה ששולץ יתמיד במאמציו. "מנוי וגמור עמו לבחון כל פרט וכל סיכוי, להמשיך ולשוחח עם כל אלה המוכנים להמשיך ולשוחח עמו — עד שיבחן את כל האפשרויות וינודא, האם ישנה דרך שניתן להתקדם בה. אני משוכנעת שהוא ימשיך במאמצים אלה, עד שיתברר לו שלא ניתן להשיג יותר ממה שהושג." (עי"ר)

המשכים

נכשל הנסיון להפגיש

(סוף מעמוד ראשון)

להגיע לעמק השווה על תנאי הפגישה עם זאת, לכתבנו נודע כי המגעים יימשכו כדי להביא לידי נסיעת משלחת פלשתינית לארה"ב. שני פרופסורים פלשתינים, פרופ' אדוארד סעיד, ופרופ' איברהים אבו-לוגד, שכבר יצאו מארה"ב למזרח התיכון יצטרכו לשוב בלעומות שבאו.

בהתפתחות קודמת נמסר כי שני פרופסורים פלשתינים, חברי המועצה הלאומית הפלשתינית יצאו מוושינגטון בדרכם למזה"ת לפגישה אפשרית עם שר-החוץ של ארה"ב ג'ורג' שולץ. לפי התוכנית עמדו השניים להיפגש היום או מחר בישראל. הם הגיעו אתמול ליוון וממתינים להוראות.

מגעים קדחתניים

ביממה האחרונה התנהלו מגעים קדחתניים בין ארה"ב לבין אש"ף בעניין המפגש. המחלוקת העיקרית היתה בחירת האישים הפלשתינים. אחד המכשולים בדרך לקיום הפגישה הוא דרישה אמריקנית, כי למשלחת יצורפו גם תומכי ירדן ובהם ראש עיריית בית-לחם אליאס פריג'. באש"ף יש מחלוקת פנימית בעניין, אך נראה כי ביקורו הצפוי של ערפאת בירדן עשוי לסלול את הדרך לצרוף, תומכי הדיאלוג הירדני פלשתיני.

פתיחת דיאלוג

מאחורי הקלעים מתנהל משא ומתן מרחיק לכת על פתיחת דיאלוג אמריקני פלשתיני אשר בסופו ייתכן כי ארה"ב תזמין את ערפאת לוושינגטון. ארה"ב דורשת מאש"ף להתחייב כבר עתה בחשאי, כי יכיר בישראל בעיתוי מתאים, יוקיע את הטרור ויתחייב לפעול במסגרת החלטת מועצת הבטחון 242. אם יסכים אש"ף לתנאים האמריקניים, יוזמן יאסר ערפאת. במגעים המתנהלים כעת טוען אש"ף, כי לא יכיר בישראל תמורת פגישה עם שולץ, אלא ידרוש עבור הכרה כזו תמורות מרחיקות לכת הרבה יותר.

אילו לא נכשלו המגעים בין ארה"ב לאש"ף, היו עשויים מחר להצטרף לשני הפרופסורים הפלשתינים גם אישיות מן השטחים. ביניהם חנא סניורה, פאיז אבו-רחמה, סעיד כנאן ומחמוד אבו-זולוף.

התייעצויות אש"ף-ירדן

אורי הורוביץ מוסר: יועצו המדיני של יאסר ערפאת חני אל חסאן, קיים כמה פגישות עם אישים בכירים בירדן, ודן ביוזמת השלום של שולץ — מסר העיתון הכוויתי אל-קבס. לדברי העתון, סיכמו שני הצדדים עמדה משותפת ועיקרה דרישה לכינוס ועידה בינלאומית והתבססות על החלטות של הפסגות הערביות בפס ובירנת-עמון בכנוס לשלום במזרח התיכון. העתון אל-אתחאד היוצא לאור באבו-דאבי, כותב, כי פארוק קדומי הממונה על קשרי החוץ באש"ף נועד לפגישה ממושכת עם שר החוץ של סוריה פארוק א-שארע במהלך ישיבת ועדת שרי החוץ הערביים שהתקיימה בטוניס לפני 10 ימים.

"המשמר" עתון יומי

המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: דוביק רוזנטל

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל-אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43560—4
המען למכתבים: שירות שק-דואר נעול ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן-יהודה 2, בניין מגדל העיר, חדר 102—121. טל' 233161—02. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17. טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040

צלצול מהיר — אלישבע איילון

ח"כ עדנה סולודר חברת קיבוץ גשר:

משפחה לא מפקירה את בנה שמעד

ביום שישי נעצר חייל חבר קיבוץ גשר, אחד מארבעת החיילים שניראו מכים שני ערבים ביומן החדשות לחקירה. מהי האווירה בקיבוץ בעקבות המעצר?

— אווירה קשה, כמו בכל הארץ. הדאגה לבנים מצד אחד והאירועים בשטחים מצד שני מעכירים את רוחם של ההורים כמו את רוחה של המדינה כולה.

איך מתייחס הקיבוץ לבן שסרח?

— אני נזהרת מלשפוט את הבן. לא ראו בכתבה את כל אירועי אותן השעות. לא ראו באותה כתבה מה עבר על החייל במשך שבועות עד שהגיע למצב שהגיע. הפקודות הרי ברורות, לנצור את האש אך החיילים נמצאים לא פעם בסכנת-נפש. בסך הכל שולחים את חיילינו עם ידיים כבולות. זו דרישה שאף צבא אחר לא התנסה בה, ולמעשה הצבא שלנו עומד בה. אני תומכת בצה"ל לאורך כל הדרך, אך בטוח שהוא לא יוכל להמשיך ולתפקד במצב זה לאורך ימים.

למרות הקונפליקט האידיאולוגי זוכה בן כזה לתמיכה מלאה?

— מעבר למצב בשטחים קיימת הדאגה לבן. הוא בן של משפחה בקיבוץ ואצלנו תומכים גם בבן שמועד. יש אומנם ביקורת נוקבת וצריך לומר שגם הבן היה אחראי. צריך גם לבחון את הסיטואציה כולה, את המאמץ הנפשי שהוא עובר ואת הדין שניגזר עליו. משפחה לא מפקירה בן שמעד.

מה עושה הקיבוץ כדי להפיג את המתח?

— אנחנו עושים כל מה שמשפחה עושה, מנהלים שיחות יזומות. תומכים בצה"ל מצד אחד ומבקרים את אלה שנותנים הנחיות מצד שני.

האם נשמעו קולות שביקשו מהבנים להפר פקודות?

לא. אצלנו לא נשמעים קולות כאלה ואם יהיו, תהיה לי ביקורת קשה עליהם.

ערפאת: יש לנו אומץ לעשות שלום

ארנון יפה, פאריס

מנהיג אש"ף יאסר ערפאת, תיאר בראיון לערוץ החמישי של הטלוויזיה הצרפתית את שליחות שולץ כ"מיועדת לחסל את המהפכה של העם שלנו" הוא האשים את ישראל בהסלמת הדיכוי, ואמר כי "הישראלים, כיהודים, אשר סבלו ממעוללות הנאצים באירופה, לא הפיקו לקחים והיום הם פועלים כמו הנאצים ומבצעים אותם פשעים.

ערפאת שב ואמר כי הוא מסכים לכל החלטות האו"ם.

המראיין חולל פה שערוריה קטנה לאחר שבתרגום דיברי ערפאת הוא הוסיף ציטטה אותה לא אמר ראש אש"ף, כאילו הוא מכיר בזכות ישראל לחיות בגבולות בטוחים ומוכרים. בשיחה עם עיתונאי ישראלי הודה המראיין שהוא הוסיף בעצמו משפט זה כדי להסביר לצרפתים מה כוללות החלטות האו"ם.

ערפאת אמר שהפיתרון היחיד שישים קץ למהומות הוא לפתוח בתהליך שלום בוועידת שלום בינלאומית, ובשיגור כוחות או"ם לשטחים הכבושים.

"לעשות שלום דרושים אישים עם אומץ-לב כמו דה-גול, לנו יש את אומץ-הלב הזה. אם יש אמיצים אחרים שיצטרפו אלינו". אמר.

צום למען רגיעה

הרב הראשי לצרפת הרב יוסף סיטרוק, קרא ליהודים לצום בתענית אסתר, כדי שיחזור השקט לשטחים. הוא קרא ליהודים המזועזעים פה מסצינת המכות בטלוויזיה, שחזרו בוקר צהריים וערב על המסכים, לא להתאכזב מישראל ולהביע בה אמון.

דיפלומטיה של סעודות

שמיר ושולץ בארוחת בוקר בבית רה"מ. שר החוץ האמריקני מרבה לסעוד בישראל, כשפעם הוא מוזמן לארוחה אצל שמיר ופעם אצל פרס (צילום: ה. ישראלי)

דובר חד"ש לא תמך בקונפדרציה

נחום ענברי

דובר "חד"ש" עוזי בורשטיין הבהיר אתמול כי לא תמך ברעיון הקונפדרציה בפגישה שהיתה לו בסוף השבוע, יחד עם אנשי מפלגת העבודה, במחנה הפליטים שועפאת. הוא אמר כי הדגיש בשיחה כי אי אפשר לברוח מן הבעיה המרכזית והיא מתן הכרה בזכותו של העם הפלשתיני למדינה עצמאית. לדבריו תושבי המחנה הביעו תמיכה בכינון מדינה פלשתינית לצד מדינת ישראל. רק לאחר מכן, בתנאי שלום אפשר לשאול את העמים אם הם רוצים להקים ביניהם קונפדרציה או לא, אמר בורשטיין.

● בעל מזנון בצ'ק פוסט שבחיפה, יעקב שמילוביץ, תושב כפר חסידים, שהיתנה מכירת קופסת סיגריות "טיים" בקניית מיצרך נוסף בעסקו, נקנס אתמול בבית-משפט השלום בחיפה באלף ש"ח קנס.

● בעל מפעל לייצור נרות שלום צוואשילי מקרית-ביאליק, נידון אתמול בבית-משפט השלום בחיפה לתשלום 750 ש"ח קנס לאחר שהורשע בייצור נרות שלא תאמו את דרישות התקן הישראלי.

זאב הרינג הובא למנוחות

כתב "על המשמר"

זאב הרינג, לשעבר חבר הוועדה המרכזית של ההסתדרות וחבר הכנסת השביעית, אשר נפטר ביום שישי האחרון בגיל 78, הובא אתמול למנוחת עולמים בבית העלמין בנחלת יצחק. את ארונו ליוו מזכ"ל ההסתדרות בעבר ובהווה, חברי כנסת, ראשי מפלגת העבודה ומפ"ם.

הרינג נולד בפולין בשנת 1910, שימש מזכיר כללי של תנועת העבודה הציונית, שרת בבריגדה היהודית ולאחר המלחמה פעל בראש משלחת חיילי הבריגדה מטעם ההגנה

תושב נוה צוף נעצר כחשוד שירה והרג ערבי בכפר עבוד

תושב טייבה נפצע מירי בפיזור הפגנה בכפר ● מטען חבלה התפוצץ ליד בי"ס בראשל"צ ● התינוק שנפגע בראשו מאבן ישוחרר היום מביה"ח

מנחם מוזס, עזרא אבירן, עתיים

תושב נוה צוף נעצר אתמול על-ידי משטרת נפת יהודה בחשד שבכדור מנשקו הרג במוצאי שבת תושב הכפר עבוד. באותו אירוע נהרגו שני צעירים ערבים.

מקורות משטרתיים נמסר, כי העצור טען שנסע ברכב עם עוד שניים, ונתקל במחסום אבנים בסמוך לכפר. הרכב נרגם, לדבריו, באבנים מכל צדדיו, ואחד הנוסעים נפצע בגבו ובראשו. שלושה פתחו במרדף אחר מיידי האבנים ואז הוכה האיש שנפצע שנית באבנים.

החשוד טען עוד, כי בעת שברחו המתפרעים הערבים, הוא נפל וכדור שנפלט מנשקו הרג את אחד מהם. השני נהרג ככל הנראה מאש חיילי צה"ל שבאו לעזרת היהודים. לפי גירסה אחרת הוא נהרג כאשר ניסה להלום במוט בראשו של אחד המתנחלים והלה ירה בו והרגו.

המקורות טענו, כי למרות שהאירוע התרחש במוצאי שבת, הגיע הדבר לידיעת משטרת ישראל על-ידי צה"ל רק אתמול בצהריים, לאחר קבירת הגופות, והדבר מקשה על החקירה.

לטענת תושבים מקומיים, המתנחלים הם שפתחו באלימות וירו כבר בתחילה להרוג.

תושב טייבה נפצע מירי צה"ל

תושב טייבה נפצע אתמול בצהריים מאש חיילי צה"ל, בהתפרעות אלימה, בה לקחו חלק עשרות תושבים.

המתפרעים ידו אבנים, ברזלים ובקבוקי תבערה לעבר כוח צה"ל שהיה בכפר. גז מדמיע וכדורי גומי שנורו לעבר המפגינים, לא הועילו בניסיונות לפזרם.

כשחש מפקד הכוח, כי נשקפת סכנה לפיקודיו, ירה לעבר רגלי המפגינים וצעיר מקומי נפצע.

שלושה קטינים ערבים מלוד נעצרו אתמול ע"י המשטרה כחשודים בזריקת אבן אתמול בצהריים על אוטובוס אגד ריק מנוסעים בשכונת נוה ירק בלוד. אחד הנערים, בן 15.5 הודה במעשה.

מטען ליד בי"ס בראשל"צ

מטען חבלה מאולתר התפוצץ אתמול בצהריים ברחוב הרצל בראשל"צ, סמוך לשער ביה"ס אשכולות. לא היו נפגעים בנפש. להוציא תלמיד כיתה ז' בעיר שנפצע קל מאוד.

המטען המאולתר הוחבא על גבי גשר להולכי רגל המחבר בין שתי קריות חינוך, בכיוון היציאה מהעיר. סמוך לשעה 13.00 שעה בה עוזבים מרבית תלמידי בתי הספר את כיתותיהם כדי לשוב לביתם.

לכוחות המשטרה שהגיעו למקום התברר, כי היה זה מטען חבלה מאולתר, שכוון במיוחד לשעה בה הומה הגשר תלמידים. רק בנס לא נפגע איש. בסריקות שנערכו במקום נעצרו 20 חשודים ערבים לחקירה.

עובדים מהרצועה ילונו בישראל

עובדים רבים יצאו אתמול בבוקר מהרצועה לעבודתם בישראל. כאשר חלק נכבד מהיוצאים הודיעו, כי יישארו במקומות עבודתם כל השבוע, מפעלי-תעשייה, בעיקר בענפי הטקסטיל, המזון והבנייה ברחבי-הארץ, נקטו אמצעים להלין את העובדים בקרבת מקום עבודתם.

כ-60 אחוז מכוח העבודה הרגיל יצאו אתמול לישראל. הבוקר, עם ביטול העוצר גם במחנה הפליטים אל-בוריג' אמש וג'בליה הבוקר, מצפים כי עוד רבבת עובדים יצאו לעבודה, בחלקם בתחומי רצועת עזה. העבודות בחקלאות ברצועת עזה לא נפגעו כלל.

שביתת המסחר הכללית נמשכה גם אתמול, פרט לשווקים ולחנויות המזון. הלימודים בבתי-הספר היסודיים התחדשו ברובם, אולם מרבית בתי-הספר התיכוניים והמכינה בעזה מושבתים. מעט הפרות-סדר היו אתמול, בעיקר ידויי אבנים והצבת מחסומי אבנים בחלק הצפוני של הרצועה ובמבואות העיר עזה, אולם כוחות הביטחון ציינו, כי סימני רגיעה ניכרים באזור ולא נודע על שום נזק או נפגעים ביממה האחרונה.

התינוק ישוחרר מביה"ח

התינוק מיכאל בן חור, בן השנה ורבע, שנפגע ביום ו' מידוי אבן בכפר הערבי אל-עוזיה ממזרח לירושלים, ישוחרר היום מבית החולים הדסה עין כרם.

האבן פגעה במכוניתה של משפחת בן חור. התינוק נפגע, ואיבד את הכרתו. הוא הועבר לבית החולים ואושפז במחלקה הכירורגית לילדים.

אמפיתיאטרון רומי התגלה בלונדון

לונדון. — אמפיתיאטרון רומי, שבו נלחמו גלדיאטורים, וחיילים צעדו בו לפני כמעט 2000 שנה, נחשף בלב הרובע הפיננסי של לונדון — מסרו ארכיאולוגים.

הגילוי, שהובלט אתמול בעיתוני בריטניה שם קץ ל-300 שנות ניחושים על מיקום האמפיתיאטרון, שמומחים היו בטוחים בקיומו.

צוות של 15 ארכיאולוגים, שחפרו ב"סיטי" של לונדון, הרובע הפיננסי של עיר הבירה, מיולי אשתקד, גילו בעומק של יותר מחמישה מטרים רשת של חומות רומיות שרוחבן יותר ממטר, והם סבורים כי אלה הן הקצה המזרחי של אמפיתיאטרון, שצורתו אליפטית.

מצעד "קו אדום" יצא לדרך

(צילום: בועז לניר)

יהודה צור

מאות יהודים וערבים יצאו אתמול למצעד השלום של תנועת "קו אדום — יהודים וערבים נגד הכיבוש". המצעד החל בעכו, ויסתיים ביום ו' מול בנייני הממשלה בירושלים.

מאות אנשים מהגליל המערבי, חברי קיבוצים, תושבי כפרים ערביים ותלמידי מוסדות חינוך של הקיבוץ הארצי, התקבצו אתמול בבוקר ליד מעבר הגבול בראש הנקרה לטקס הפתיחה. השחקן מכים חורי הינחה את הטקס, וקרא את מכתבו של ראש עיריית שפרעם, איברהים נימר חוסין, המבקש לגבש חזית רחבה יהודית-ערבית כדי לחשוף על המנהיגות הישראלית ללכת לקראת שלום.

דב ירמיה, מיוזמי תנועת קו אדום, אמר כי שר הקליטות פרץ מבקבוש, הוא משתולל ללא מעצור, את מקום החוות המתוכננת של "שלטון החוק" תפס שלטון האלה והחשלה, השולל מהעם הפלשתיני את זכויותיו האנושיות, האזרחיות והלאומיות.

"לאחי, ערביי ישראל, אני אומר שכל יהודי בעל מצפון מזדהה אתכם. אך אסור שהכאב והזעם יעבירו אתכם על דעתכם ויהפכו לקרקע של ייאוש ושנאה," אמר דב ירמיה, ופנה לערבים לשמור על קור רוח ועל תבונה, ולא לתת לשוליים קיצוניים ללבות יצרים ולהכשיל את החזית.

מאות הצועדים צעדו תחת שמירה מתוגברת של המשטרה, אשר נכחה במקום בכוחות גדולים ולוותה את הצועדים לאורך כל הדרך. גם מצלמים הצבו כוחות גדולים של המשטרה.

בכמה מקומות הצטרפו הצועדים כבוחות רעננים, בעיקר חברי קיבוצים שחזרו לעבודה ותלמידים.

לא היו הפרעות מצד עוברים ושבים, למעט קריאת גנאי של נהגים שחלפו לאורך מסלול הצעידה.

ליד הגדר במחנה צבאי הצטופפו כמה עשרות חיילים, וקראו קריאות גנאי נגד הצועדים והערבים בכלל, אך היו נהגים שעצרו להזדהות, ומכיל משקאות קלים. ווריה כמה ארגונים לכבוד את הצועדים, ומשתר בדרכו.

אמש חנו הצועדים במפגש עממי במרכז שיכון רסקו, בהשתתפות אמנים מוכרים מכל רחבי הארץ. היום ימשיך המצעד, ויסתיים בחיפה. ביום שלישי הוא יתקיים בת"א, בעצרת המונית, בהשתתפות אמנים מכל רחבי הארץ וביום רביעי, מול בנייני הממשלה בירושלים.

אלי ספרן, רכז קמפיין בצפת, קרא לחברי הקיבוצים ואזרחי מצים להצטרף להמשך המצעד, בכלל השיבותו לביבוש הכוחות והתומכים בשלום.

"צריכים לירות להם בראש" אמר רפול על המכות בשכם

מוטי בסוק, עתיים

"הערבים משכם צריכים להודות לאלוהים, שאחרי שזרקו אבנים על חיילי צה"ל רק חטפו מהם מכות. החיילים היו צריכים לירות להם בראשים" — אמר אתמול הרמטכ"ל לשעבר ח"כ רפאל איתן, השוכב פצוע מתאונת עבודה בביתו בתל-עדשים.

רפול התייחס לכתבה הטלוויזיונית, בה ראו חיילים המכים ערבים בשכם ואמר: "אם מביאים צבא כדי להשליט סדר, יש לתת לו לפעול כמו צבא. אי אפשר לרסן התפרעויות בדרך המגומגמת בה עושים זאת היום".

רפול אושפז ביום שישי בביה"ח המרכזי לעמק בעפולה, לאחר שנפצע בשתי אצבעות יד ימינו ממשור חשמלי בנגריה שבביתו. ביום א' הוא עזב את בית-החולים שלא על דעת הרופאים שטיפלו בו, וחזר לביתו.

בהצעה דחופה לסדר היום דורש רפול למצות את הדין עם האחראים להפקרתו של משתף הפעולה בקבטיה ללינץ'. "לא יתכן שערבי ירצה לשתף פעולה עם שלטונות ישראל, ובעת מבחן השלטונות לא ידאגו לביטחונו האישי", אמר רפול.

סיעת תר"ש בכנסת פנתה אתמול ליועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, וביקשה ממנו להעמיד לדין את רפאל איתן באשמת קריאה לרצח.

"דבריו של איתן הם קריאה ברורה לרצח בדם קר, האסורה לפי החוק הפלילי", אומרת תר"ש, ומבקשת מהיועץ המשפטי לפנות לכנסת, בבקשה להסרת חסינותו של איתן, כדי שניתן יהיה להעמידו לדין.

רן כהן: לסלק את אנשי גוש אמונים, ולא את התקשורת

כתב "על המשמר"

בתגובה להצהרת שרי הליכוד על כך שיש להרחיק את התקשורת מסיקור האירועים בשטחים, קורא ח"כ רן כהן להרחיק דווקא את אנשי גוש-אמונים מהשטחים, ולחסוך בכך מצה"ל לפתות מחצית מכוחותיו הפועלים שם כדי היתר בשמירה על אנשי גוש-אמונים.

"הרעיון לחסום את התקשורת הוא אווילי ובלתי דמוקרטי. אין איש מאזרחי ישראל שבנין משרתים שם, שיסכים לוותר על המידע המגיע מהשטחים באמצעות כלי התקשורת." אמר.

המסורבים, משפ' שפירו ופרופ' מימן, הגיעו ארצה

יומא גלילי, קובי מגדל

המסורבים, משפחת שפירו ופרופ' נחום מימן, שהגיעו אתמול בערב בטיסה מוינה לישראל, זכו לקבלת-פנים נרגשת שהגיעה עד דמעות בפגישה בין פרופ' נחום מימן בן ה-76 לבתו אולגה, שנחתה חצי-שעה אחריו מטיסה ישירה מקולורדו בארה"ב לשם הגיעה לפני 14 שנה.

משפחת לב שפירו מלנינגרד נתקבלה בנמל בן-גוריון על-ידי משפחת מוקסה מאנגליה, שאימצה את משפחת שפירו ונאבקה למען עלייתה. הגיעה הדרמטית של בתם, נעמי בת ה-9, עם סבא וסבתא שלא ראתה מימיה, היתה מרגשת מאוד. שחרורה של משפחת שפירו התאפשר לא במעט הודות לפנייתה של נעמי בת ה-9, במכתב לגורבאצ'וב בו אמרה "אתה נחשב לסבא טוב, מדוע לא תאפשר לי לפגוש את הסבא והסבתא שלי בישראל." מכתב זה התפרסם ב"טיימס" הלונדוני, ע"י משפחת מוקסה, ובכל העיתונות המערבית.

משפחת מוקסה ערכה אמש מסיבה גדולה בהשתתפות של 200 איש במלון "אכדיה" לכבוד המשפחה המאומצת. פרופ' מאור מאוניברסיטת תל-אביב ופרופ' צבי ליפקין ממכון ויצמן, שהקבילו את פניהם בשדה-התעופה הציעו לפרופ' מימן לעבוד באוניברסיטה או במכון ויצמן.

מסורבי העלייה ד"ר אינה רוזנסקייה (60), בעלה בוריס לרבוביקוב (66) בנם, כלתם ונכדם, הגיעו לפני ימים מספר ארצה והצטרפו לבני משפחותיהם, לאם פאולינה (89) ולבתה שלי רוזנסקייה, לאחר כתשע שנים בהן סירבו שלטונות ברה"מ לאשר להם לעלות לישראל.

"ווטרגייט נוסח צרפת" מאיים על מעמד מיטראן

פאריס. — מפלגות האגף השמרני בצרפת מנסות לעשות הון פוליטי מהתפשרות הנשיא פרנסואה מיטראן במעורבות בשערוריית ציתות נוסח ווטרגייט.

המועמד לנשיאות, ריימון בר, הצטרף אף הוא לגורמים מרגייס, שדרשו הסבר ממיטראן על נסיבות השערוריה, שכונתה בכלי-התקשורת בצרפת "הפרשה של שרברבי הארמון אליזה".

הפרשה החלה בדצמבר בשנה שעברה, כאשר ראש לשכת שופטי השלום בצרפת דניאל מרגובר התלונן שהוכלורות פנימיות למיטראן, על מינוי שופטים בכירים הודלפו למשרד המשפטים.

ההוכורות כללו פרטים על נטיות פוליטיות של שופטים, והיה בכך משום עבירה קשה על התקנות בדבר הפרדה מלאה בין רשויות המשפט והממשל.

הפרשה קיבלה תפנית חמורה יותר, כאשר המשטרה עצרה בדצמבר שלושה אנשים שבאו לבית דירות בפאריס בנסיבות חשודות, והשלושה, שטענו כי הם שרברבים, נעצרו לאחר שנתגלה אצלם ציוד לציתות טלפוני.

אחד הדיירים בבניין הוא פקיד בכיר בלשכת השופטים, וחשוד כי השוטים חוכיים ונמסר אותם למשרד המשפטים.

● ביירות. — ראש המשטר לעניני חוץ בשוויץ מסר, כי השוויצרים השוהים בלבנון קיבלו אזהרה משגריר שווייץ, שביקשם לעזוב את המקומות המסוכנים בביירות.

הצוות הפוליטי של צעירי הקבה"א
נפגש מחר יום ג' 1.3.88 בשעה 16.00 בקבה"א
סדר היום:
המצב: ניקוש, תכנית ופעולות
פגישה עם ג'מסן, מזכיר הקבה"א
הצעה לפעולות, התקשורת בשטחים
להתראות
יהודית אילן

רס"ר וי"ב חיילים

(סוף מעמוד ראשון)

סגרישה קשה

אלוף פיקוד המרכז כינס את סגל הפיקוד בשטחים בעיקבות הארוע שזכה לתהודה עולמית בו היכו חיילים מיחידה נבחרת שני ערבים צעירים משכם. הפגישה נמשכה כשעה. בפני הנוכחים הוקרן סרט של רשת הטלוויזיה „סי.בי.אס" המתאר את השתלשלות העניינים והמביא תמונות מזעזעות והתעללות החיילים בשני הצעירים. קצינים שנכחו בפגישה הגדירו אותה כפגישה קשה.

באולם שרר שקט מוחלט ורק האלוף מיצנע נשא בו דברים. האלוף אמר כי יש לדבר עם החיילים ולהבהיר להם את הפקודות כדי למנוע הישנות המיקרים. גם שר הביטחון והרמטכ"ל שסיירו אתמול בשכם שוחחו עם חיילי היחידה שסגן המפקד בה הושעה מתפקידו ועוד ארבעה חיילים נעצרו.

מקורות צבאיים אמרו כי „חשוב שלא נאבד את הפרופורציות היות שהחיילים צריכים להמשיך במשימה בשטחים".

„להעמיד רבין לדין"

ח"כ יוסי שריד מציע להעמיד לדין את שר הביטחון יצחק רבין. אתמול אמר ח"כ שריד בתגובה לדברי ח"כים מהימין, שביקשו לשחרר את ארבעת החיילים העצורים: „יותר משצריכים ארבעת החיילים להישפט על התעללות בערבים, צריך שר הביטחון בעצמו לעמוד למשפט. הוא שהוציא את השד מהבקבוק והוא שלא החזיר אותו למקומו בעוד מועד. חיילים הם בעצמם קורבנות של מדיניות האלה, ורבין הוא הראשון שצריך לתת את הדין על הפקרת החיילים לפקודות מעורפלות וסותרות למסרים כפולים", אמר ח"כ שריד.

שולץ שוקל לשוב

(סוף מעמוד ראשון)

שמסיבת־העיתונאים שתכנן לסוף סיבוב השיחות הנוכחי, תידחה לסיום סיבוב השיחות השני של שולץ באזור.

נראה, כי שולץ בונה על עצם נוכחותו ויוקרתו וסבור, כי יקשה מאוד על הצדדים להתמיד בעמדות הסירוב שלהם כאשר מזכיר המדינה האמריקני נוסע אישית מבירה לבירה במאמצים גלויים לשבור את הקיפאון המדיני.

על־פי לוח הזמנים של יוזמת שולץ מתוכננת הוועידה הבינלאומית ותחילת המו"מ על הסדר הביניים לאפריל־מאי. נראה, כי שולץ הגיע למסקנה, שרק המשך שהייתו באזור, והטלת כל יוקרתו על הכף יוכלו להביא להתקדמות מדינית כלשהי, שתאפשר לעמוד בלוח הזמנים שקבע. גם ההחמרה בארועים בשטחים המחישה לשולץ את הנחיצות בהמשך המגעים לפתרון מדיני.

ייצא שוב לירדן

אמש הגיע שולץ מקהיר, הופיע כמחווה מיוחדת לפני ועידת הנשיאים, ויצא עם רעייתו לסעודת ערב בבית ראש הממשלה יצחק שמיר ורעייתו. הבוקר יסעד שולץ ארוחת בוקר עם מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס ולאחר מכן ייצא שוב לירדן שוב. בצהריים הוא יסעד על שולחנו של יורש העצר הנסיך חסאן ולפנות־ערב ישוב לישראל וייפגש עם ראש הממשלה. בערב הוא יסעד על שולחנם של סוניה ושמעון פרס.

הערכות סותרות

בתום היום השלישי לשליחותו הובעו דעות סותרות בלשכת ראש־הממשלה ובלשכת שר החוץ כלפי סיכויי השליחות בסיבוב שיחות זה. בלשכת ראש הממשלה נאמר, כי אפשר לסכם בביטחון כבר עתה, שסיבוב השיחות הנוכחי יסתיים בלא־כלום והוא רק התחלה של תהליך. בלשכת שר החוץ נאמר, כי יש בסיס להיות מעודדים מסיכויי השליחות.

לשכת שר החוץ ביססה את גישתה האופטימית על דיווחי שולץ משיחותיו בדמשק וברבת־עמון. הנשיא אסד אמנם אמר, שתחילה על ישראל להחזיר לסוריה את הגולן ורק לאחר־מכן יהיה מוכן לדבר. עם זאת הוא ביקש לעדכן אותו במגעים.

מתחייב להסדר קבע

ראש ממשלת ירדן זייד אל־ריפאי שאל שאלות הבהרה רבות, אך לא דחה את יוזמת שולץ. הוא הביע בפני שולץ דאגה מכך, שישראל תשאף להנציח את הסכם הביניים (האוטונומיה). על כך השיב שולץ, כי ארה"ב מוכנה להתחייב, שייקבע תאריך, בדצמבר, בלי קשר עם מצב המו"מ על הסדר הביניים ובו יחל המו"מ על הסדר הקבע. שולץ הדגיש, כי עניין זה הוא חלק אינטגרלי בתפיסתו.

זוהי בשלב זה, נקודת המחלוקת המרכזית בין העמדה האמריקנית לבין עמדת ראש הממשלה יצחק שמיר, התובע כי המו"מ על הסדר־הקבע יתחיל בשנה השלישית ליישום האוטונומיה, כפי שנקבע בהסכמי קמפ דייוויד.

שולץ אמר אתמול לשר החוץ שמעון פרס, כי מצא בירדן גישה חיובית הזהירה והוא מאמין שניתן להמשיך לדון על הסדר על־פי התפיסה האמריקנית. שולץ חזר ופירט את תפיסתו: „ארוע בינלאומי" באפריל־מאי, תחילת הדיון על הסדר הביניים, ובדצמבר תחילת הדיון על הסדר הקבע.

בלשכת ראש הממשלה ציינו אתמול, כי אמנם יש חילוקי דעות עם מזכיר המדינה לגבי מועד התחלת המו"מ על הסדר הקבע, אך חילוקי דעות אלה הם חמורים פחות ביחס לעמדות ששולץ מצא בדמשק וברבת־עמון.

טקטיקת השהייה

חוגים במערך אמרו, כי ראש הממשלה נוקט במכוון טקטיקת השהייה. שמעון פרס אמר אתמול, בפורום „שרינו", שהתכנס לקבלת דיווח על השיחות עם שולץ, כי בליכוד היתה מעין תקווה נסתרת, שירדן תדחה את יוזמת ארה"ב, אך ירדן לא דחתה אותה, אף כי גם לא קבלה אותה עד עתה.

צפרים מכל העולם בסקר נדידת האביב בנגב

שלי יחימוביץ

להקות ראשונות של עיטי ערבות וחסידות החלו לעבור בימים אלה מעל הרי אילת, הנגב והבקעה בדרכן מאפריקה בחזרה לאירופה ולאסיה.

צפרים מכל העולם החלו להגיע לדרום כדי להשתתף בסקר נדידת האביב, המשותף לחיל האוויר ולחברה להגנת הטבע. הצפרים המתנדבים יתפרסו ברחבי הנגב. במקביל יופעל דאון ממונע.

קיסר: אין להעסיק מנהלים כושלים במשק העובדים

אבשלום קורה

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר אמר אתמול, כי מנהלים כושלים במשק העובדים לא יוכלו להמשיך בתפקידם. הוא אמר את הדברים בישיבת הוועדה המרכזת שדנה בפעולות האגף לדמוקרטיה תעשייתית, ועל רקע התפטרותו של שלמה פורמן מ„כור מזון".

יו"ר האגף רעיה רטיג הציגה את הנושא תוך שהיא קובעת, כי לצד החשיבות האידיאולוגית יש לשיתוף עובדים בניהול תוצאות כלכליות חיוביות. מנתונים שהציגה עולה, כי בארץ פועלות כיום 477 מועצות ייצור במקומות עבודה המעסיקים למעלה ממאה אלף עובדים, 334 מועצות ייצור פועלות בתעשייה, 106 בשירות המדינה ו־37 מועצות ייצור בסקטור הציבורי.

שם־טוב השיב לרבין במשמרת מחאה: עם הנלחם נגד כיבוש אינו מתעייף

חברי גן שמואל ויקום באו לרחבת ההפגנות ע"ש אמיל גרינצווייג, לתבוע מהממשלה להתחיל בהידברות

בצלאל עמיקם

„אנו, שהבאנו לעולם את דור המגינים על שלום העם וביטחונו, רוצים גם להביא להם תקווה ושלום. לא נוכל עוד להסתפק בתפילה חרישית בלב, ובדאגה אמהית של יום יום. מוטרדים שנסרוג וחבילות שי שנשלח לא יועילו לעצור את נחשולי האיבה והמשטמה".

קריאה נרגשת זו לאמהות הישראליות השמיעה נעמי מגן שמואל. אתמול בבוקר התייצבה מול משרד ראש הממשלה בקרית הממשלה בירושלים יחד עם חבריה לקיבוץ וידידיה מקיבוץ יקום. הם באו לתבוע מהממשלה, להתחיל בהידברות בין נציגי שני העמים, למען השלום.

המפגינים מקיבוצי השומר הצעיר הביאו עמם משב־רוח רענן לפינת ההפגנות ע"ש אמיל גרונצוויג הם באו עם הרכב מוזיקאלי שכלל כינור וזמרת, התיישבו על מדרגות האבן ושרו שירי שלום.

ח"כ ויקטור שם טוב אמר, „זו איננה משמרת של הפגנה סתם, זו משמרת של זעקה שבעקבותיה תבואנה משמרות נוספות. זוהי זעקה על שיש לנו ממשלה מסוכסכת ומפוצלת, מתוסכלת ומשותקת. ממשלה שלא ראתה את הנולד, וזוהי ממשלה מוכת עוורון שאיננה מבינה את המתרחש".

ח"כ שם טוב הזכיר לנאספים, שרבין הודיע עם פרוץ המהומות שהערבים יתעייפו ראשונים. „ההיסטוריה מלמדת, לרבות קורות הציונות, שעם הנלחם נגד שלטון של כובש זר איננו מתעייף", קבע.

דני גל מקיבוץ מעברות הכריז על פתיחה של שורה ארוכה של הפגנות מחאה ביוזמת הקיבוץ הארצי. כקצין בכיר במילואים הרגיש גל, כי „צה"ל וחיילנו עומדים במשימה בלתי אפשרית".

יעל תלמידת תיכון מגן שמואל, העומדת על סף גיוס לצה"ל סיפרה כי בעוד זמן קצר תתגייס לצבא, והיתה רוצה לנהוג על פי הערכים עליהם היא חונכה. היא קראה לממשלה „לפתוח את העיניים כי כך אי אפשר" יונה התיישבה באותו רגע על כרזה הקוראת „כן לשלום".

משמרת המחאה מול הכנסת (צילום: מאיר פרטוש)

הכנר איזאק שטרן: לא ניתן לפתור הבעיה ברובים ואלות

ניצה רימון

הכנר איזאק שטרן הצטרף אתמול למותחי הביקורת על ישראל, וקרא למעורבים בסכסוך היהודי־ערבי להפסיק לומר לא. „לא ניתן לבסס את פתרון הבעיה על רובים ואלות," אמר.

שטרן היה אתמול אורח בתי ספר בכפר סבא, שבהם נלמדת שיטת קודאי בכיתות א': ביה"ס גולדה וביה"ס ממ"ד שילה.

הכנר גילה, כי התלבט רבות אם להגיע לישראל, כי המועד אינו טוב לביקור כזה.

שיטת קודאי ע"ש המלחין והפדגוג ההונגרי זולטן קודאי מבוססת על הקול האנושי וכוונה על קול האדם ככלי נגינה. בשיטה זו מלמדים לא רק תלמידים למוסיקה, אלא את כל התלמידים, והיא תורמת לפיתוח יכולת התלמיד להקשבה יתר, לקואורדינציה, לשיפור הזיכרון ואף תורמת להישגים גדולים יותר בלימודים כלליים.

השיטה החלה לפעול בארץ השנה, בשישה בתי ספר. את המורים המלמדים את השיטה במשרה מלאה מממן מרכז המוסיקה בירושלים, בחסות קרן רוטשילד.

איזאק שטרן גילה התלהבות רבה למשמע תלמידי כיתות א' בכפר סבא, שגילו מיומנות רבה בקריאת תווים ושירתם.

גילוי דעת

דירקטוריון והנהלת מפעל הפיס דוחים בתוקף את ההתקפה שלוחת הרסן של עתון „חדשות" נגד נבחריו, הנהלתו ומוסדותיו.

ראוי כי ידע הקורא, כי המניע לפרסום הכתבה ועיתוייה, נעוץ בשיקולים פסולים של תחרות מסחרית. עתון „חדשות" נכנס לעסקי הפצה של כרטיסי הגרלה (של גורם אחר), ובד בבד דרש, תוך איומים ממפעל הפיס, לפרסם מודעות בתשלום בדפי העתון.

משנענה העתון בשלילה לדרישותיו הבלתי סבירות, הכריז העתון מלחמה גלויה במפעל הפיס, אשר שיאה האחרון הוא פרסום הכתבה מיום ו' 26.2.88. העתון עשה שימוש ציני ב„חופש העתונות", מתוך מניעים פסולים, הנעוצים באינטרסים מסחריים.

מכיוון שמפעל הפיס נועד לקידום החינוך והבריאות בישראל, דבר שהכתבה התעלמה ממנו (כי הרי בעניין זה – הנתונים מרשימים ועלולים, חלילה, לגרום לרושם חיובי על מפעל הפיס) לא יגרר מפעל הפיס לסגנונו המקובל של „חדשות" והמוכר לקורא. מפעל הפיס ימשיך בפעילותו הציבורית החשובה, וגם בעתיד לא יכוף ראשו בפני הפחדות ואיומים.

הנסיון להציג את דירקטוריון מפעל הפיס, כחבורה הפועלת ללא שיקול דעת, ללא פיקוח ציבורי וללא אחריות ציבורית, הוא חסר יסוד ופוגע.

מפעל הפיס נתון לביקורת מקיפה ואינטנסיבית של מבקר המדינה, וכן לביקורת של מבקר פנים ושל ועדת ביקורת, ומועצת המנהלים שלו מורכבת מנבחרי ציבור, המקדישים זמן רב לתפקידם, ומפעילים שיקול דעת ענייני וציבורי.

בתי הספר, תחנות הבריאות למשפחה, בתי חולים, מועדוני קשישים ומועדוני נוער, הפזורים בכל רחבי הארץ, הם עדות נאמנה לפעולתו הברוכה והאחראית של מפעל הפיס.

מועצת המנהלים מביעה את אמונה המלא ביו"ר הדירקטוריון, מר גדעון גדות, בחבריו, בהנהלה של מפעל הפיס ובמוסדות הביקורת שלו.

דירקטוריון מפעל הפיס

„דבור" של חיל הים הטביעה קיאק בדרכו לפיגוע בישראל

שני המחבלים שבקיאק נפגעו וטבעו ● ניסיון חדירה ראשון בכלי שיט מעין זה

אבי בניהו, יואב אביב, אורי הורביץ

ספינת סיור של חיל־הים השמידה במוצאי־שבת בחופי דרום־לבנון סירת מחבלים שהיתה בדרכה לפיגוע בישראל. שני פלשתינים שהיו בסירה טבעו. לכוחותינו אין נפגעים.

„דבור" של חיל הים זיהתה אמש, בשעה 9.00 בערב, סירת מחבלים קטנה, מדרום לצור, קילומטרים מהחוף. לאחר זיהוי פתחה הספינה באש עזה הסירה הושמדה והמחבלים טבעו.

דובר פת"ח בצור הודה אתמול, שהסירה שהושמדה שלשום בלילה ע"י חיל הים במימי לבנון שייכת לארגונו. לדבריו, מטרתה היתה לפגוע במטרות צבאיות בנהריה, וזה כתגמול על פגיעה ב־3 אנשי פת"ח בקפריסין והפגיעה בספינת השיבה.

מהתחקיר שערך אתמול מפקד חיל־הים, אלוף אברהם בן־שושן, התברר שמדובר בקיאק שבו ניסו המחבלים להגיע לחופי הארץ. שימוש בקיאק לצורך זה הוא ניסיון שלא היה בעבר. הקיאק בעל שני המושבים, התרסק וטבע במקום.

לא ידוע בינתיים לאיזה ארגון השתייכו המחבלים, אך כל הגורמים החבלניים הפועלים בדרום־לבנון מחזיקים זרוע ימית קטנה.

בתום התחקיר ציין אתמול מפקד חיל־הים את פעולתו המהירה של צוות ה„דבור", שמנעה אסון. את הקיאק גילה מכ"ם ה„דבור".

מפקד הספינה, סגן במילואים אילן תיאר את היתקלות, „במרחק מה זיהינו את הסירה, ופתחנו באש. צוות הדבור פעל ללא דופי. ירינו שלושה צרורות קצרים, שטיבעו את הקייאק." לדברי מפקד הדבור, ברור היה שמדובר במחבלים, „הם נשאו נשק קל, היו לבושים בחליפות צלילה, ועל פי שקיעת הקיאק ברור, שהוא היה עמוס בחומרי חבלה וציוד לחימה".

מלבנון היו אתמול דיווחים, כאילו חלק מהמחבלים לא נפגעו, ושלושה שטו לחוף. בחיל הים סבורים אחרת. „לאחר הטיבוע, סרקנו את האזור במעגלים, לא נראו כל כלי שיט נוספים, ולא נראו אנשים אחרים שעזבו את שטח התקרית." אומר מפקד הדבור.

קו קלוקס בוקס

לאחר כנס של הקו קלוקס קלאן בדלאס, טקסס, הביעו צעירים שחורים מחאה נמרצת נגד חבר הארגון הגזעני (צילום: איי.פי.)

מכירה ראשונה של אמנות סובייטית

לונדון. — בריה"מ תקיים ביולי מכירה פומבית בינלאומית ראשונה של יצירות אמנות — הודיעו משרד התרבות הסובייטי ביחד עם בית המכירות הפומביות סות'בי בלונדון, ביום שישי. „מכירה פומבית זו תאפשר לראשונה יצירות של אמנים סובייטיים מן העידן הנוכחי בפני קהל רחב של חובבי אמנות בעולם כולו", אמר שר התרבות הסובייטי ואסילי זכרוב.

במכירה הפומבית יוצאו 100 תמונות, כולן של אמנים סובייטיים. המכירה תתקיים במוסקווה ב־7 ביולי. „כמה אספנים ידועי־שם כבר הודיעו שישתתפו", מסר לורד גאורי. בין האמנים: איליה קבאקוב, איוואן צ'ויקוב וכן ואדים זאכארוב, שקנו להם כבר שם במערב. קטלוג של יצירות האמנות שיועדו למכירה יצא לאור בסוף מאי.

סות'בי מצפה להכנסה של חצי מיליון לישי"ט (880,000 דולר) ממכירה פומבית זו. „האמנים הסובייטיים יקבלו את התמורה, לאחר הורדת עמלה כנהוג". המוכרים הם בדרך כלל האמנים עצמם, אך כמה תמונות יימכרו על ידי אספנים פרטיים. (עי"ד)

עיראק: נפציץ את כל ערי איראן

בגדד. המפקדה של צבא עיראק הודיעה אתמול, כי כל ערי איראן יהיו מעתה מטרות למטוסי וטילי עיראק, לאחר שאיראן הפגיזה כמה ערים בעיראק. עיראק מסרה, כי חמש ערים ועיירות עיראקיות, ובהן בצרה הופגזו אתמול בבוקר.

עיראק כבר איימה בשבת לחדש את מלחמת הערים בקנה מידה גדול, ולהפציץ את טהראן, לאחר שאיראן הודיעה כי תבצע התקפות גמול נגד עיראק.

אתמול מסרה איראן, כי מטוסים עיראקיים גרמו למותם של 21 אזרחים כאשר הפציצו בשבת את העיר סקאז, בחזית הצפונית. סוכנות הידיעות של איראן מסרה, כי בהתקפה גם נפצעו עשרות אזרחים. (עי"א, עי"ד)

נשיא פנמה המודח מסתתר ארה"ב לצדו, אך לא תתערב

פנמה סיטי. נשיא פנמה המודח, אריק דלוואייה, ירד למחתרת, בניסיון לממש את טענתו כי הוא עדיין נשיא פנמה, אם כי תושבי פנמה עצמה השלימו בכל־הנראה עם שלטון יורשו, שהועלה במקומו על־ידי השליט הצבאי, גנרל מנואל אנטוניו נורייגה.

קרוביו של דלוואייה מסרו, כי הוא הודח ביום שישי לאחר שניסה לפטר את נורייגה. הוא נמלט מ־חיילים שבאו לביתו בשבת והסתתר. הם אמרו כי הוא נמצא עדיין בפנמה והוא משוכנע כי הציבור יעניק לו תמיכה נרחבת.

הסנאטור האמריקני, אדוארד קנדי, אמר במוצאי שבת, כי דלוואייה נמצא בדרכו למיאמי שבפלורידה. קנדי אמר זאת כשהגיע לוושינגטון כדי להשתתף בישיבה המתמדת של ארגון מדינות אמריקה. הישיבה שתוקדש לדיון במשבר בפנמה. בינתיים לא ניכרת מתיחות בפנמה סיטי, החנויות נפתחו על אף קריאת האופוזיציה לשביתה כללית. כוחות הביטחון נפרסו ברחובות העיר ושמרו על מוקדים אסטרטגיים ונשארו בינתיים בחוסר פעילות.

הנשיא החדש, מנואל סוליס פאלמה, נפגש עם שרי ממשלה ועם ראשי המפלגה הדמוקרטית המהפכנית, התומכת בצבא. שר החוץ חורגה אבאדייה החל לבקש הכרה בנשיא החדש, מהקורפוס הדיפלומטי בעיר הבירה.

בינתיים לא ידוע היכן מסתתרים דלוואייה ובני־משפחתו. מקורות אמריקנים בפנמה ובוושינגטון אמרו, כי הוא נמצא במקום בטוח ואין נשקפת סכנה לחייו. כמו־כן לא הגיבו המקורות האמריקנים על ידיעות כי הנשיא עצמו, בני משפחתו רודריק אסקיבל, ביקשו מקלט בשגרירות האמריקנית.

אשתו של נשיא פנמה המודח קראה ביום ראשון לממשלות זרות להתייצב לצד בעלה ולעזור לו בעימות בינו לבין נורייגה.

בשיחת טלפון מפנמה עם דיפלומט ממדינה מערבית אמרה מאריאלה דיאז דה דלוואייה: „תמיכת מדינות אמריקה הדרומית והעולם כולו חיונית ברגע זה. רק ממנה חוששים אנשי הצבא שתפסו את השלטון".

ארה"ב התייצבה לצידו של דלוואייה, אולם הודיעה כי לא תהיה התערבות צבאית מצידה בהחזרת הנשיא. (עי"ר, עי"א)

קובה מכחישה מעורבות בהברחת קוקאין לארה"ב

מיאמי. — בית משפט פדראלי בארה"ב האשים ביום שישי את קובה במעורבות בהברחות קוקאין לארה"ב. משני כתבי־אישום מתברר, כי משלוחי קוקאין עברו דרך בסיס התעופה הצבאי ואראדרו בקובה.

המבריחים סיפרו לסוכנים סמויים של המחלקה למלחמה בסמים, כי הקוקאין הוטען על ספינות והוברח לארה"ב בסיוע משמר החופים של קובה. פקיד אמריקני אמר „אין כל ספק שממשלת קובה מעלימה עין מן ההברחה ומאפשרת להמשיך בפעילות זו". 17 הנאשמים בהברחה הם קובנים, אמריקנים וקולומביאנים.

נשיא קובה פידל קאסטרו הכריז, כי הוא מוכן להעמיד לרשות הסנאט האמריקני מסמכים סוריים של הארכיון הקובני הרשמי, כדי להוכיח שקובה מעולם לא היתה מעורבת בסחר סמים, כפי שהואשמה. בראיון לרשת הטלוויזיה האמריקנית אן.בי.סי. אמר נשיא קובה, כי הוא יכול להגיש כהוכחות את התעתיקים בקצרנות של כל שיחותיו עם הקונסול לשעבר של פנמה בניו־יורק, חוסה בלאנדון, האיש שהאשים אותו בפני הסנאט, כי תיווך בין המאפיה של הסמים לבין הגנראל נוריגה, האיש החזק בפנמה. (עי"ר, עי"א)

צעירים השמידו בקופנהאגן תוצרת חקלאית מישראל

עלי כהן, קופנהאגן

קופנהאגן. — חבורות צעירים פשטו אתמול על ארבעה סופרמרקטים של רשת „אירמה", בעיר, הפכו תיבות וארגזים של ירקות ופירות מישראל והשחיתו אותם. על חלק מהסחורה שפכו צבע ועל חלקה שפכו חומצה. הצעירים נעלמו כתוך זמן קצר, השאירו כרוזים חתומים על ידי תנועה „מכצע אנטי־ציוני".

המשטרה טרם עצרה איש, אך סבורה, כי הצעירים נמנים עם קבוצת אנרכיסטים ידועה.

הפעולה בוצעה כ־24 שעות אחרי שידור בטלוויזיה הדנית, שהראה חיילים ישראלים מתעללים בשני צעירים בשכם. הנזק לירקות ולפירות נאמד בכ־10 דולרים.

הארמנים השעו הפגנותיהם לאחר פגישה עם גורבאצ'וב

מוסקווה. — מנהיגי מסע המחאה הארמני השעו שלשום את הפגנותיהם בירוואן לחודש ימים, לאחר שמנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבאצ'וב, נועד במוסקווה עם שני נציגים ארמנים.

— מסר מתנגד השילטון, אלכסנדר אוגורודניקוב, המקיים מגעים טלפוניים קבועים עם המפגינים בירוואן. גם רדיו מוסקווה, דיווח על הפסקת ההפגנות ההמוניות, שמטרתן להביא להחזרת חבל ארץ, שסופח ב־1923 לרפובליקה האזרבייג'אנית הסמוכה, לארמניה.

אוגורודניקוב סיפר, כי שני השליחים הארמנים, אנשירוח בעלי מוניטין, דיווחו ליירוואן שגורבאצ'וב האשים את המפגינים ב„תקיעת סכין בגבה של הפרסטרויקה" — מסע הרפורמות שלו.

השניים שנפגשו עם גורבאצ'וב הם המשוררת הארמנית סילבה קאפוטיקיאן, והסופר זורי בבאיאן.

גורבאצ'וב שוחח איתם כשעה, ואחר כך נועדו במשך שלוש שעות עם עוזרו של גורבאצ'וב, אלכסנדר יאקובלב.

השניים מסרו כי גורבאצ'וב הבטיח להם „למצוא פתרון צודק לבעיה".

תובע סובייטי הודה אתמול לראשונה, כי שני אנשים נהרגו במהומות ברפובליקות השכנות בארמניה. (עי"ר)

מסתמן ניצחון של בוש בבחירות המוקדמות במיין

פורטלנד, מיין. — בבחירות המוקדמות לנשיאות מטעם המפלגה הרפובליקנית מסתמן ניצחון לסגן הנשיא, ג'ורג' בוש — אמר דובר מטה הבחירות שלו.

בוש ניהל במיין מאבק חריף נגד המטיף פט רוברטסון, ככמה ערים והצהרו תומכיו של בוש עם תומכי הסנאטור רוברט דול כדי להסות את רוברטסון.

„יש בידנו ידיעות כי 65 אחוז מן הנציגים בכנסים הרפובליקנים יצבעו בבוש", אמר־רון קאופמן, ראש מטה הבחירות שלו במדינות ניו־אינגלנד. „אם המגמות הקיימות יימשכו, יהיה לנו רוב מכריע בסוף היום".

המומחים סבורים, כי בוש ינצח במיין, שם יש לו מעון קיץ ושם נולדה אשתו. (עי"ר, עי"א)

איראן מתכוונת לשלוח למכה 150 אלף עולי רגל

טהראן. — ממשלת איראן המשיכה למתוח ביקורת חריפה על סעודיה בסוף השבוע והודיעה כי מתכוונת לשלוח 150,000 עולי־רגל למכה השנה, כדי „לקיים טקס דתי ופוליטי מרהיב". רדיו טהראן ציטט את המטונה על החאג', איתאם ג'אמאראני, שאמר, כי סעודיה גילתה גסות רוח בבקך שסירבה להשיב לפניותיה של איראן בעניין העליה לרגל.

שלטונות סעודיה הזהירו בתחילת החודש כי ישמלו בצורה נוקשה ביותר בכל הפרת־סדר בתקופת העליה לרגל השנה. איראן הגיבה באזהרה מפני „ימים שחורים" הצפויים לסעודים.

„בית המלוכה הסעודי יצא בהודעות על הורדת מספר עולי־הרגל מארצנו. כהודעותיהם הם טוענים, כי לא ירשו לאיראנים לעסוק בפעילות פוליטית ובמצעדים", סיפר האימאם ג'אמאראני ברדיו טהראן.

„אולם אנו מבססים את תוכניתנו על שליחת 150,000 עולי־רגל. אנו נארגן טקסי חאג' מרהיבים ביותר השנה, שיהיו הם בעלי אופי דתי או פוליטי". לדבריו, השליטים הסעודים אינם חוקיים ויש כדי להעמידם כמכשולים על עולי הרגל. (עי"א, עי"ר)

עירית חיפה
משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה, טל. מס' 04-640775
הודעה
על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 [illegible]

עירית חיפה
משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה, טל. מס' 04-640775
הודעה
על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
[illegible]

ועדת משנה לתכנון ובניה
חולון
תיק בנין 1184
הודעה על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 251 בגוש 6020 ברח' גאולים מס' 28 חולון, הכוללת מתן הקלה בו א. אחוזי בניה 6% משטח המגרש 672/2 בשתי הקומות. החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב'־1.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעירית חולון רחוב וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
עוזי ה. שרון, ראש העיר
ויו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — חולון

עירית חיפה
משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה
[illegible]

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965 — מרחב תכנון מקומי
קרית אתא
הודעה בדבר הפקדת שנוי תכנית מתאר מקומית
[illegible]

על היום
29.2.88

חיסול תורים בקבלנות

האוצר מציע לרופאי בתי־החולים הממשלתיים הקמת „חברה קבלנית" לניתוחים. הרופאים מלגלגים ובנתיים — החולה מחכה בתור, ומשלם

יוסף שמי

זה שנים אחדות מתארכים והולכים התורים לניתוחים אלקטיביים. הכוונה היא לניתוחים אשר אינם כורח הנובע ממצב חירום, תאונה, חבלה וכדומה. הרופאים טוענים, כי זמן ההמתנה המתארך הוא פועל־יוצא של הזדקנות האוכלוסיה וההידרשים ברפואה.

מקור אחר להיווצרות התורים הוא התשתית: בהשוואה לכל מדינה מערבית אחרת — בישראל יש פחות מיטות לאלף תושבים וזמן האישפוז של החולה הסטטיסטי הוא הקצר ביותר. שילוח החולה הביתה מוקדם ככל האפשר, פירושו לעתים קרובות, חזרתו במהרה לחדר המיון ולמחלקה. הדבר מטיל עומס בלתי רגיל על המרפאות שליד בתי־החולים וגם על העזרה האמבולטורית הראשונה.

ההמתנה הבלתי סבירה לניתוח מתוכנן גורמת לכך, שחולים לא מעטים פונים לרופא במרפאתו הפרטית, כשבכוונתם להגיע בדרך זו לראש התור. לאלה שהפרוטה נמצאת בכיסם יש דרך נוספת — פנייה לרפואה פרטית, למרות היותם מבוטחים בביטוח בריאות.

לשם תיקון המצב הציעו קברניטי קופת־חולים הכללית לצוותי הרופאים עבודה במשמרת שנייה. זאת, כדי לקצר ואולי גם לחסל את התורים לניתוחים מסוימים, כגון: ניתוחי ערמונית, קטרקט, שבר ועוד. המו"מ עם רופאים בבתי־החולים של קופת־חולים התנהל זמן רב מאוד, כאשר הרופאים הכריזו על עיצומים, אשר שיבשו את תפקודם של בתי־החולים.

לא היה זה סוד, שהעומדים בראש קופת־חולים וכן משרד הבריאות ניסו לשתף את האוצר במו"מ עם הרופאים. היה ברור, כי ההסכם בין הרופאים לבין מרכז קופת־חולים ישמש תקדים גם לגבי בתי־החולים הממשלתיים. בתום המו"מ הממושך והעקשני (המלווה במסע פירסומת והתקפות על העומד בראש מרכז קופת־חולים, כולל הנהלת ההסתדרות, שעשו את שלהם) נחתם ההסכם. עכשיו עומד האוצר בפני עובדה מוגמרת. המסמך שעליו חתמו הרופאים והנהלת מרכז קופת־חולים אינו לרוחו של האוצר, והוא מנסה למצוא לו תחליף. אך לפני כן הוא נוקט צעדי ענישה כלפי מרכז קופת־חולים, כדי לאלץ את המוסד ההסתדרותי לבטל את ההסכם. וברור, שאין זה מעשי. השאלה הנשאלת היא האם בתביעה זו יש כדי להצדיק סחבת במו"מ עם הרופאים הממשלתיים, או שמא מבקש משרד האוצר להפעיל לחץ על ההסתדרות — כלי משחק במו"מ והאמור להיפתח בקרוב על הסכם קיבוצי, או הסכם מסגרת לשנת 1988/9.

בל „מכות מצרים"

המאבק שמנהל האוצר „על הקופה" — הרצון לעצור סחף במערכת השכר של המגזר הממשלתי והציבורי — מנוהל בצורה מעוררת תמיהות, ואף חשדות, בנוגע לכוונות אמיתיות. כך קרה, זה שנתיים ויותר עובר על שירותי הבריאות זעזוע, הגורם לשינוי יסודי של פני השירות הציבורי. היו שביתת האחיות, שביתת עובדי מנהל ומשק, הרופאים, המרדימים, עובדי שהרנטגן — והתור הלילה. היו זעזועים שנבעו „מסגירת הברזים" לבתי־החולים הממשלתיים, שילוח קשישים ממוסדות אישפוז גריאטריים. דומה, כי מערכת שירותי הבריאות סופגת את כל „מכות מצרים", את כל הצמצומים הדרושים כדי להבריא את המשק ממכת „הכלכלה הנכונה" של ארידור.

כאמור, זה מספר חודשים משביתים המרדימים את חדרי הניתוח ומתארך התור של הממתינים לניתוח אלקטיבי. קופת־החולים הכללית וגם בתי־החולים הממשלתיים יצטרכו לשלם תשלומים נוספים על סמך הסכם זה או אחר, כדי לחסל את התורים. החולים ה„מדלגים" על התור, בפנותם לרפואה השחורה או הפרטית, פורים את הסכנותיהם וכך מגדילים „הורמת" כספים לשוק.

„הזמן אזל"

האוצר מציע לרופאים בבתי־החולים הממשלתיים הסכם „חד־פעמי" לקיצור תורים. כדי למנוע מצב של חתימת הסכם, שייחשב כהסכם־שכר בעל „אופי תקדימי", מציע האוצר הקמת חברה, שתפעיל את חדרי הניתוח לאחר שעות הפעילות הרגילה. החברה תקבע את התמורה לצוות הניתוח, לפי שעות העבודה, כאשר לכל סוג של ניתוח „מוקצב זמן מתאים".

הרופאים מלגלגים על ההצעה: הם טוענים, כי יפתחו את בטנו של הפקיד באוצר, ובגמר הזמן הקצוב ישאירו אותו על שולחן הניתוחים, משום ש„הזמן אזל". ואכן, הרעיון מעורר תהיות. כיצד ניתן לקבוע זמן ניתוח, כאשר לא תמיד ניתן לדעת „יש בפנים". ההסכם של קופת־חולים מדבר על תמורה בהתאם לסוגים שונים של ניתוחים גם לגבי מספר הממתינים יש לאוצר השגות. הוא מבקש לאתר את הממתינים בפועל, ולא רק את הנרשמים במחלקות שונות. לטענתם, יש אנשים הרשומים בכמה בתי־החולים ויש „להצליב" את המידע כדי לקבוע מספרים אמיתיים.

ההצעה בדבר הקמת חברה קבלנית, שתקנה שירותים מצוותי הרופאים, פותחת פתח לדרישת תשלום עבור ניתוח. לא ברור האם התשלום יוטל על המקבלים שירות במסגרת מבצע „חיסול תורים", או שההיטל יוטל על כל מנותח. הצעה זו אמורה לפתור בעיה נוספת של הקצבת כספים לתשלום לרופאים, שאינם נמנים עם צוותי הניתוח. הכוונה היא למחלקות פנימיות ומרפאות חוץ.

בהסכם בין מרכז קופת־חולים לבין ארגון רופאי בתי־החולים של קופת־חולים מופיע המונח „ססיות". וכבן כמה ססיות לאבחון במסגרת העבודה במרפאת־חוץ של בית החולים — יהיו שווה־ערך לניתוח. המעביד, קופת־חולים הכללית, התחייב לשלם גם לרופאים אלה סכום המקביל לשלושה ניתוחים „סטנדרטיים" בחודש. הקמת חברה קבלנית תחסוך לאוצר סכום מסוים בזכות ססיות אלה. כן רוצה האוצר לחסוך בהוצאה עבור הצוותים הפרה־רפואיים.

אם לדעת עוד כמה זמן יימשך המאבק, המתנהל כולו על גבם של החולים. האוצר חושש, אמנם, מתגובת שרשרת, שכן בתור עומדות קבוצות נוספות, כמו עובדי המעבדות. השירות הציבורי נהרס והופך יותר ויותר לשירות בריאות בנוסח מזרח־אירופה. גם כאשר יגיע האוצר לעמק השווה עם השובתים לא ניתן יהיה להיכנס לחדר הניתוח מבלי לפנות תחילה למרפאתו הפרטית של המנתח. העובדים לצידו של הרופא המנתח רוצים גם הם „את חלקם" — והצור חלילה.

נשק בחור, נשק

אריה פלגי

דגל שחור התנוסס מעל הפקודה הזאת. רק עוורים לא ראו אותו.

דגל שחור של עבודת אלילים, איוולת ואובדן צלם אדם.

ההמונים נקראו לכרוע ברך, להצמיד את שפתותיהם אל הקרקע ולנשק את אדמתנו הקדושה כדי להוכיח את אהבתם למדינה.

לא, לא בטהרן ולא על־ידי חומייני וגם לא על־ידי אחד האייטולות.

הזמן: שעות הבוקר של יום שישי שעבר. המקום: ירושלים, גבעת ההפגנות, אשר מול משרד ראש הממשלה. האירוע: הפגנת המחנה הלאומי, לשם אימוץ ידיו של יצחק שמיר וחיזוק כוח עמידתו כנגד מזימות ג'ורג' שולץ הידיד־המתנכל. הקורא למעשה והמנשק הראשון: ראובן רוזנבלט, ראש מועצת חוף עזה, תושב אשקלון.

איש לא התקומם, איש לא מחה, איש לא הפר פקודה. כרעו ברך, הצמידו שפתיים ונשקו.

והיה מחננו ספוג אהבת מולדת, אדמתנו רוויית נשיקות ושמינו עטויים דגלים שחורים.

על הפרץ

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב. עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמנות אנטר

החלום של קדאפי

שליט לוב, הרואה עצמו כממשיכו של נאצר, שב ומחדש את יוזמתו לאיחוד המגרב. קדאפי יודע שלמימוש החלום יש מחיר והוא כנראה מוכן לשלם

אורי הורוביץ

בעת מפגש שקיים לאחרונה שליט לוב מועמר קדאפי עם נשיא אלג'יריה, שזלי בן ג'דיד, בנוכחות מנהיג מחתרת „פוליסריו", הלוחמת במרוקו למען עצמאות הסהרה המערבית — הציע קדאפי הצעה מפתיעה: מחתרת „פוליסריו" הנלחמת במרוקו זה כ־15 שנה, תתפרק ותתמוך למפלגה חוקית במדינה.

באותה הזדמנות הוסיף קדאפי שהוא מתנגד להקמת מדינה עצמאית בסהרה המערבית ומעתה לא יוסיף לעזור עוד צבאית למחתרת אלא יתן לה רק סיוע הומאני. הצעה מרחיקת־לכת זו ממנהיג עם להט מהפכני כמו קדאפי, היא יוצאת־דופן, מה עוד שקדאפי מכריז חשכם והערב, שהוא „האבא" של כל המחתרות לשחרור לאומי בעולם בכלל, כל שכן בעולם הערבי בפרט.

מה מביא את קדאפי לנטוש את אחד הבסיסים שעליהם נשענת נשמתו המהפכנית?

התשובה נעוצה בחלומו הישן לאיחוד העולם הערבי בכלל ולאיחוד המגרב בפרט. קדאפי, שעלה לשלטון אחרי סילוק המלך אידריס, ראה והוא נגד עיניו במשך כל עשרים שנות שלטונו בלוב, את הנשיא נאצר כמנהיג הנערץ. הוא אף רואה עצמו כממשיכו. קדאפי גם טרח לאמץ את אחת מססמאות נאצר בדבר הצורך באחדות העולם הערבי. במשך השנים גם ניסה קדאפי לממש ססמא זו, ולוב בהנהגת קדאפי, חתמה על שורה של הסכמי אחדות, שיתוף פעולה, ידידות וכו' עם שורה של מדינות בעולם הערבי ובראשן סוריה, מצרים (בשעתו) ומדינות ערביות השכנות ללוב במגרב, בעיקר אלג'יריה, תוניסיה, מאוריטניה ומרוקו.

אלא שהבריתות במגרב, כיוון שהיו קצרות־מועד — נפלו עקב אינטרסים פנימיים סותרים של המדינות ומנהיגיהן. זאת, עד כדי הגעה למהפך מאחדות לניתוק ואף ניתוק יחסים דיפלומטיים בין מדינות המגרב. באחרונה חידש קדאפי את יוזמת האיחוד שלו ולפני יותר מחודש אף חודשו היחסים הדיפלומטיים בין לוב לתוניס, אחרי שתי שנות ניתוק. כן שופרו יחסי לוב עם אלג'יריה וגם מרוקו. קדאפי שיפר את יחסיו עם מדינות אלה ואף „עצם" את עיניו אפילו נוכח ביקור פרס במרוקו, עליו הגיב בקול ענות חלושה. בימים אלה, הוא מגיב באיפוק גם נוכח חידוש היחסים הדיפלומטיים בין תוניס למצרים, אותה מצרים המקיימת את הסכם השלום עם ישראל. במאמר מוסגר יצויין,

קדאפי. מפני מיתונים

שלפני שבועיים היה אמור מובארק לבקר בתוניס עם סיום מסעו בארה"ב ובאירופה, עם חידוש היחסים בין תוניס ומרוקו, אולם נמנע מלעשות כך עקב הימצאותו של שליט לוב בתוניס באותה עת.

עצימת העיניים של קדאפי נוכח חידוש הקשרים הדיפלומטיים של תוניס עם יריבתו בעולם הערבי, מצרים, שכרתה שלום עם „השטן הציוני" ונוכח הקשרים הגלויים־למחצה בין מרוקו לישראל, ואף הפיתוי העצום שמציע קדאפי למרוקאים כמו פירוק „פוליסריו" — כל אלה נובעים מעצם מטרתו להביא ליציאת מגרב גדול.

קדאפי, שחי את ההיסטוריה הערבית, זוכר היטב את המצב ששרר בזמן הממלכה המווחדית הגדולה, שהתקיימה בשנת 1147 עד 1269, עת אוחדה כל המגרב, כולל ספרד, עד גבול מצרים תחת משטר אחד. קדאפי חולם להגיע היום למצב דומה, ועל כן מוכן לעשות שורה של ויתורים מהם אף מרחיקי־לכת, כדי להגיע למצב הזה. אחד מאבני־הנגף לכך הוא המלחמה הנמשכת בין מרוקו ל„פוליסריו". מלחמה זו גורמת מתיחות בין מרוקו לבין מי שמעניקה גיבוי ל„פוליסריו" — אלג'יריה. במגרב נחתם הסכם שיתוף פעולה ואחווה עוד בשנת 1983 בין אלג'יר, תוניס ומאוריטניה. הסכם שלוב הצטרפה אליו מאוחר יותר. מרוקו בזמנה, לא פסלה את ההסכם וגם הצהירה שהיא מצדדת בו בתנאי שיהיה „אמיתי וכן", אולם ההסכם נשאר על הנייר.

למעשה, האוכלוסיה של מדינות המגרב מיוחדת במינה: מחד, התושבים המקוריים של מדינות אלה, הלא הם הברברים המאורגנים עד היום במידה מסוימת על־פי עקרון השבטיות, לצידה האוכלוסיה הערבית־מוסלמית שפלשה עם התפשטות האיסלאם לעבר צפון־אפריקה ובעיקר התפשטה באזורים אלה במאות העשירית והי"א.

משך השנים נטמעה אוכלוסיה זו באוכלוסיה המקומית, בשילוב השבטים והברווים. באוכלוסיה התערבבו גם צאצאי המתיישבים הערבים מספרד. לכל אלה יש להוסיף השפעה מערבית, בעיקר צרפתית חזקה, עד ימינו אלה, בעיקר בתוניס, במרוקו ובאלג'יריה. שם יש עדיין רבים, בעיקר מקרב האינטליגנציה, הדוברים וקוראים צרפתית טוב יותר מאשר את השפה הערבית. הבדלים אלה במנטליות גם הם מקשים על תהליכי איחוד אמיתי בין מדינות אלה.

קדאפי, השואף להקים במגרב מעין שוק אירופי משותף, ראה בחיוב את חילופי השלטון בתוניס עת החליף זין אל־עאבדין עלי את המנהיג הקשיש רב־היוקרה חביב בורגיבה. היחסים בין השניים היו מעורערים.

בשלב זה לא ברור האם המגרב צועד לקראת איחוד, למרות המאמצים הרבים שמשקיע בכך קדאפי והפיתויים הרבים שהוא מפזר כלפי מדינות האיזור, פיתויים מדיניים וכלכליים. ברור, שלשיתוף פעולה גדול יותר מזה הקיים כיום בין חמש מדינות אלה (מרוקו, תוניס, אלג'יריה, מאוריטניה ולוב) תהיה השפעה הן בקרב גוש המדינות האפריקאיות והן בתוך הליגה הערבית. לגוש כזה יהיו גם מהלכים כלפי אירופה, כאשר לפחות תוניס ומרוקו נחשבות בעלות בריתה של ארה"ב ואירופה. עצם אפשרות התקרבותן לקדאפי עלולה להשפיע על קשריהן עם המערב.

פנים אכזריות במרקע

מבוכה בקרב יהודי ארצות־הברית. ישראל אימתנית ומכה למול פלשתינים מתונים ופשרנים. כך על גבי המרקע

חיים מרגלית

הנסיעה הקשה ביותר שהיתה לי אי־פעם, כך מגדיר עמוס ערן, מנכ"ל משרד ה..., את נסיעתו האחרונה לארה"ב, ממנה שב לפני מספר ימים. ערן כיהן לפני 10 שנים בתפקיד מזכיר ראשון בשגרירות ישראל בוושינגטון ולפני כן כנציג ההסתדרות בארה"ב, שם יש לו מכרים. שר החוץ, ד"ר ג'ורג' שולץ למשל, הוא ידידו האישי.

ערן המאוכזב מהביקור, מספר כי הוא ביקר במספר קהילות חשובות מאוד כמו: שיקאגו, בוסטון, סאן פרנסיסקו ואחרות ומצא בהן יהודים נבוכים, נעלבים, כועסים ואינם מבינים — איך יכולה מדינת היהודים להפוך למדינה המכה נשים וילדים, שכן כאלה הן תמונות שרואים בטלוויזיה. ישראל הרגה לדעתו, מתמסגרת בה אפשר לדון אותה בחוקה או לא צודק. היא מצטיירת כמדינה גוליית, שאגרופה מורם המרסטת — בגאו משיע — דורסנית אל מול הפלשתינים המתונים כעם אומלל, כבוש ונרדף.

ערן מזכיר, כי ישראל אינה עומדת בראש החדשות בארה"ב. יש שם נושאים חשובים יותר כמו הבחירות לנשיאות והחשש מי ישב בבית הלבן, וכן מצב כלכלי שטרם נרגע מאז הקרה באוקטובר 1987, כאשר בבורסות רעדו אמות הסיפים. „המשפחות האמריקניות" אומר ערן שואלות עצמן כל יום מה יקרה מחר. עידן הוודאות הכלכלית עבר וזה ברור להן. מעבר לבחירות ולמצב הכלכלי יודעים באמריקה, כי המו"מ בין ארה"ב לבריה"מ יקבע את עתידם יותר מאשר המהומות וההריגות במדינת ישראל.

אבל יש יהודים בארה"ב ואפשר לפגוש בהם בכל מקום. עבורם מדינת ישראל היא יותר מנושא לדיון, אומר ערן. צריך לזכור, כמו בארץ, כי הם מרגישים שותפים. הקיפאון המדיני שמפגין שמיר מפחיד אותם. הם רואים בטלוויזיה דיונים בין פלשתינאים לישראלים שהאחרונים בהם מפסידים. הפלשתינאים מופיעים כמתונים, פשרנים, המוכנים להכיר בישראל ובזכות קיומה ודורשים רק אחת, יהודי גם בהם. למולם רואים נציגי ישראל המגמגמים ואנשים יודעים לחשוב. אם הם בעד ועידה בינלאומית או נגדה, אם הם בעד פשרה או נגדה. ה„פלשתינאים למודי" ערן. דובריהם ברובם פרופסורים באוניברסיטאות יוקרתיות והם שולטים באנגלית לכל דקדוקיה. הם אינם אותם ערבים שהיו מופיעים פעם מגמגמים, שבלוניים ומעונים, צריך לזכור זאת.

לאו משולש

ערן הופיע כנציג ישראל בוועידה השנתית של הארגון המקצועי F.L.A. C.I.O. שהתקיימה במיאמי. בדברו בפני מליאת הוועידה הזכיר כי ישראל אינה אשמה בסבל הפלשתינים. ב־1948 הם דחו את החלוקה לשתי מדינות, במלחמת 1967 היו אשמות של המלך חוסיין שולטת ישראל בשטחים. או, ב־1967, הכריזה ישראל, כי היא מוכנה לשלום תמורת שטחים, הערבים השיבו בלאו משולש. ישראל, הכריז ערן בוועידה, מוכנה לשיח ולדעתו גם אפשרית פשרה טריטוריאלית, או אולי להתחיל בשלטון עצמי כמו קמפ דיוויד. את דברים אלה הרגיש במיוחד היהודים.

השאלה, הוא חוזר, נמצא בקהילות היהודיות. אין בהן הרגשה שישראל עושה ויתורים מרגישים. נמצא בנסיבות הקיימות לפתרון פוליטי. באלוהות, ביחס לדעת הקהל בארה"ב. דעת הקהל שם חשובה לנו. מעצבי דעת הקהל, חלקם יהודים, אומרים, כי בישראל יש כעי שהוא עכשיו. הרגשה כזו מביאה לדעתו, לעזוב ולניכור בין הקהילות היהודיות למדינת ישראל. והיו שהיו מה שקראו פעם „מיטב הנוער הישראלי" — בכירים בצבא ובחברה. הם שם, אי מעוזעים, מנותקים ומבויישים.

אי אפשר לומר — מי שכישל את הדייסה יאכל אותה, את הדייסה אוכלים כולם ורצוי למקבלי ההחלטות שיזכרו זאת, דברי ערן.

פרסים לישראל העובדת

צוות בתי־הכלא (צילומים: רן ארדה)

אסירים מייצרים

שלמה סלוצקי

בין מקבלי פרס העבודה של ההסתדרות בשנה זו, היה מפעל בו העובדים לא היו רוצים להתמיד בו כל חייהם. הסתירה הזו מוצאת את פתרונה כאשר מתברר שמדובר בצוות הקמה וניהול מפעלים בבתי־כלא, מייסודם של „תדיראן" ובתי־הכלא „מעשיהו", „איילון" ו„נווה־תרצה". הצוות מקבל את פרס העבודה — על פי נוסח החלטה של ועדת הפרס — על תרומתו המשמעותית לשיקום מאות אסירים שהיו כלואים בתאיהם באפס מעשה והפכו לכוח יוצר ומייצר.

חברי הצוות הם אלי תגי, ראש הצוות, מהנדס בן 44; יוסף לביא, מנהל משרד טכני (63), ישראל רייכמן, מנהל בית מלאכה וייצור חלקים (40), שמעון יצקו, מנהל עבודה במחלקת הרכבות (42), יוסף עמר, אחראי לוגיסטיקה במחסנים (36) ואלכס טורקנוף, מבלטן — מנהל אחזקה, בן 35.

ראשיתו של הפרויקט ביוזמה של קבוצת משוגעים לדבר, בראשותו של אלי תגי, שהיה עד לפני חמש שנים מנהל המפעל קיטור במפעלי תדיראן, ובמעין סדנא קטנה עם 15 אסירים וכמה אנשי מקצוע שהובאו מ„תדיראן". הסדנא הוקמה לפני חמש שנים במערך הכליאה של בתי הכלא „מעשיהו", „איילון" ו„נווה־תרצה". כיום משתרע המפעל על 2,500 מ"ר. עובדים בו 250 אסירים, וביניהם כל אסירות כלא נווה־תרצה העובדות בייצור. המערכת מתפקדת כמפעל כלכלי לכל דבר עם תוכניות עבודה מוגדרות ועמידה בדרישות השוק באיכות ובכמות. עם זאת, פועל המפעל כמשקם אסירים בהקניית הרגלי עבודה ומשמעת לקראת שחרורם מהכלא. הצוות פישט את הליכי העבודה והתאימם לאסירים. הם הקימו מערכת בקרת איכות, כאשר האסירים בודקים את יציר־כפיהם ואת עבודת חבריהם. בהדרכת הצוות, גדלה התפוקה מ־50 אלף מוצרים לחודש ל־180 אלף מוצרים. המפעל הוא היחיד בישראל מסוגו ובהיקפו, ובין היחידים בעולם הפועלים ברמה זו של הצלחה כלכלית ומוטיבציה של העובדים בו.

— במה מתבטאים יחסי העובד־מעביד שלכם עם האסירים־העובדים?

בתוך המפעל, היחסים הם כמו בכל מפעל. הסוהר היחיד שנמצא במפעל הוא העומד בשער ובודק את הכניסה והיציאה של העובדים. הם מקבלים משכורת של 2.1 דולר לשעה, עובדים 7 וחצי שעות ביום — ולעתים שעות נוספות — והמשכורת מגיעה אליהם דרך שירות בתי־הסוהר. אנו משלמים לשב"ס והוא מחלק את המשכורת ל־3 חלקים: שליש מגיע לידו של האסיר העובד, שליש לתוכנית חיסכון על שמו, ושליש לידי בני משפחתו. האסירים שמחים לעבוד אצלנו, מאחר שמדובר בייצור ולא בעבודת רחק, או בעבודה כמו שניתנת למוגבלים פיזית, ושעבודה קיבלו בעבר שכר מגוחך. אלא שמעבר לכך נראה לי, שהתמורה הגדולה ביותר שמקבלים העובדים היא הקניית הרגלי עבודה, תחושת אחריות קולקטיבית וניסיון בעבודה שיכול לשמש אותם בעתיד.

— בוודאי יש גם בעיות יחודיות.

צריך להבין, שמדובר באוכלוסיה שלא רגילה לעבודה בכלל, ולעבודה פיזית מול מכונות — בפרט. היו בעיות של משמעת בשלבים הראשונים של הקמת המפעל, אך אלו פסקו כאשר מוניטין העבודה במפעל גדלו בעיני האסירים. אני יודע על אסירים שצילמו ותלו את תלוש המשכורת הראשון שלהם מהמפעל, תלוש שהיה בשבילם הראשון בחיים. מלבד זאת, יש בעיה של תחלופה גבוהה, בגלל העובדה שהאסירים משתחררים. אבל יחד עם זאת, יש כאלו אשר — לצערנו — יודעים יפה מאוד את הדרך למקום עבודתם מול המכונות, וכל פעם „נכנסים" שוב לתקופת מעצר בכלא.

צוות „יכין־חקל" ● שעות מעבר למקובל

מהמכונה — למחשב

שלמה סלוצקי

מנכ"ל „יכין־חקל", בני קפלן, מדבר בגאווה לא קטנה על יחזקאל בן אברהם ועזרא סיבתי, שני טכנאי הבקרה והחשמל שהצטיינו במשך שנים ביעילות ובחיסכון וזכו לאחרונה בפרס העבודה של ההסתדרות.

יחזקאל ועזרא, אומר קפלן, מהווים, לדעתי, את הדוגמה הטובה ביותר לאפשרות למיצוי הפוטנציאל האנושי הטמון בעובד, הן להתקדמות אישית, והן לטובת המפעל. ויש דברים בגו, שהרי שני העובדים הללו, יחזקאל בן אברהם שהוא יליד הארץ ועובד במפעל חצי יובל שנים, ועזרא סיבתי, יליד הארץ עם ותק של 31 שנה ב„יכין־חקל", ומי שהיו עד לפני מיספר שנים מכונאים במפעל, פנו מיוזמתם ללימודי ערב בטכנאות אלקטרונית, בסיוע שכר לימוד ומיספר ימי עבודה להכנת מבחנים, מטעם המפעל. שניהם קיבלו תואר שהסמיך אותם כטכנאי אלקטרוניקה והם השתלבו בצורה מלהיבה לדברי הנהלת המפעל וחבריהם לעבודה — בתהליך המעבר מהמכונות הנושנות והמיושנות לעידן הציוד המודרני והממוחשב.

הם לא באו מהטכניון, אלא מהשטח, אומר קפלן ומכאן שתרומתם היתה גדולה ביותר לפיתוח ותכנון מערכות כאלו, שתביאו לחיסכון בהתייעלות מירבית בכל תהליכי העבודה. הם השקיעו שעות, מעל ומעבר למקובל והתמודדו עם קשיים טכנולוגיים שאין אפשרות ללמוד אותם באוניברסיטה, אלא כאלה שרק שם פתרון מיידי, פתרון שתמיד היה באמתחתם.

לדעתי, מוסיף קפלן, הסיפוק מעבודה ורוח הצוות היו הגורם המכריע למרצם, כאשר הקידום בתפקיד, שבא במקביל, היה רק חלק קטן מהסיפוק ומההערכה שהם קיבלו, מגיע להם הפרס שהם זכו בו בימים אלו.

אחות שהיא ידיד

יהודה צור

אסתר בן־זיקן, אחות מקריית שמונה, שזכתה בפרס העבודה של ההסתדרות על מסירותה לחולים ומטופליה בעיר מגוריה, היא לכולם לא רק אחות, אלא גם ידיד. ההתפתעה הראשונה, למי שבא לשאול אודות האשה הצעירה והחייכנית, בעלת הפרס היוקרתי, היא העובדה שלא רק מטופליה משבחים אותה, אלא גם חבריה לעבודה, הרופאים שעובדים עמה ותושבים בעיר.

ערנה, העובדת במרכז הרפואי בקריית שמונה, מציינת בגאווה, כאילו גם היא קיבלה את הפרס, „שאסתר בן־זיקן עובדת במרכז הרפואי באופן יוצא מן הכלל, מתמסרת לחולים, בעיקר היא עוסקת יחד עם פרופסור פרה ביחידה להמשך הטיפול בחולים כרוניים, אך בנוסף לכך היא עוסקת גם במרפאות הסוכרת, במחלקה לטיפול פנימי, בטיפול במחלות גריאטריות ובכמה לא."

אסתר, ילידת מרוקו הספרדית, סיימה לפני כ־15 שנה את לימודיה כאחות מוסמכת ועברה בקריית שמונה במקצועה. שנתיים היתה אחות שכירה בקיבוץ דן ולפני כ־6 שנים החלה לעסוק יחד עם פרופסור פרה בעיקר בטיפול בחולים כרוניים, ביום עבודה שמתחיל מוקדם מאוד ומסתיים, אם בכלל בשעות המאוחרות של הלילה.

פרופסור פרה היה במשך שנים רבות מנהל בית־חולים תל־השומר, מנכ"ל משרד הבריאות, קצין בריאות ראשי בצה"ל, עד שיצא לפנסיה ועבר להתגורר בקצרין. הוא זה שהמליץ על אסתר לקבלת הפרס. פרופסור פרה אומר על אסתר — „היא מסורה מאוד לעבודה, אדם טוב, אחות מצויינת, מקדישה את כל תשומת הלב לחולה, מתמשת בכל מאודה איך לעזור עוד לחולים ובהתחשב בעובדה, שלמרבה הצער מדובר בחולים כרוניים שקשה מאוד לרפאם, אפשר להבין את גודל המשימה שהיא נטלה על עצמה". פרופסור פרה מרגיש, שנשותם עובדים לפי הכלל של ראשון בין שווים, כאשר „בתחומים הרפואיים אני זה המחליט ובכל הקשור לסיעוד אסתר היא המחליטה, כי אני מכבד ומעריך מאוד את דעותיה". יעל אלון, העובדת במרכז הרפואי, מציינת „היא אחות מצויינת, מסורה לעבודה, מבצעת את כל התפקידים שמוטלים עליה בשמחה, היא ממש שיגעון של אשה ושל אחות. היא מתייחסת לחולים, כפי שלא ראיתי אף פעם אחות אחרת מתייחסת כך. מבקרת אצל החולים, מנסה לעזור להם בכל האפשר. יש אחיות שאין להן את כל הסבלנות הדרושה למרבה הצער, והן לא מתייחסות לחולים כפי שצריך, ומרבות לחפנות לגורמים אחרים. אך אסתר היא שונה לגמרי, היא יושבת עם החולים, מנסה לעזור להם בלי להתחשב בזמן שהיא מקדישה לכך. מדובר בטיפול בחולים כרוניים. בהרבה מקרים אסתר ממלאת תפקיד גם של עובד סוציאלי."

אסתר בן־זיקן. פשוט אוהבת לעזור

צמרת דיזנגוף

חיים מרגלית

לו היתה מאיה צמרת, מנהלת הביצוע של בניין מגדל דיזנגוף, צברית היתה מכריזה בוודאי שהבניין הזה הוא „פרויקט עולמי". אך היא עולה ותיקה מברית־המועצות, 14 שנים בארץ, והיא אומרת: „עד שראיתי את המגדל הענקי הזה גמור עברו לילות ללא שינה, ימים ללא אוכל ולפעמים אפילו בכי, שבא מתסכול עד שראיתי אותו גמור 33 קומות 220 דירות במגדל אחד".

לאחר שעלינו יחד במעלית וראיתי במו־עיני קומה שלמה, בצבעים אסתטיים מתואמים, התרגשותה של מאיה צמרת, שעמדה בראש הצוות המקבל את פרס העבודה של ההסתדרות „על ביצוע למופת של מבנה מורכב ומסובך בתחום הבנייה, שממוקם במרכז הסואן ביותר של תל־אביב" — כפי שנאמר בכתב הפרס.

מאיה צמרת היא טכנאית בניין, שמאחוריה 13 שנות עבודה בחברת „סולל בונה", אשר ביצעה את הפרויקט. בשנת 77' צורפה כסדרנית לצוות שבנה את בניין הבורסה ליהלומים „מכבי" ברמת־גן. בהמשך היתה למנהלת הצוות שזכה אז בפרס קפלן. היא ניהלה את צוות הביצוע שבנה את בניין „בית הטקסטיל" שבמיתחם מנשיה. כמו כן, ביצעה את המיזה שבין „בית גיבור" למלון „דן פנורמה". היא עמדה בראש פרויקט הביצוע של „לב תל־אביב", שנבנה בפינת הרחובות יבנה ומונטיפיורי בתל־אביב. כיום היא מנהלת את הפרויקט הגדול של „סולל בונה" בצפון החדש של תל־אביב. שם, היא אומרת, מתוכננות 320 דירות, אך בשני בניינים.

מאיה צמרת טוענת, כי זו זכות גדולה לבן־אדם לעסוק בפרויקטים בליבר גדולים. היא באה ממשפחת בנאים. אביה, שנפטר בצעירותו, היה מהנדס בניין בברית־המועצות. אחותה טכנאית־בניין, אח אחר מהנדס־בניין וגם אמה, שהיתה רואת־חשבון, עסקה בבניין. במגדל דיזנגוף, היא מספרת, עבדו 300 פועלים בכת־אחת, שעליהם פיקחו 16 מנהלי־עבודה וכן שישה מהנדסים. מתוך 220 הדירות אין אף אחת שדומה לשנייה. בעלי הדירות הביאו אריכטקטים משלהם, ששינו ותכננו מחדש את הדירות. והיא מוכירה כי הדיירים במגדל הם מן העשירון העליון, אך בשבילה זה לא חשוב.

המגדל מטעימה מאיה, ממוקם באיזור הסואן ביותר של תל־אביב, בצומת הרחובות המלך ג'ורג'־דיזנגוף, בשטח בנוי שאין בו מקום לזוז. לכן היו בעיות של תיאום ומניס באספקת חומרי הבניין למכנה. הדבר קשה במיוחד משום ששטחי ההחסנה היו קטנים ומעל לכלו העמידה בזמן, שאם לא כן, כידוע, משלמים קנסות. הביצוע ארך 42 חודשים ו„רפק כמו שעון". רמת הבנייה, היא אומרת, היא הגבוהה ואולי מהגבוהות ביותר בארץ. נדרש תשומת־לב לכל קומה, לכל מרכז. למי שאינו יודע, יש שם למשל „סולאריום", מקום שיזוף לדיירים, וכן בריכת־שחיה ומועדונים.

נכון, הכל לעשירים, אך כפי שכבר אמרנו, מאיה אינה חושבת עליכך. בשבילה ובשביל הצוות — מאיה צמרת, אלכסנדר גורלבסקי, כורים וייסמן, יוסף פריטו רוזי וזה, בנימין קריסי, שמואל גלוקסר, עוני נסור, ג'מאל שך יוסף, אברהים מסראוה, מאיר מאירוביץ, אלימלך רון ואלי לוגסי — היתה מטרה אחת להצליח. הם עשו זאת על הכבוד.

„פרויקט בנוי מורכב באיזור סואן"

אשר שילוני

מקסים לוי. קורבן?

זוג או פרד

הליכוד מעוניין, אולי, לאחד את מערכת הבחירות לכנסת עם המוניציפאלית. ראשי הרשויות המקומיות של הליכוד חושבים אחרת

ככל שהולכות וקרבות הבחירות לכנסת ה־12 מתחדש הוויכוח האם לקיים בו־זמנית גם את הבחירות המוניציפאליות או להפרידן. בכנס של ראשי רשויות מהליכוד, שהתקיים לפני חודשים אחדים בלוד ובכנס דומה, ללא צביון מפלגתי מוגדר, שהתקיים לאחרונה ביוקנעם, צידדו מרבית המשתתפים בעד הפרדת הבחירות לרשויות המקומיות מן הבחירות לכנסת.

שתי המפלגות הגדולות, הליכוד והעבודה, טרם הודיעו מהי עמדתן בנושא. במסגרת רשימה זו נעסוק רק בניחושים ונאמר שהליכוד, בניגוד לעמדת ראשי הערים שלה, מעוניינת לאחד את שתי מערכות הבחירות, בשעה שמפלגת העבודה אינה ששה לכך. וניחוש נוסף: המהלכים המדיניים בימים הקרובים בנושא השטחים עשויים לגבש גם את עמדת המפלגות בנושא הבחירות המוניציפאליות.

העבודה והליכוד מודעות לעובדה, שבמקרה של הפרדת הבחירות, אחוז המצביעים בבחירות המוניציפאליות הוא נמוך בהרבה מאשר במקרה של הצמדת הבחירות. בבחירות הנפרדות, שהתקיימו ב־1984, הצביעו בסך־הכל למעלה מארבעים אחוז, בשעה שבבחירות לכנסת אחוז המצביעים הוא כמעט כפול מזה. כפי שראינו בבחירות האחרונות, אחוז ההצבעה הנמוך משחק לטובת מפלגות המערך — ומכך חושש הליכוד.

הליכוד גם לוקח בחשבון, שכאשר הבחירות צמודות משפיעות הבחירות לכנסת על מטיל הפתק לקלפי המקומי. זאת, למרות העובדה שכאשר ראשי הרשויות המקומיות נבחרים בבחירות ישירות, ראש רשימה מוצלח מקבל לעיתים יותר קולות מאשר רשימתו, שהוא רשימה פוליטית־מוניציפאלית.

הליכוד עשוי גם להתפתות ולחשוב, שככל שהרחוב הערבי מקצין והולך, הרחוב היהודי יקצין במקביל. מחשבה זו אינה חסרת הוכחות בשטח — ראה תוצאות הצבעה בבחירות־דמי, שנערכו בבתי־ספר תיכוניים. בבחירות הקרובות ישתתפו, לראשונה, למעלה מ־100 אלף צעירים בגילאי 18־21, ביניהם חיילים רבים ואנשי מילואים, המתנסים בחוויות קשות בשטחים.

מאותה סיבה עצמה עשויה מפלגת העבודה לחשוב, שאנשים רבים עושים עתה „חושבים" נוכח המרי הערבי ועצם השתתפותם של צעירים רבים בהפגנות בעד הליכה לקראת הסדרי שלום. איך אומר עיזר ויצמן: יש לי אף ארוך, ואני מריח שהמעט הציבור איתנו. כך, שגם מפלגת העבודה עשויה לחשוב, שהזמן פועל לטובתה ומי שיטיל פתק־אמת לקלפי הכנסת יטיל אותו פתק גם לקלפי המוניציפאלי.

ההתלבטויות הללו הן אולי שמונעות, בינתיים, מן המפלגות לנקוט עמדה סופית בנושא הפרדה או הצמדה של הבחירות. ראשי ערים מהליכוד, שאינם כל־כך משוכנעים שהעם „יחליש" — ליכוד, ביטאו זאת באותו כנס בלשכתו של מקסים לוי ראש עיריית לוד.

חושש מהשפעה הפוכה

באותו כנס אמר אלרועי (ראש עיריית נתניה) כי הוא חושש מהשפעה הפוכה — השפעה של הבחירות לקלפי המוניציפאלי על הקלפי של הכנסת. כל זאת — בשל המאבקים האישיים בסניפי חירות־ליכוד. מי שיחוש עצמו מקופח במישור המוניציפאלי עשוי לתת ביטוי לקיפוחו בבחירות לכנסת, ואז — הוא אומר — נרוויח אולי במישור המוניציפאלי, אבל נפסיד הקמת ממשלת ליכוד לאומי. לדעתו, המציאות בשטח היא, שח"כים לשעבר המשוכנעים שייבחרו שוב — יפעילו לחצים לקיים בחירות צמודות. אלרועי מגלה בכנס, שראש הממשלה ועוזריו אינם רוצים בחירות צמודות — אולם, נראה שגילוי זה אינו מבוסס ביותר.

יהודה ברזס (יבנה) טען, שהליכוד אובד־עצות, אין לו יחס הוגן לערי הפיתוח והוא אינו נותן תשובות למצוקותיהן. זאב פרל (צפת) הוא, עקרונית, בעד הפרדה. „בהנהגת אינני יכול לדבר על עניינים לאומיים אלא על מקומיים, ואני רוצה להשפיע גם על אנשי המערך. זה ניתן רק כאשר מפרידים את הבחירות". עם זאת, הוא מטיל ספק אם הליכוד יוכל לעמוד מבחינה כספית בשתי מערכות בחירות נפרדות, ומציע מגבית למימון.

א. הללי (רימונה) הוא בעד הפרדה, ונימוקו אופייני: במקרה של בחירות צמודות, ערבי לוד יצביעו למערך — הצבעת־מחאה נגד המגיעה בהם — והתוצאה: מקסים לוי, ראש העיר, יהיה הקורבן. לדבריו, טעות לחשוב, שאם המערך רוצה הפרדה אז טוב לליכוד לאחד את הבחירות. רוב הרשויות המקומיות בידי המערך, והמנגנונים שלהם לא ייצאו נגד ראש העיר שלהם בגלל אידיאולוגיה.

להיפגש עם שרי הליכוד

יהודה בן־זאב (בית שמש) חושש, שהליכוד עומד לאבד את מעמדו בשלטון המקומי ומעמד זה חשוב לא פחות מח"כ נוסף. הוא מציע לקחת תקציבים מראשי ערים ותיקים ולתת אותם לחדשים. גם שאול עמור (מגדל העמק) הוא בעד הפרדת הבחירות ומציע להיפגש עם שרי הליכוד ולשכנע אותם בכיוון זה. הוא, עמור, אינו מפחד מחוסר תקציב למימון הבחירות, (ואינו נבהל מכלכלת בחירות)... יש בחירות אז יהיה גם כסף.

גם ו. קעטבי (עקרון) בעד הפרדה משום הפירוד והמתחות בליכוד ובסניפיו. מחנה שלא יקבל תמיכה במרכז עבור המועמד שלו בסניף — עלול להתנקם בבחירות לכנסת. זאב כאום (קרית גת) סבור דווקא, שיש להצמיד את הבחירות, שכן הבחירות הצמודות יהוו לחץ לאיחוד בתוך הסניפים. נחמן רוק (אריאל) אף הוא בעד הצמדה: „זה שהמערך רוצה להפריד הבחירות — צריך להדליק אצלנו אור אדום" — הוא אומר.

והמארח, מקסים לוי, מה הוא אומר? לחשוב לא איכפת ונושא הוועידה הבינלאומית אינו מעניין אותו. הבחירות הצמודות עלולות לסבך את המצב. מקסים הוא איש הליכוד, שהגיע לראשות העיר בזכות רשימתו העצמאית. הוא גם קרא לליכוד לתת גיבוי לרשימות עצמאיות. כאמור, בניגוד לעמדת רוב ראשי הרשויות המקומיות של הליכוד, סבורים ב„חלונות הגבוהים" של מפלגה זו שיש לאחד את שתי מערכות הבחירות.

אשר למפלגות הקטנות, נראה שמרביתן בעד הצמדת הבחירות. זאת, הן בשל מחסור בתקציבים והן משום ההשפעה הפוליטית של הבחירות לכנסת על המערכה המוניציפאלית (ש"ס, התחיה). מאותו נימוק עצמו עשויה המפד"ל לצדד בעד הפרדת הבחירות, משום שאם יש לה כוח — הוא מתבטא במישור המקומי. מפ"ם, שלא פירשה את המערך במישור המוניציפאלי וההסתדרותי, תקבל את הכרעת מפלגת העבודה אם להפריד או להצמיד.

לא רק הצמיגים בוערים — ב„אליאנס"

אודי נחשון

הצמיגים של „אליאנס" ממשיכים לבעור, ולא רק בשטחים. לאחר שעובדי החברה דחו את תוכנית ההבראה שיזמה ההנהלה, הם פתחו בסוף השבוע בעיצומים ועל־פי הוראת הוועד אינם עובדים שעות נוספות. אבל גם על עובדות אלה יש ויכוח. אומר יו"ר ועד העובדים, רפי בוהדנה: „אנחנו עובדים בתפוקה מלאה ואין שום קיצוצים. ההנהלה מפטרת עובדים. יש לנו מחסור באנשים ולכן נאלצנו לעבוד בשתי משמרות רצוף, אבל העובדים נפלו מהרגליים וסירבו להמשיך לעבוד משמרות רצופות".

מנכ"ל „אליאנס", ינון עורוני, אומר כי תוכנית ההבראה שהציעה ההנהלה נדחתה סופית ע"י העובדים, וללא התוכנית הזאת המפעל אינו יכול להמשיך להתקיים. נראה כי עתידו של מפעל הצמיגים תלוי עתה בעמדת צמרת חברת העובדים וראשי האיגודים המקצועיים.

17 מיליון דולר הפסדים בשלוש שנים

קונצרן „כור" משלם עתה מחיר כבד ביותר על רכישת „אליאנס" בסוף 1982. המפעל נרכש אז כמפעל מפסיד. בחמש השנים שעברו מאז לא הצליח „כור" לשקמו והוא הסב לקונצרן הפסדים כבדים. אולם בעוד שבעבר „כור" היה מסוגל לתמוך במפעלים מפסידים, כיום מעיקים הפסדי „אליאנס" על הקונצרן, הנתון בקשיים כספיים גדולים.

„אליאנס" סיים את 1987 בהפסד של 7.5 מיליון דולר, ובסך־הכל צבר בשלוש השנים האחרונות הפסד של כ־17 מיליון דולר. ההון העצמי של החברה נשחק לחלוטין והיא נקלעה עתה להוצאות מימון גבוהות ביותר, המקשות על הבראתה.

החברה כבר ידעה בעבר סערות ביחסי העבודה. בסוף 1986 הכריזה הנהלת המפעל על השבתת־מגן, בעקבות עיצומים על רקע תביעות שכר של העובדים. בסופו של דבר השיגו העובדים חלק מדרישותיהם והנהלת המפעל נתנה להם תוספות שכר של כ־20 אחוז. הסכם השכר היקר הזה מצא ביטוי כבר בתוצאות הכספיות של החברה ב־87. עורוני, שנכנס לתפקידו כמנכ"ל לפני כשנה, אומר כי היה כאן מצב שנבנה על־ידי הבעלים הקודמים של המפעל. לדבריו, „החברה עברה ממצב של חברה נתמכת לחברה שצריכה לעמוד על רגליה, וקשה לציבור שהיה רגיל לתמיכה להתרגל למצב החדש. כשהמפעל עבר ל„כור" היתה מגמה להציל אותו, ובמשך שנים הוא נתמך. אבל עכשיו, „כור" לא יכול לתמוך יותר".

בתחילת פברואר 88 שיגרה הנהלת החברה מכתב אישי לכל אחד מ־1,400 העובדים, בו קראה להם להסכים לתוכנית הבראה הכוללת שני מרכיבים מרכזיים — הקפאת השכר הריאלי בחברה למשך שנה, קיצוץ בתנאים הנלווים שמקבלים העובדים וכן הפעלת מועצת ייצור שתקבע נורמות עבודה, עקרונות למתן פרמיות והסכמה מצד העובדים לניידות בין מחלקות המפעלים. בנוסף לכך מבקשת ההנהלה לצמצם באופן דראסטי את כוח האדם המועסק במינהל ושירותים.

העובדים דחו את תוכנית ההבראה. יו"ר הוועד אומר: ההנהלה הפרה את כל ההסכמים, כולל קידום דרגות שהיה אמור להתבצע בינואר השנה, כמו בכל שנה. לדבריו, העובדים לא יתנו יד לקיצוץ בשכרם — „אנחנו ניתן יד לחיסכון, והגשנו להנהלה הצעות נגדיות, ביניהן — לקצץ בצי הרכבים הפרטיים ולהימנע משימוש בקבלני משנה. אנחנו מוכנים להקים מועצת ייצור, אבל לא יתכן שפועל שמרוויח 2.5 ש"ח לשעה יסכים לקיצוץ בשכרו".

עוינים את „כור"

אולם תמונת השכר ב„אליאנס" שונה לגמרי. בעיני ההנהלה, השכר הממוצע בחברה מגיע לכ־2,500 ש"ח לחודש והוא גבוה בהרבה מהשכר הממוצע בתעשייה בארץ. עורוני טוען, כי „אלה עובדים שמקבלים מהמשכורות הגבוהות בעולם בענף הצמיגים, והתפוקה שלהם היא רק כשליש ממפעלים אחרים בעולם". לדבריו, שלושה עובדים, שהופיעו באחרונה במוסף „עובדים", של מפ"ם משתכרים 2,100־4,700 ש"ח לחודש. „אליאנס הוא לא נכס כלכלי; הוא רק יכול לקיים את העובדים ברווחה. אבל יש פה בעיה חברתית קשה, כי העובדים עויינים את „כור" ואת ההסתדרות", אומר עורוני.

„אליאנס" נאלץ להתמודד כיום גם עם השתכללות ענף הצמיגים, שדורש איכות טובה יותר, כלומר צמיג עם אורך חיים גדול יותר, ובמצב הנוכחי, כאשר העימות עם העובדים נמשך והחברה ממשיכה לצבור הפסדים גבוהים — היא מתקשה לעמוד בתחרות.

השבוע בשוק הסחורות

התאוששות במחירי הבשר

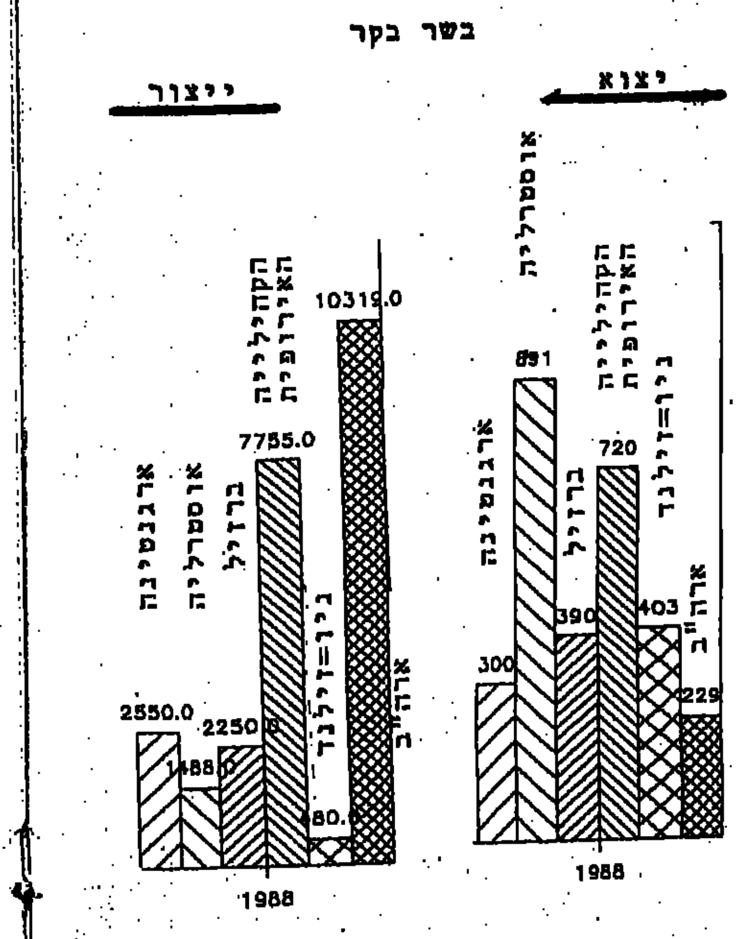

שפל ללא תקדים והתאוששויות חזקות מאפיינים את שוק הסחורות בשנת 1987.

קקאו — מלאים ענקיים, וגידול בהיקף הייצור במלזיה ובגאנה, מנעו עליית מחירי הקקאו מהשפל העמוק שאליו הגיעו, למרות העונה השחונה בברזיל בשנת 1985/86, שהקטינה את היבול של מדינה זו למחצית. גם הרכישות למלאי בלימה, בהיקף של 750 אלף טונות, שנעשו בעקבות הסכם הקקאו הבינלאומי, לא הצליחו לאושש את המחיר.

קפה — במחצית הראשונה של 1987 הגיעו המחירים למחיר ריאלי הנמוך ביותר בהיסטוריה, על רקע הקשיים להגיע להסכם בינלאומי לקביעת מכסות יצוא, וכן בגלל ציפיות ליבול גדול בברזיל, שינוע בין 35 ל־38 מיליון שקים. באוקטובר החלה התאוששות במחירים, בעקבות חידוש ההסכם על מכסות הייצוא, אולם משהתברר כי המחירים לא עלו במידה מספקת, הוקטנו המכסות עוד יותר.

תה — החלטתה של פקיסטאן להגביל את יבוא התה מקניה, היתה אחד הגורמים העיקריים למחיר הנמוך מאד של תה בשנת 1987. ההחלטה הפקיסטאנית גרמה מבוכה בשוק, דווקא בעת שייצור התה בקניה הגיע לרמתו הגבוהה ביותר. ס"ח גידול התה הגיע לכמויות גדולות, לעומת ירידה בביקוש מצד המדינות יצואניות הנפט, שנגרמה על ידי ירידה במחירי הנפט.

דגנים ופולי סויה — ירידה בייצור, שחלה זו השנה השנייה, גרמה עלייה תלולה במחירים במרוצת שנת 1987. אורז עלה בכ־35%, תירס ב־23% וסויה ב־20%. הירידה בייצור כללה צמצום שטחי המזרע בארה"ב, במסגרת תוכנית ממשלתית, וירידה ביבולי האורז והדגנים בהודו.

שמן צמחי — המחירים נמצאים בעלייה מתמדת מאז קיץ 1986, בעקבות פגעי מזג אוויר שונים — בצורת בדרום־מזרח אסיה הקטינה את ייצור שמן הדקלים; גשמים כבדים פגעו ביבול החמניות בארגנטינה וגשמי מונסון פגעו ביבולי הבוטנים בהודו. בברזיל ובארה"ב היה אומנם יבול הסויה מוצלח, אך שטח הגידול של סויה בשתי המדינות האלה ירד. בפיליפינים ובמלזיה גרמו תנאי מזג אוויר קשים לקיטון ביבולי הצמחים. החששות להפסקת שמן, לעומת הקיטון ביבולים, גדל הביקוש למזון לבקר, ובמיוחד לפולי סויה, והיה גם גידול ביבוא הסויה על־ידי בריה"מ.

כותנה — מחירים נמוכים שהיו בעונת הזריעה, תנאי מזג אוויר קשים בהודו ובבריה"מ וביצוע תוכנית לצמצום שטחי המזרע בארה"ב — הביאו להיצע נמוך של כותנה, וכתוצאה היו המחירים ב־1987 גבוהים בכ־85% לעומת 1986.

והתופעה הגדולה היה הגידול בצריכה העולמית של חוטי כותנה, שחיה בשיעור העולה יותר מפי חמישה על ממוצע הגידול השנתי בצריכת הכותנה מאז 1970. מוצרי כותנה נעשו מבוקשים ביותר ומחיר הכותנה הוא תחרותי לעומת מחיריהם של סיבים אחרים.

דשנים — המחירים, במיוחד מחירי האוריאה, הפוספאטים והאשלג, נמצאים בעלייה מראשית 1987. עליית מחירים זו נובעת מעלייה בביקוש לעומת היצע קשיח, ובעיות בהפקת האמוניה בבריה"מ ובאינדונזיה, שגרמו לעלייה במחיר האמוניה, וכתוצאה מכך לעלייה במחיר האוריאה. העלייה במחיר הפוספאטים נגרמה בשל ביקוש גבוה מבריה"מ ומסין, ואספקה מוגבלת מבריה"מ. התעוררות מחודשת של הביקוש הברזילי, ופעולות למניעת היצף שנקטה ארה"ב נגד קנדה, יחד עם קשיי אספקה בקנדה ובבריה"מ, גרמו לעלייה במחירי אשלגן כלורידי.

מתכות ומינרלים — היתה עלייה בולטת במחירי מרבית המתכות והמינרלים. מדצמבר 1986 עד דצמבר 1987 הגיעה העלייה ל־48%. מחיר הנחושת עלה ב־125%, מחיר הניקל ב־114%; אלומיניום ב־65% ועופרת ב־26%. מחיר הברזל לא השתנה, למרות שהיה גידול משמעותי במחיר הפלדה. הסיבה לכך — יציבות בביקוש לברזל וקיומו של מלאי גדול.

בשר בקר — לאחר שנים של מחירים ירודים, חלה התאוששות במחיר בשר הבקר בשנת 1987. הירידה במחירי הדולר האמריקאי גרמה לתגברת קניות הבשר מארגנטינה, ברזיל, אוסטרליה וניו־זילנד. היבוא היפאני גדל בשיעור משמעותי. במספר גדול של מדינות חוסלו באחרונה העדרים והחל בגידול עדרים חדשים. כתוצאה מכך צפויה תקופה של מחסור יחסי בבשר בקר בשנת 1988. לעומת זאת, החשש מפני מיתון והנטייה הגוברת במדינות המפותחות להמעיט אכילת בשר בקר, מעמידים בסימן שאלה את הסיכויים לכך שההתאוששות תימשך.

בשר חזיר, עוף וכבש — חלה ירידה קלה בייצור בשר חזיר, בעקבות קיטון בייצור בסין, שהינה היצרנית הגדולה ביותר של בשר זה. לעומת זה נרשם גידול בייצור בשר עוף, בעקבות הגדלת מכסות הייצור בארה"ב, יצרנית בשר עוף הגדולה בעולם. גם בבשר כבש חל גידול, במיוחד בקהילייה האירופית, שלאחר צירוף ספרד ופורטוגל היא היצרנית הגדולה ביותר של בשר כבש.

חנה איש־הורוביץ

העורך הכלכלי: צבי טימור

השמיכה קצרה מדי

האירועים בשטחים מתחילים לתת את אותותיהם בכלכלה. הבורסה לא התאוששה, למרות מאמצי הבנקים. גילרמן מדבר על הכפלת מספר הצ'קים החוזרים, ועל מאות עסקים שנקלעו כתוצאה מכך לקשיים. ענפי המזון והטקסטיל נתקלים בבעיית שיווק. ענפי התעשייה סובלים מבעיות כוח אדם ומקשיים בייצור. הבנייה באתרים שונים נפסקה כמעט כליל. הקטיף מעורר בעיות.

קשיי שיווק החלו להתגלות גם בחו"ל, במבצעי שיווק ובירידים. מסורות השוק המשותף יוצרים בעיות והדים שליליים, על קשיי שיווק ביצוא, מגיעים גם מאוסטרליה הרחוקה. יתכן שגילרמן מגזים במקצת בעניין ההמחאות החוזרות, ויתכן כי גם לאוטמן מנצל את הקשיים במו"מ על עיסקת חבילה, אך הבעיה היא בעיה, ומחמירה והולכת.

יש לזכור כי ההוצאות המוגברות שבוצעו במשק, שהיה בשיווי משקל שבירי בעת מלחמת לבנון בקיץ 1982, ערערו בפיגור מסויים את מצב המשק בשנת 1983. בתחילת 1983 התמוטטו מניות הבנקים, האינפלציה הרקיעה לשיאים חדשים. נדרשו שלוש שנים עד לשיקום הכלכלה.

בשיקום הכלכלי סייע רבות הממשל בארה"ב ששילמה במלואו את מחיר ההרפתקה בלבנון ועוד הוסיפה 1.5 מיליארד דולר סיוע מיוחד. תנאים אלה לא יתקיימו לאחר 1989, לאחר הבחירות בארה"ב. אומנם לגבי הסיוע השנתי לשנת התקציב הקרובה מאוקטובר 1988 עד ספטמבר 1989, הממשל הנוכחי מחוייב לסיוע של 3 מיליארד דולר, אולם הביצוע של סיוע זה כבר יהיה תלוי בממשל הבא. לגבי השנה שלאחר מכן אין שום מחוייבות אמריקנית.

הטעם: האמריקנים לא יכסו

המגמה בקונגרס האמריקני היא לקצץ את סיוע החוץ הכולל ב־3.9 מיליארד דולר ולחזור לרמתו מהעבר, של 12.3 מיליארד דולר וב־1989 לרדת ל־11.1 מיליארד דולר. הממשל עדיין מתנגד ומציע גידול של 2־3 אחוזים, אך לקוחות רבים עומדים בתור לקבל סכומים אלה, ביניהם הבנק העולמי, הבנקים האזוריים והצבא האמריקני המוצב בבסיסים בחו"ל.

לפיכך, לאחר 1989 אין כל וראות שסכומי הסיוע האמריקני ישארו ברמתם הנוכחית. אין זה משפיע ישירות על גודל הסיוע לישראל ולמצרים, הצמודים זה לזה, אך לבטח אין לצפות לגידול הסיוע או אף להתאמתו לתנאי האינפלציה של הדולר. נתונים בסיסיים אלה טרם נתפשו בתודעה הממשלתית. למשל, הרשות לתכנון כלכלי של גד יעקבי הגישה לא מזמן שלוש חלופות לתכנון המשק לארבע השנים הקרובות, עם גידול מתון בצריכה הציבורית. אף מלה לא נאמרה שם על הצריכה הבטחונית. הגידול המתוכנן בהשקעות במשק מתבסס על שיעורי שינוי שונים של הצריכה הפרטית, אך האלטרנטיבה הרב־שנתית במשק איננה בין צריכה פרטית לצמיחה אלא בין צריכה בטחונית לצמיחה. לכן החלופות נראות כתסריטים שאינם קשורים למציאות המתהווה.

בינתיים רק הרשות לתכנון כלכלי עוסקת במה שיתרחש או לא יתרחש מעבר ל־8 החודשים של השנה השוטפת. שר האוצר וקברניטי הכלכלה עסוקים בנושאים השוטפים. הבעיות המעסיקות את מעצבי ההחלטות הן הפער המתרחב בין האינפלציה המקומית והשער הקבוע לסל המטבעות. ההצעה מצד האוצר להתגברות על הבעיה היא באמצעות עיקור ההתייקרויות מתוספת היוקר וביטול הסכם תוספת היוקר. ביטול הסכם תוספת היוקר נחוץ, לדעת האוצר, על מנת למנוע עליות שכר תריגות.

בדרך כלל המשק לא הרוויח מביטול ההצמדות ומהשקליזציה שהנהיג נגיד הבנק הקודם, ד"ר מנדלבאום. הריבית ששולמה על הפקדונות השקליים היתה גבוהה יותר מההצמדה והריבית הקבועה הנמוכה. בהעדר הצמדה, נותני האשראי מביאים בחשבון מקדם סיכון הגבוה בדרך כלל מהריבית הקבועה, בה היו מוכנים להסתפק ללא קיום הסיכון. הוא דין לגבי תוספת היוקר. ההסכמים שייחתמו בתחילת כל שנה, בהעדר האלמנט הביטוחי שבהסדרי תוספת היוקר, יתבססו על תחזיות אינפלציה גבוהות. שיעורי הטעות בכך עשויים להיות בלתי מבוטלים. בסופו של דבר, כפי שקרה בתקופת ארליך, לא השכר יותאם לשיעור האינפלציה אלא שיעור האינפלציה יותאם לגידול בשכר. גם עד עכשיו נתנה תוספת היוקר, בשיעור של 70־80 אחוז, רק כמחצית מתוספות השכר במשק, אך היא ניטרלה במידה רבה את אלמנט אי־הוודאות. ביטול ההסכם מבטל הסדר רב־שנתי שהחזיק מעמד 50 שנה וקבע את אופן התנהגות הציבור. קשה להעריך את מידת הערעור של יחסי העבודה שינבע משינוי כללי המשחק העכשוויים.

רק שולץ יכול להושיע

נובע מכאן, ששר האוצר שוב אינו יודע מה לעשות. הוא מוכרח להשלים עם ההנחה של פרופ' ברונו, כי אין טעם בפיחות המועבר ישירות לעליות באמצעות הסדרי תוספת היוקר והסדרי ההצמדה בשוק ההון. פיחות כזה, כפי שהוכח בעבר, לא ישיג דבר, פרט לאינפלציה.

הדרך האלטרנטיבית היא קיצוץ נוסף בהוצאה הציבורית הגדולה ביותר, היא ההוצאה הבטחונית. אולם בתנאי רעידת האדמה בשטחים פיתרון כזה נדחק הצידה ואיש אינו חושב על כך, להיפך; יוצגו תביעות להגדלה נוספת של תקציב זה. גיוס המילואים כבר הוגדל, וע"י כך קטן התוצר וגדלה ההוצאה התקופתית. ככל הנראה רק שולץ יכול להושיע, אם יסביר בשהותו כאן לראש ממשלת ישראל, כי לשר האוצר שלו אין תקציב מספיק גדול כדי לממן את מדיניותו של שמיר. הנימוק הכלכלי לא תפס בעבר, כאשר דובר בתקציבי הביטחון. מעט צריך להכניס לתודעה כי השמיכה קצרה מדי.

חדשות המשק

תחנות הדלק מאיימות בהשבתה

כל תחנות הדלק יושבתו ביום ראשון הקרוב החל משעה 6 בערב ועד למחרת בבוקר — אם לא ישונה ההסכם בינם לבין חברות הדלק.

מזכירות הארגון של בעלי תחנות דלק וסוכני הדלק הודיע, כי יושבתו כל 450 תחנות הדלק של שלוש החברות „פז" „דלק" ו„סונול". הארגון הבהיר, כי שביתת האזהרה היא צעד ראשון במאבק שמטרתו להביא לסיום משא־ומתן הנמשך 10 שנים, בין בעלי התחנות לחברות הדלק.

ישראל שטריקס, מזכיר ארגון תחנות הדלק והסוכנים, טוען כי החוזה הקיים הוא המשכו של הסכם שנחתם לפני עשרות שנים בימי המנדט, בין חברת „של" הבריטית לבעלי תחנות הדלק. לדבריו, זהו חוזה־עבדים, לפיו חברות הדלק קובעות הכל — בעל תחנת דלק אינו יכול לעשות דבר ללא אישור.

אריה לוי, מנכ"ל חברת „פז", אמר בתגובה, כי התחנות שייכות לחברות והן משכירות אותן. הקרקע, המבנה, המשאבות — הכל שייך לחברה. לדעתו, בעלי התחנות התעוררו עכשיו בגלל מכירת „פז" לג'ק ליברמן. אם יש להם בעיות, ובוודאי שיש להם, יהיה עליהם לנהל מו"מ עם הרוכש, אמר.

לדעתו, בתוכנית הרפורמה שמציע השר שחל יש סעיף שחברות הדלק אינן יכולות לקבל, לפיו יוכלו בעלי התחנות לרכוש דלק מכל גורם שיבחרו. הצעה זו אינה מתיישבת עם העובדה שתחנות הדלק שייכות לחברות.

זאב גלמור, הממונה על ההגבלים העסקיים במשרד התעשייה והמסחר, הזהיר את ארגון בעלי התחנות כי השבתת כל התחנות במועד אחד היא עבירה, ויכולה להביא להגשת תביעה פלילית נגדם, בגין עבירה על חוק ההגבלים העסקיים.

חיים מרגלית

„אפריקה־ישראל" שילשה רווחיה

חברת „אפריקה ישראל להשקעות" סיימה את השנה שעברה ברווח נקי של 10.9 מיליון ש"ח, לעומת רווח של 3.5 מיליון ש"ח ב־86, והשיפור הניכר ברווחיות נובע מתוצאות עסקיות טובות יותר בכל תחומי הפעילות של החברה. הרווח ב־87 מהווה תשואה נטו של 8.8 אחוזים על ההון העצמי של החברה.

הרווח של החברה מפעולות בנייה ויזמות לפני מס הסתכם בשנה שעברה ב־16 מיליון ש"ח, לעומת 3.5 מיליון ש"ח ב־86, ולאחר הפרשה למיסים הסתכם הרווח מפעולות זו ב־7.1 מיליון ש"ח.

מנכ"ל החברה, שלמה גרוסמן, מסר כי מספר הדירות שבנייתן הסתיימה ב־87 היה גדול פי ארבעה ממספר הדירות שהושלמו ב־86. שטח הנכסים המניבים של החברה גדל בכ־20 אלף מ"ר, כתוצאה מסיום הקמת מרכז המחשבים של בנק לאומי בלוד — מרכז שעדיין לא אוייש, בגלל מחלוקת בין הנהלת הבנק והעובדים. ב־87 הוכפלו, לדברי גרוסמן, דמי השכירות שקיבלה החברה והם הסתכמו בכ־14 מיליון ש"ח.

רווחים גם בענף הביטוח

שיפור נרשם גם בעסקי הביטוח של החברה. „לאומי אחזקות ביטוח", החברה־האם של „מגדל", „מעוז" ו„סלע", סיימה את 87 ברווח נקי של 7.3 מיליון ש"ח — גידול של 17 אחוז לעומת 86. נתון זה, שיפורט היום, עם הצגת התוצאות הכספיות של „מגדל", מלמד כי למרות אזהרות ראשי ענף הביטוח בדבר סכנה להפסד־ענק בענף, חל בשנה שעברה שיפור במרבית עסקי הביטוח. עיקר השיפור חל בעסקי ביטוח חיים, אך „לאומי אחזקות ביטוח" מרוויחה גם על שיפור בעסקי ביטוח הרכב, שהוצג כאיום על ענף הביטוח כולו.

שיפור נרשם גם בתוצאות פעילות התיירות של „אפריקה־ישראל". הרווח מפעולות חברת „חמי טבריה" גדל בכ־150 אחוז, אולם החברה רשמה הפסד, הנובע מהוצאות מימון כבדות על הלוואות שלקחה לצורך הרחבת מלון „גני חמת".

אודי נחשון

פיקדון שקלי — מעתה גם לשנתיים

בנק הפועלים מפעיל פיקדון שקלי חדש, „השקל המצטבר" לתקופה של עד 24 חודש. עד כה ניתן היה להפקיד בפקדונות שקליים עד 12 חודש בלבד. בפיקדון החדש ניתן להפקיד לכל תקופת זמן, בין 6 ל־24 חודש, וניתן למשוך את כספי הפיקדון גם לפני סיום מועד הפיקדון המקורי, בהודעה מראש של חודש ימים.

הפיקדון מבטיח ריבית „פריים" + 2.5 אחוזים לשנה (כיום מדובר בריבית של 17.5 אחוז לשנה, ובבנק הפועלים טוענים כי בחישוב אפקטיבי מדובר בריבית שנתית של 19 אחוז). הריבית מובטחת גם במקרה של משיכה מוקדמת.

הפיקדון החדש מבוסס רק על הפקדות חודשיות בסכומים של 150 ש"ח ומעלה.

א.נ.

2.5 מיליארד דולר יושקעו במערכות תקשורת

לקראת תערוכת התקשורת „אלקום 88", שתיערך ב־14־17 במארס במרכז הירידים בתל־אביב, נמסר כי כ־2.5 מיליארד דולר יושקעו בפיתוח תחום התקשורת בישראל בחמש השנים הקרובות. כמיליארד וחצי דולרים מסכום זה יושקעו על־ידי „בזק" — נתונים אלו נמסרו מלשכת שר התקשורת גד יעקבי, שבחסותו נערכת התערוכה.

עוד נמסר, כי היקף העסקות בתחום התקשורת נאמד כיום בכ־2 מיליארד דולר לשנה, מחציתן מתבצעת על־ידי „בזק". ההשקעות בתקשורת בישראל מהוות כ־4% מהתל"ג, שיעור הזהה לתל"ג המושקע בתחום התקשורת בארה"ב.

בתערוכת „אלקום 88" יוצגו חידושים ישראליים ובינלאומיים בתחומי התקשורת השונים. מנכ"ל מרכז הירידים, יצחק ברזל, מסר כי בתערוכה יוצגו מערכות תקשורת לווייניות, מערכות טלקס ופקסימיליה, מערכות פיקוד ובקרה, מערכות אבטחה, מערכות טלוויזיה וכן ציוד אלקטרוני ורכיבים מסוגים שונים. מארגני התערוכה מצפים לביקוריהם של המתעניינים במוצרי תקשורת ישראליים.

מבזקים כלכליים

ביצועים גרועים

■ ביצועי המניות של חברות ישראליות שהונפקו בבורסות בארה"ב, בעיקר של אלה שהונפקו בארבע השנים האחרונות, היו גרועים — טוען פרופ' פאול ואכטל מאוניברסיטת ניו־יורק, במחקר שיציג מחר ביום עיון לזכרו של יעקב לוינסון שייערך באוניברסיטת תל־אביב. ביום העיון יוצג גם מחקרו של ד"ר אקשטיין, על ביצועי המניות הישראליות בשוק האמריקני.

פרופ' ואכטל עקב במחקרו אחר 24 חברות ישראליות הנסחרות בארה"ב, שמאז 1980 גייסו כ־300 מיליון דולר. ערך המניות של החברות האלה בסוף 87 הסתכם בכ־600 מיליון דולר. לדעתו, הביצועים הגרועים של המניות הישראליות בשנים שהיו שנות גאות בבורסה האמריקנית נובעים מהעובדה שרוב החברות שהונפקו קטנות, והן נפגעו מהעלויות הגבוהות הכרוכות בהנפקה — המגיעות עד 25 אחוז משווי ההנפקה. עם זאת הוא טוען, כי רצוי שחברות ישראליות ימשיכו להיסחר בבורסה האמריקנית. (א.נ.)

המפקת מבני תעשיה

■ החברה הממשלתית „מבני תעשייה" יוצאת היום בהנפקה בבורסה, בה היא מבקשת לגייס 31 מיליון ש"ח. החברה מציעה לציבור שילוב של ארבעה סוגי ניירות ערך — מניות, כתבי אופציה, אגרות־חוב להמרה ואגרות־חוב רגילות.

שווי החברה הוערך לצורך ההנפקה ב־100 מיליון דולר, שהם כ־60 אחוז מההון העצמי שלה. בהנחת מימוש מלא של האג"ח וכתבי האופציה במשך שלוש עד חמש שנים, תמכור הממשלה לציבור 15.5 אחוז מהשליטה בה, והיא מחויבת למכור עד 26 אחוז ממניותיה במרוצת שלוש שנים. שווי נכסי המקרקעין של החברה מסתכם ב־361 מיליון ש"ח וברשותה כיום כמיליון מ"ר של מבנים להשכרה ולמכירה. המבנים מושכרים לכ־2,000 שוכרים בתפוסה של כ־92 אחוז. (א.נ.)

מנהל הרשת

■ אורי שפירא, חבר קיבוץ שפיים, התמנה למנהל רשת הארחה בקיבוצים, הכוללת 25 בתי הארחה.

דאגה בעיירות הפיתוח

■ בקרב חוגי תעשיינים ובמועצות עיירות הפיתוח ניכרת דאגה חמורה נוכח החלטת הנהלת „מבני תעשייה", חברת הבנייה הממשלתית הכפופה למשרד התעשייה והמסחר, לפעול כחברת בנייה מן המניין בלי להתחשב באינטרסים הלאומיים. פעילות „מבני תעשייה" ענתה על צורך אמיתי הקיים במדינה, להרחיב את התשתית התעשייתית באזורי פיתוח, שאינם אטרקטיביים לבנייה עצמית של יזמים או של חברות בנייה פרטיות. לקראת יציאתה של „מבני תעשייה" לבורסה, בסוף חודש פברואר, בוטל ההסכם שהיה לחברה עם הממשלה, לפיו יכול היה משרד התמ"ס להורות לחברה להקים מבנים תעשייתיים ולהשתתף בפרוייקטים לאומיים בהתאם למדיניות המשרד. התנערותה של החברה מאחריות לאומית, והפיכתה לחברת בנייה לכל דבר, מאיימת על עתידן הכלכלי של עיירות הפיתוח.

ההיי־טק בשדרות

■ בסוף השבוע שעבר נחתם הסכם בין קבוצת משקיעים מארה"ב לחברת „אורן אלקטרוניקס" מגבעתיים על הקמת מפעל היי־טק בשדרות. המפעל ייצר רכיבים לווידיאו מסחרי, אבזרים ומערכות לווידיאו מקצועי, וכן יעסוק במחקר ופיתוח בתחום זה. בראש קבוצת המשקיעים האמריקנית עומד ניל נוריי, יו"ר הקרן למען התנועה ליהדות מסורתית בארה"ב, איש עסקים מרוצ'סטר.

מפושדו משקיע

■ חברת „מלונות ים סוף" סיכמה עקרונית על רכישת 50% מהשליטה וההון של חברת „אחת טכנולוגיות", שבבעלות אריך שפירא. החברה פיתחה מכשיר ייחודי, המקדים הדלקת אור בלימה אחורי בכלי רכב, עובדה היכולה לסייע בהקטנת מספר התאונות ולמנוע נפגעים רבים. המכשיר מורכב מסנסור מיוחד, המתוכנן לדוושת הדלק ברכב והמעביר נתונים לתיבת אלקטרוניקה מיוחדת, הגורמת במקרה הצורך להדלקה מוקדמת של אורות הבלימה בכשליש השנייה.

ויזה בהיברשוק

■ חברת „כרטיסי אשראי לישראל", מנפיקת כרטיס אשראי „ויזה" עבור קבוצות בנק לאומי ובנק דיסקונט, הגיעה להסכם עם רשת „היפר שוק תנובה", לפיו יכובדו כרטיסי אשראי „ויזה" בכל סניפי הרשת. ההסדר, שיופעל ממחר, יאפשר למחזיקי „ויזה" לשלם באמצעות הכרטיס ב־20 קופות הרשת.

הצטרפות סין

■ המגעים בין סין לגאט"ט, התחדשו בימים אלה במרכז הארגון בג'נבה. ב־1949 היתה סין אחת מ־23 המדינות שיסדו את הארגון, אך לאחר עליית הקומוניסטים לשלטון, טאיוואן ייצגה את סין בגאט"ט עד שהפסידה את מקומה בארגון. מאז 1984 יש לסין מעמד של משקיפה, ובחודש יולי 1986 היא הגישה בקשה להתקבל כחברה מלאה. חברות כזאת תאפשר לסין לפתח את קשריה הכלכליים המסורתיים עם כל 96 חברות גאט"ט. אשתקד הגישה סין לארגון תזכיר בו פירטה את הרפורמות שהיא מוכנה לעשות, אם תתקבל כחברה מלאה. „קיבלנו קרוב ל־300 שאלות מחברות הארגון בנוגע לתזכיר של סין. אנו מצפים שתהליך ההצטרפות יהיה ממושך", אומר פקיד בכיר של גאט"ט.

(יוסף אלגזי, ז'נבה)

למה בני גאון

■ חברת העובדים, יותר משהיא מערכת כלכלית מורכבת, היא תת־מערכת של גולאות — דברים אלה כלולים במאמרו של בני גאון, מנכ"ל „כור", המתפרסם בגליונו החודש של הרבעון לכלכלה. דברי גאון הושמעו כביקורת של ראשי חברת העובדים. המשותף למערכות הללו הוא רק השם „חברת העובדים". הכל תת־מערכת כזאת פועלת מבחינה עצמית ומסגרת שלה, אומר גאון. השואלו: למה חברת העובדים? גאון שואל מה שרבים ממנהלי חברות חברת העובדים שואלים „מה יוצא לי מההסתדרות? מה יוצא לי מהמערכת כולה? האם נוצרו בתוך כלל תת המערכות תהליכי סיוע הדדיים? תשובתו של גאון — „שום דבר".

אינני רואה, אומר גאון, בבסיס חברת העובדים והוא אומר. „אני עדיין מעורב בה ובעלה אותה, אני — שכאשר יש לי בעיות, וצריך המערכות לא מסוגל לקבל תשובה בחברת העובדים תשובה קטגורית חד־משמעית. אני מתכשד במערכת הזאת חמש שנים — וחושש שאם לא קיבלתי תשובה, למרות שעשו ועדות, ולמרות שיש החלטות ברורות. אבל לא נמצא הכוח לממש אותן."

קרן אור

■ חברת „מלונות קרן אור" קיבלה את ניהול מלון „הוד" החדש בים המלח. החברה בבעלותם של משה בינע, מנכ"ל מלונות שריקר, מנהל המפעל, עוסקת בניצול אתר המלון הדירות להבנה ולהקמת פרוייקטים תיירותיים וכחזייראכנות.

לשכת מסחר צרפתית

■ בימים אלה הוקמה בישראל לשכת מסחר ותעשייה צרפתית. הלשכה שהוקמה בשיתוף עם לשכת המסחר הישראלית, פועלת בתל־אביב. מטרת הלשכה היא לעודד את הקשרים הכלכליים בין שתי המדינות.

בעריכת עלינא תורי

מבט ראשון

ציפור בספירות בלתי נגישות

דורית קידר

במוזיאון „יד לבנים" בהרצליה — תצוגה גדולה מאוד של אמן איטלקי אורח — צ'קו בוננוטה. אמן זה הינו בעלה של האמנית שבת דנו במדורנו בשבוע שעבר — מריה אנטוניטה רה מיטריו, ועובדה זו יש לה חשיבות אמנותית, שכן ניכרת בעקיפין השפעה הדדית ומעריכה גומלין כלשהי.

בוננוטה יוצר דיאלוג בין שפה פיגורטיבית — דמויות אנוש וציפורים, לבין שפה מופשטת יותר — צורות גאומטריות, כאשר יש העמדה של הפיגורטיבי לצד המופשט ורצון ליצירת סינתזה או אחידות כלשהי. לפעמים העיבוד החיצוני של הדמויות מאוכד מאוד את צורת העשייה של ג'אקומטי, אלא שהתוצאה סופית — שונה. דמויותיו המאורכות של ג'אקומטי הן פרי של מאבק נואש בין חומר להפשטה. מעין רצון וכמיהה, מצידו של האמן, להגיע אל ספירות רוחניות מחד גיסא, ומאידך גיסא — כליאתו על־ידי החומר עצמו. על כן נראה שהאוויר הסובב והאטמוספירה ממש נוגסים בדמויות האכולות שלו ואלה מצויות על סף ההיעלמות ובכל זאת עצם נוכחותן, עצם העמדתן אחת ליד השנייה ויצירת ניתוק ביניהן, מראה את ה„יש" ואת מה שאיננו מושג — הלא הן הרוחניות והתקשורת הבין־אנושית.

אצל בוננוטה, דווקא בגלל העמדת המוחשי והמופשט אחד לצד רעהו נמחק המרחק, במחקים, במידת מה, היאוש והתסכול. היפוכם של דברים — מתקיים דיאלוג בין הדמויות ופעמים רבות הן נמצאות יחד. ואותו „יחד" מקל על מצבן. הציפור אצלו אולי רוצה להצביע על אותה רוחניות שאצל ג'אקומטי היא כה בלתי אפשרית עד שהיא מרומזת ב„אין" ובתהליך היעלמות החומר ממנו הדמויות עשויות. אבל במקרה זה הציפור קיימת, היא מומחשת ועצם מיקומה בספירות בלתי נגישות אינו בלתי טבעי. הרי גם בטבע הציפור אינה בהישג יד, אלא אם היא כלואה ובמקרה כזה הרי שאינה יכולה יותר לסמל את כמיהת הנפש לחופש ודרור מוחלטים.

על השטח, אם כן, בוננוטה נשאר כאן ועכשיו ומשחקי הלוליינים שלו, ואפילו התנועה החזקה או העמדת המוחשי לצד המופשט — לא מרחיקים לכת ומקובעים לעכשווי הן מהיבט הזמן והן מהיבט החלל. כמובן שאין פסול בדבר זה, אבל החיסרון של הפסל הנו דווקא ביומרות ובסמלים המסתתרים מאחור. ונראה על כן שהוא מרמז אבל אין לו מעוף דיו להפליג.

מהיבט העשייה — אין עוררין שהאמן יודע מלאכת הפיסול. טיפול במסה ברמניות מועמד ליד טיפול רישומי יותר של הצורות הגאומטריות, כך גם הטקסטורות עצמן בעלות חיות והשתנות מתמדת. יותר על כן, יש לטקסטורות ערך ציורי המועשר על־ידי חריטות, גבשושיות, טיפול בברונזה — אולי על־ידי נוזלים מיוחדים. העושר הציורי של הטקסטורות, של האיפיונים הקוויים, של הקלילות במבט כולל ואף של התנועה המתרחשת כאן, מעומעמים דווקא על־ידי העמסת יתר לפעמים. מעין סימטריה בין הדמויות (דמויות מימין לעומת דמויות משמאל ולמעלה ציפור אחת מול השנייה), הצטעצעות בתנועות ותנוחות מוקצנות (ראה דמות אדם ודמות אשה היוצאת מתוך מעין גורך „מרוחבת").

צ'קו בוננוטה במוזיאון הרצליה

וכאן המקום לאזכר את אשתו, אנטוניטה. בתכשיטיה בלטה הערכיות הפיסולית בשעה שאצל בוננוטה יש ערכים תכשיטיים מעודנים מאוד. גם במקרה שלו הציורים על הקיר מהווים מעין סקיצות הכנה, או שמא הם ציורים אוטונומיים העומדים בפני עצמם. גם כאן הרעיונות ההגותיים מצויים ללא ספק: הניגוד בין אדם סופי וגופי לבין מוטיב גאומטרי שממוקם מעל ומרמז על מהות אינסופית. גם כאן האדם הוא אנונימי, סכמטי, נתון בתוך מסגרת צבע המגבילה אותו — תרתי משמע, הוא שואף אל המרכז שבו ממוקם האינסוף מומחש על־ידי צורה גאומטרית. אלא ששוב, בוננוטה כאילו מצא לעצמו הגדרה רציונלית מדי מבלי שהוא יחוש את הבעיות הקיומיות מהבטן ושוב יש הצטעצעות צבעונית. אולי האמן מרוצה מדי מעצמו כדי להיות מחפש אמיתי וכל העוסק במערך המסובך שבין התוויות הסופיות לאינסופיות חייב להרקיע אל מעבר לרציונליזציה ולנגוע בישותו הוא ובצופה אינטואיטיבית, בצורה ישירה וללא העמסת סימבוליקה מיותרת.

בקצה השני של החוט נמצא מנחם ארליך מקבוץ שפיים. אדם שעסק כל חייו עם האדמה וצמחיה ועציה. כיום הוא נמצא בחדר החולים וגינתו הנפלאה שוממה, אבל האהבה הגדולה הזו אל הטבע ואל סביבתו הקרובה באה לידי כמוי כמאות ציורים המועדמים בחדר קטן על הרצפה ועל הקירות. ציור מן הבטן, ללא לימוד קודם, ללא הבנה מקצועית לרזי השפה, ועם זאת יש בעצים הקלילים שלו ובפרחי הבר למיניהם שמחת חיים, משהו חזק ביותר שמצליח לפרוץ התוצה. ובעיקר אמורים הדברים דווקא כאשר מדובר באקווארלים קטנים. ניתן לראות חלק מהעבודות אף בפינת האוכל הזעירה בחדר החולים ואפילו אצל חדרו של ארליך. הוא מחזיק בשלו ללא פשרות, ללא החצנות, כצורך נפשי, התפרקות של רגשות, וזה אמנם מרגש.

מחול ראשון

מוסיקה חיה שלא נושמת

גיורא מנור

הלא זה בגדר מוסכמה, שמוסיקה המושמעת „חיה" ולא מוקלטת בשעת מופע־מחול עדיפה על זו משימורים. אבל כמו שקרה לאחרונה פעמים אחדות, המציאות אינה נכנעת לתכתיב הציפיות, ומה שנוצר הוא לא שילוב רוטט ונושם בין אמנים משתי דיסציפלינות שונות אך קרובות, אלא הכבדה על שני הצדדים, שאינם יכולים להגיע בשל הוויתורים ההדדיים לשלמות.

שיתוף הפעולה בין התזמורת הקיבוצית הקאמרית ללהקת המחול הקיבוצית הוא דוגמה לכישלון כזה, אבל אפילו התזמורת הפילהרמונית הישראלית עם הבאלט הישראלי סבלו מאותם חליקויים, וזה כבר אומר דרשני.

הפילהרמונית בדוט — אותו מרתף שנועד לליווי אופרה או באלט — נשמעה באמת כמו מתוך הבית. ואפילו רקדנים בינוניים כאמני הבאלט הישראלי בכוריאוגרפיה של ברטה ימפולסקי הצליחו, למרות חולשת המחול, לטשטש את הנגינה, ולהעמידה בשורה שנייה, ברקע.

רקדני הקיבוצית הם מבצעים מעולים ומלאי חיוניות. ובכל זאת לא הצליחו להלהיב את נגני הקאמרית ולעורר את המנצח ליאור שמבדל מתרדמתו.

ייתכן שנחוץ נסיון רב בשיתוף פעולה כזה, הרגלים של ליווי. הרי רק מעטים המלווים המעולים, ההופכים לשותפים של ממש לסולן, ואפילו אלוף המלווים, הפסנתרן ג'ראלד מור, קרא לאוטוביוגראפיה שלו: „האם אני קולני מדי?" ודי לחכימא ברמיזא...

שיתוף פעולה בין שני גופים אמנותיים הוא מיבצע מסובך מעצם טבעו. במקרה הנוכחי נקבעה התכנית המוסיקאלית על־ידי התזמורת והנהלתה. מדוע נבחר דווקא מוצארט לשמש את ג'ין היל־סאגאן, לא ברור. מכל מקום המאבק של הכוריאוגראף עם הלחנים מהאופרה „אידומניאו", שנאלצו לשנות את סדר נגינתם, כדי למצוא סיום פותח הולך ונחלש, ולנגן את חלק הפתיחה שנית (דבר שלכשעצמו אינו בגדר חטא בעיני), יש בו גם פן חיובי. היוצר נאלץ כאילו לצאת ממעגל התנועות החביבות עליו, לוותר על ההתייסרות המודגשת, על הזחילות על ברכיים, על הנרות הדולקים, ולפנות אל התנועה המופשטת, המעט בטעם הבאלט.

ורקדני הקיבוצית, וכייחוד אורית, סיון וניצה, וכרגיל בועז כהן, ידעו איך להתמודד גם עם חומר תנועתי לא כל־כך מוכר להם.

הכיוון אל הבאלט דרש הרבה „הרמות" — הבחורים הגיפו את הבנות כדבעי, אבל התנשפו, וכאילו ירקו לכפות ידיהם לפני כל הרמה, כסבלים של ממש, בעוד שהבאלט דורש לראות בכך זכות, הנאה, ונחוץ קצת חיוך של אקרובאטים על מנת לשוות למיבצע הטכני הלווייתני ברק בימתי.

התלבושות, שעיצב היל־סאגאן עצמו, היו קצת על גבול הקיטש. והאור החוורוורין שהאיר את המחול הנקרא „בוגה", שנועד לסמל צעירים חופפים ועירים, אבל השתמש דווקא בתנועות ראוותניות גדולות, עוד עמעם את ברק התנועה, ההכרחי לו.

שפר חלקו של רמי באר, כי „המחולות הקונצרטנטיים" מאת סטראווינסקי, שנמלו בחלקו, נוגנו בחיוניות רחבה, מכל מקום בהשוואה למוצרט. אווירת המחול של רמי קלילה, הרקדנים משתעשעים בשרטוטי אפיזודות זעירות, והסיכום מהנה ואלגנטי.

ניכרת גם המוסיקאליות של הכוריאוגראף, המצייר את המוסיקה, מבלי לגלוש לתרגום של „אחד על אחד".

חבל, שמה היה עשוי להיות חגיגה של מוסיקה עם מחול, רק הבליט את הקשיים ברתימת גוף מבצע חי למשנהו. המאמץ האירגוני הכרוך בכך רב מהתועלת שאפשר להפיק מנגינה חיה, אלא אם יהיה הקשר בין התזמורת ללהקת המחול לנישואין של ממש, הנגנים והמנצחים יתרגלו את הדרכים ליצור יצירה משותפת, יבחרו במוסיקה שהכוריאוגראפים מעוניינים בה, ובכך יהיה משום תוספת הנאה משתי האמנויות־האחיות.

מוסיקה

קונצרט פורימי במינכן

יצחק שור

הגיגות ה„פאשינג" בגרמניה הפורליות מזכירות בצבעוניותן את מסיבות פורים ואת תהלוכות העד־לא־ידע שלנו. המקהלה והתזמורת הקאמרית שליד כנסיית בריטשום ברובע נויהיהאוזן במינכן ביטאו את שמחת החג שלהן בעריכת „קונצרט־פאשינג" ב־14.2.88, אשר הוקדש לביצוע שתי קנטטות חילוניות עליזות מאת באך: קנטטת הקפה וקנטטת האיכרים.

שלושת הזמרים־שחקנים, כמו גם עשרת הנגנים, התחפשו לאיכרים סכסוניים, בהתאם לעלילות הקנטטות, שנכתבו בידי פיקאנדר. המדריך המוסיקלי ומנצח המופע, צעיר גלבב ששמו רוברט קרייל, התחפש לבאך ולבש בגדי קאנטור. על הבמה ניצבה קלאודיה אולבריך, בלונדינית יפהפייה בעלת קול סופראן רך וגמיש מאין כמוהו. לצידה שר אנדריאס מקמילר, באריטון בעל יכולת אמנותית גבוהה ביותר.

האמנים שיחקו על המגרש הביתי: באולם הקטן נכחו בין 300־400 צופים, ונראה לי כי רבים מהם הכירו איש את רעהו והשתייכו לאותה קהילה חברתית ותרבותית. לא היה זה קונצרט סימפוני עם מנצח דגול, אלא מופע שכונתי, שבו נפלו המחיצות בין המבצעים לקהל. צעיר אחד איחר, אך איש לא כיהה בו: הוא נכנס, החווה קידה של התנצלות והומור והלך על בהונות רגליו לשולי האולם.

לצידם של האמנים המקומיים, כמו גם לצידו של הקהל, באך איננו מלחין קלאסי מלומד, אלא סבא שופע הדווה ובעל מנגינות מסכות כפלג. ניצוחו של רוברט קרייל, שהיה גם נגן הצ'מבלו, הבליט את שלושת המסלולים הפוליפוניים המרכזיים של הקנטטות: את המסלול הקולי, את מסלול כלי הסופראן (כינורות וחליל) ואת מסלול הבאסים (ויולה, צ'לו, קונטרבס וצ'מבלו).

הנאה שלימה נהנה הקהל ממשחקיהם של העלמה ליזכן (קלאודיה אולבריך) ושל אביה שלנדריאן (אנדריאס מקמילר): „אדוני אבי, מתחננת העלמה, אם לא ירשה לי לשתות שלוש פעמים ביום ספלון קפה, אצטמק כמו צלי של עז". האב מנסה לפתות את בתו בחתן אם תפסיק לשתות קפה, ואילו היא קורצת לקהל ומודיעה, כי לא תכניס לביתה חתן אשר לא יתחייב לרשום בכתובתה היתר להרדתה קפה, כל אימת שיעלה רצון מלפניה. גם קנטטת האיכרים קשורה בשתייה. בני הכפר מביאים את איחוליהם לאדון האחוזה החדש, ולאחר מכן הם הולכים למסבאה, לשתות שיכר על חשבון האדון ולרקוד ריקודי עם לכבודו.

באנגליה יודעים לגדל דשאים משקים, אותם וגוזמים אותם במשך 20 שנה. בגרמניה יודעים לגדל חובבי מוסיקה שרים איתם את יצירות באך במשך 200 שנה, והרי לכם תרבות שירה שאין לה אח ודוגמה בעולם המערבי.

מופע

הפלישה האיראנית נמשכת

עופר ניר

בעקבות האדון סאטאר והגברת פאטאנה שביקרו והופיעו בישראל לפני חודשים מעטים ומצאו כאן קהל נלהב מאוד למוסיקה הפרסית הפופולרית, יגיעו הנה עוד שני כוכבים של גולת איראן, מועין ושאהרה. הם יופיעו שתי הופעות, ב־5 וב־8 במארס, בהיכל התרבות בתל־אביב ותלווה אותם להקה בת חמישה נגנים, ארבעה שיגיעו איתם ועוד אחד מכאן, עם כל הציוד המוסיקלי הדרוש. גם המנחה הוא יבוא איראני גולה ושמו קאסם גולי.

מועין, בן 36, יליד העיר איספהאן, הפך לכוכב בשנת 1977, באיראן שלפני המהפכה החומייניסטית, בזכות הלהיט „אני אוהב מישהו" חוש הריח שלו אמר לו שכדאי לרפד גם קן נוח מחוץ לאיראן והוא גלה לארצות־הברית. „לא הספיק להתמכר במשטר האייטולות. באמריקה והחתם על הווה תקליטים והקליט את „סוגנד" ו„קעבה" שוהם, אומרים מביני דבר, להיטים גדולים מאוד בשיא הסחלה האיראנית מעולם.

שהארה, שלא מעוניינת לגלות את גילה, היתה כוכבת טלוויזיה יחד עם אחיה. ששמו שאהרם. איראן של השאה אהבה את הצמד, ששר ורקד ועשה שמח. אחר־כך ויתרה שאהרה על שירותיו הטובים של האח והחלה להופיע סולו. באה המהפכה והיא הלכה, לאמריקה, כמובן, כדי להמשיך לעוד כוכבת גדולה של פופ־פרסי, אם זו ההגדרה, שמדברת על אהבה וצרות אחרות.

מה הם שרים, למשל? אומר מועין בשירו „יונה שכתר לראשה" כרבים הללו: „יונתי, שכתר לראשה, או/אמרי, אמרי לאהובתי שתחדל לענותני/כן, כל שאמרתי לך, מעומק לבי אמרתי/אמרי, אמרי לה שאני אוהב אותה/את אהבתי העבירי לה, או".

ושאהרה, מה היא עונה לו, בשיר משלה, ששמו „שלום"? היא שרה כך: „עוד פעם אכנע לך/ את לבי אטמין בך כבמלכודת/ מי ומה אתה/ בכל אשר אלך, שם אתה/ אני אוהבת אותך/ כתבתי/ ואתה את הנייר קרעת, לא קראת/ כתבתי שאני אוהבת אותך, כל־כך אוהבת/ מכל אהבותיך, אשמור אותך".

דבר חשוב, האהבה, וגם משתלם, אם שרים עליה.

שהארה — על אהבה וצרות אחרות

סולנית מעולה

אביבה שלח

קונצרט בסידרת „קולות וגוונים" של התזמורת הקאמרית הישראלית בניצוחו של יואב תלמי, עם יארד ואן נס (מצו־סופרן), אליהו שולמן ודודו בראודה (כינורות). התוכנית: באך — קונצ'רטו ברה־מינור לשני כינורות ולתזמורת, שנברג — „שיר יונת היער" מתוך „שירי גורה"/ דה־פאלה — שבעה שירים ספרדיים עממיים, היידן — סימפוניה מספר 45 בפה־דיאז מינור „הפרידה". היכל התרבות 25.2.88.

התזמורת הקאמרית הישראלית עשתה זאת שוב. תוכנית מגוונת וסולנית מעולה הצטרפו לתזמורת גלהבת בקונצרט משובח. יארד ואן נס היא זמרת גדולה, מוסיקאלית מאוד ובעלת תרבות זימרתית עמוקה. היא מבטאת בקול המצו הנפלא שלה אינספור של גוונים, רגישויות וטעמים. היא מזהירה בשירים העממיים הספרדיים על צבעיהם הנוצצים, מקצביהם הסוערים ודמם הגועש, ונוגעת ללב בתוגת היונה המקוננת על רצח אהובה בשמתו החדש של שנברג.

התזמורת נסחפת ומשתלבת להפליא בכל אלה ועונה לה במיצלול עשיר, זוהר ומבריק. גם הקונצ'רטו הכפול של באך שפתח את התוכנית, כששני ראשי קבוצת הכנרים של התזמורת מובילים בסולניות יפה, ראוי לשבח. סימפונית „הפרידה" המרמזת של היידן, עם הנרות ההולכים וכבים בזה אחר זה בסופה, חתמה את התוכנית בחן.

דוד ארן

היפה, החיה ו„המדע"

העושים למען תורת האבולוציה של דארווין ניסו להרחיק לכת במדע מטורף וגזעני ■ הכלאות בלתי אפשריות בין גורילה לכושי נמוך...

ידידו הטוב ביותר של דארווין... ומדענים שהלכו עם התורה מידי רחוק

באחת הארכיונים של העיר ליידן בהולנד התגלה ב־1969 מכתב שנכתב לפני 80 שנה (ב־1908) על־ידי המדען ארנסט הקל (1834 — 1919), מפיץ תורתו של צ'ארלס דארווין ומטתחתו.

זו לשונו של המכתב: „אדוני הנכבד! ניסויים הפיזיולוגיים על הכלאת גזעים אנושיים נמוכים (כושים) עם קופי־אדם, שברעתך לעורכם, יהיו, במקרה של תוצאות חיוביות, מעניינים וחשובים עד מאוד. לדעתי, הצלחת הניסויים האלה הינה אפשרית... ניסויים רבים בזמן האחרון הוכיחו, שניתן להכליא אף מינים המרוחקים במערכת וטבעית אף יותר זה מזה של כושים וקופי גורילה. אך רק ניסוי עשוי להכריע כאן לגבי כל מקרה ומקרה... אני מאחל למיבצע החשוב שלך את מיטב ההצלחה. בכבוד רב — ארנסט הקל".

נראה שהקל תלה תקוות ב„ניסוי" הנ"ל. גם עבורו היו שחורי־העור בגדר גזע „נחות" שאפשר לבצע בו ניסויים בשם המטרה המדעית המקדשת את כל האמצעים המרעיים.

האיש, שאליו נשלח המכתב, הרמאן מארי ננלו מונס, שימש כמורה בבית־ספר תיכון במאסטריך, עד שהקדיש את עצמו למחקר ה„מרתק" שלו, אשר לא הרחיק לכת אלא עד לחיפוש כספים. „כושי נמוך" עוד אפשר היה למצוא באירופה בימים ההם, אך „החיות הגבוהות", שמדובר בהן, טרם ניאותו אז להתרבות בגני־חיות אירופים. מכאן הצורך שהיה בכספי למסעות.

ל„חוקר" מלאו אז בדיוק 30 שנה. בשנת 1908 חיבר חוברת לשם גיוס ציבור רחב יותר למען תוכניותיו. החיבור הופיע בהולנדית, גרמנית, אנגלית וצרפתית. העיתונים ההולנדיים דחו את החיבור בסלידה: „זוהי שערורייה", כתבו. אחד המרענים ההולנדיים אמר, כי אמנם מניסוייהם של מגדל ורדי־פריס נובעת החשיבות שבהכלאה, אך „האש הקדושה" הבוערת בלבם של חוקרים מסויימים עלולה לגרום דליקה...

הצלחה רבה

בצרפת, אחד המרכזים של „הארנות האריות", מעריכים את התוכנית בצורה חיובית יותר: „זוהי תוכנית גאונית ומכובדת. אנו מאחלים הצלחה רבה למר ברנלו מונס", כתב „לה מאטן".

הזואולוג והפרופסור הגרמני, לודוויג פלאטה, איחל אף הוא למחבר „הצלחה רבה", שכל „הצלחה כזו תעשה רושם עמוק על אלה, שבשל התאכנות מחשבתית אורתודוקסית, מסרבים להחיל את תורת האבולוציה על האדם". מונס לא היה איש מקצוע על כן נכשל והגיע עד פת לחם. אך הנושא שלו היה ב„רוח הזמן". ב־1918 למשל, עשה הרופא רולדר, איש לייפציג, תעמולה להכלאת אדם עם קוף־אדם.

המדע אכן היה רוצה אך שור ושבר, אפשר להכליא זני אפונה, אך לא כלבים ופרות, בני־אדם קופים. ואולם כל זה לא הפריע להצלחת הטירוף הגזעני...

„ולטווכה"

כל הזכויות שמורות לרייך

עם שורות־הקרב הצדדים של מלחמת העולם ה־2 נמנית העתקת ספרות מקצועית. זו שיטה המרעישה פחות מן הריגול, אך לא פחות יעולה.

„בימי מלחמת העולם ה־2 ואף שנים אחרות לאחריה הודפסו בארה"ב מחדש למעלה מאלף כרכים של מחקר בסיסי־גרמני, במהדורות של 200 עד למעלה מאלף עותקים", כתב לא־מכבר היינץ סארקובסקי בכתב העת „תולדות המו"לות". „למהדורות הללו היתה כנראה, השפעה בלתי־מבוטלת על פיתוחי מערכות נשק בארה"ב, ובוודאי על זה של פצצת האטום. „לדעתי, אין כל ספק שתוכנית ההדפסות החוזרות שלכם איפשרה את פצצת־האטום", כתב עורך כתב העת „כימיקל אבסטרקטס", אי ג' קריין, ל„אפוטרופוס על רכוש האוייב" באמריקה, שבמלחמת העולם ה־2 ניהל את ענייני הפטנטים והזכויות היוצר של האוייב.

ואכן 1942 כאשר זנח הרייך הנאצי את תקוותו לבנות פצצה אטומית, לא היו שם עוד החששות שהאמריקנים יוכלו לעשות זאת. אם כן, לא היתה עוד סיבה לעכב את פירסומן של עבודות מדעיות הנוגעות בדבר. „מאז הופיעו לפחות עשרה מאמרים בתחום זה רק בכתבי העת „מדעי הטבע" ו„כתב העת לפיזיקה" של המו"ל שפרינגר", כתב סארקובסקי, בעלות הברית יכלו להשתמש בהם — ולא רק בהם. עד להתקפה הגרמנית על בריה"מ עבר היצוא של ספרות מדעית אל מעבר לים (שהכניס מטבע זר לרוב, ועל כן זכה לעידוד הממשלה) דרך

פצצת האטום האמריקנית פותחה בעזרת הרייך

הרכבת הטראנססיבירית לשאנגחאי, ומשם לארה"ב (באוקיינוס האטלנטי איימו מלחמת הצוללות ויחידות הצי הבריטי). החל מ־1942 הספיקה העברת עותק אחד מכל עבודה או ספר באמצעות מתווכים במדינות נייטראליות. כל היותר נעשה תוך שמירה קפדנית על סודיות, עד להדפסה. המהדורות האמריקניות הכילו רק הסתמכות על „האפוטרופוס על רכוש האוייב". בכך היה די. ואשר לשפה הגרמנית — הרי זו היתה אז עדיין ה„ליגואה פראנקה" של המדע שם...

השאננות של השלטונות הגרמניים מפתיעה, מה גם שכבר במלחמת העולם הראשונה ביקשו האמריקנים להדפיס מחדש ספר־עיון גרמני חשוב לכימיה אורגנית. הכימיה עוררה אצל האמריקנים התעניינות מיוחדת אף במלחמת העולם השניה. מ־589 הכותבים המדעיים של בתי־הוצאה גרמניים, שהוצאו ב־1947 על־ידי ההוצאה האמריקנית, שעסקה בהדפסות מחדש, היו 56% מתחום הכימיה.

בניגוד למלחמת העולם ה־1 לא הוטלו בין 1939 ו־1943 הגבלות ייצוא על בתי־הוצאה הגרמניים. אדרבה, המסחר במטבע זר הביא לעידוד יצואם של ספרים. עוד בנובמבר 1939 אושר בכינוס התאחדות בתי־הוצאה המדעיים הגרמניים, שיצוא חיבורים מדעיים אל מדינות נייטראליות, ובראש וראשונה לארה"ב, זכאי ליהנות מסובסידיות ממשלתיות.

חרמת זכויות היוצר הגרמניות בארה"ב הסתיימה רק בראשית 1963. אך כבר לפני כן עבר מרכז המחקר המדעי מגרמניה לארה"ב, וכשפה בינלאומית של המדע והחליפה הגרמנית האנגלית.

„די צייט"

איך להימנע מתככים

כמעט כל אדם נעשה פעם קורבן לתככים, והנה יצא עתה בציריך ספר — „אלגנטי־ציני" — שניתן להדרש בו, כדי למנוע את הדבר (גוסטאב אדולף פורקא: „העקרון תככים. על תיפקודה ההתנהגותי של רעה חולה", הוצאת איגמהורסים).

המחבר ממליץ למשל לכל אדם לגלות עירנות עליונה, כאשר הוא מצוי בסביבתו הקרובה. „לפתע נהפכות פנים ידידותיות למסיכות מחייכות, ידידים מושכים את ידיהם, מכרים טובים מתעלמים מברכת שלום, שיחות נפסקות בהתקרבך. באותה מידה דרושה עירנות מלאה, כאשר הבריות משבחים אותך, אומרים לך מזל טוב, מעודדים אותך למשימות נועזות באורח בלתי־צפוי, עליך בהחלט להתעורר משאננותך ומן השקט הנפשי שלך. אם הבוס שלך — או אף חבריך לעבודה — מרבים לומר לך „לא רציתי להפריע לך", או „בדיוק לא היית כאן". הפסוק הראשון הוא בדרך־כלל הקדמה לשינוי היחס אליך בעתיד. השני משמש להעלמת מידע ממך. מי שמבחין באופני התנהגות מסוג זה יכול להיות בטוח שצפויה לו התקפה בטקטיקה מתוכננת, מתוך מארב בטוח. כשיטה נבחרו התככים.

התככים ימיהם כימי האנושות, ועל־כן תמוה הדבר שהם נחשבים עדיין כבלתי־מוסריים. למרות ההשמצות נגדם יש להם יתרונות וניתן לומר אפילו — זכויות משלהם מעליהם מתגלים אך לעיתים רחוקות כמושכים בחוטים. בפני הפותרי להגיע להצלחה אישית על־ידי תחבולות ערמה, אך מועטים יכולים לעמוד.

המחבר מדבר על צורות שונות של תככים והוא נותן להם שמות כ„קליעת כדור ביליארד", „יריית אכילס" ו„משה" כיו יתר...

הדוגמאות מן הספרות וההיסטוריה הוא מביא גם פסוק מספר תהילים: „שננו כחרב לשונם דרכו חצים דבר מר" (פרק ס"ד).

כבר בזמן העתיק הראו מחזאים, להנאת הקהל, את האסטרטגיה של התככים. לא פחות מרתקים התככים בימינו, בתחום הכימון הפוליטית. חורשי תככים חייבים להיות בעלי דמיון „משפיעים על אדם, שבעצם כלל איננו רוצה להתלונן, להשמיע תלונות... אתה רק זקוק לקולב לתלות עליו את ההאשמה. עליך לדעת דברים מפלילים ולדווח עליהם במקום הנכון. מעשה הקורבן צריך להיות ניתן לשימוש. על־פי המימרה „אין עשן בלי אש". אתה רומז במקום, בו יש חטא קטן, על חטא גדול ממרים, וממשיך בשיטה הזאת".

פגיון ורעל

פורקא מביע את דעה המצערת, שתקופתינו מעודדת התככים, משום שפני השטח של התככים דומה תמיד למים שלווים. כיוון שהשלום הינו קדוש, השקט מבטיח איש אינו בודק את מעמקי המים, הרותחים, ומכבר בתקופת הרנסאנס ישבו סיכסוכי אינטרסים בפגיון וברעל. שיטה זו השאירה מאחוריה עקבות לא בעיסקים שמצביעו על המבצע. התככים בימינו, אם הם נעשים בזריזות, אין עקבות שכאלה.

המחבר אינו מותיר ספק שלתככים השפעה הרסנית על מערכות חברתיות. הוא מייעץ לקרוא לאמץ את אסטרטגיה והתגוננות שהוא מתאר — בפרט בתככים הנרקמים במעגלים ובעסקים (המחבר הוא כלכלן ויועץ עסקי) סכנה מיוחדת אורבת למי שיושב רחוק ממרכז העסק ואין לו שם ידיד שיוכל לסמוך עליו. הכספות מתחברו, שידיד נאמן, אחד מסוגל להציל את קורבן התככים.

„ולטווכה"

טלפון מיוחד
לקבלת מודעות
לוח
ומשפחתיות
08.00-20.00 ה' 21.00
885-885
לבעלי כרטיסי אשראי

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה
ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה: לאישור תוספת/בניית מגורים לבית על חלקה 62־61 בגוש 8260 רח' בן אליעזר בנתניה, מבוקשת הקלה: תוספת עד 14% לאחוזי הבניה הקטנת קווי בנין צדדיים נקטעים קצרים ב־40 ס"מ, בניית קטעים מעקה הגג עם קורות אטומים תוך אי נסיגה לקו המעקה והבלטת מרפסות פתוחות מקו בנין קדמי תכנ"ם 79/88 ות.ב. 6587.
את התכניות ניתן לראות במשרדי הוועדה. התנגדויות אפשר להגיש תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
י. אלרואי, יו"ר הוועדה המקומית

הועדות המקומיות לתכנון ולבניה
שרונים
רח' שטמפפר 5 — נתניה
טל. 053־336576 ת.ד. 1171
הודעה
נמסרת בזה הודעה לציבור בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הוגשה לועדתנו בקשה להריסות בית מגורים בשינוי מיקום בתב' מחב. תו/1/4/12 גוש 8017 חלקה 79 — קרימה.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יגיש התנגדותו המנומקת בכתב, לועדה המקומית, לפי הכתובת הנקובה לעיל למשרדי הועדות המקומיות, תוך 14 ימים מפרסום הודעה זו.
צבי תירת
יו"ר הועדה המקומית „שרונים"

ועדת משנה לתכנון ובניה
חולון
תיק בנין 1954
הודעה על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 72 בגוש 6016 ברח' קלומל מס' 5 חולון, הכוללת מתן הקלה כ: א. אחוזי בניה 6% משטח המגרש 694/2 מ"ר בשתי הקומות.
החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים א'. את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון רחוב וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
עו"ד ח. שרון, ראש העיר
ויו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה — חולון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי
פתח־תקוה
הודעה בדבר אישור תבנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, תבנית מפורטת הנקראת „תבנית מפורטת מס' פת/1209/14".
אלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 6355, חלקות 51, 343, רחובות שטמפפר, חובקן, הרב בלאו.
עיקרי הוראות התכנית: תוספת 31 מ"ר על גג לדירה קיימת בקומה ג'.
הודעה על הפקדה יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3431 התשמ"ז, עמ' 1100 ובעיתון [illegible] מיום 19.2.87, ובעיתון [illegible] מיום 10.3.87 בשפה העברית [illegible] מיום 10.3.87.
התכנית האמורה בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ר. שליט, יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה–מחוז המרכז 15.2.88

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
„הדרים"
הוד־השרון דרך רמתיים 96
טל' 052־921178
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית בקשה להקלה [illegible] בהוד־השרון בגוש 6432 חלקה 130 על ידי [illegible] חלקה [illegible] 685 מ"ר במקום 730 מ"ר [illegible] 2/163.
כל מעוניין, או בעל נכס [illegible] שהתכנית משפיעה עליהם, יוכל לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית [illegible] ולהגיש התנגדות [illegible] תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.
צבי תירות, יו"ר הועדה
המקומית לתכנון ולבניה „הדרים"
תאריך 29.2.88

ועדת משנה לתכנון ובניה
חולון
תיק בנין 5372
הודעה על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 352 בגוש 6049 ברח' זלמן ארן מס' 11 חולון, הכוללת מתן הקלה כ: א. אחוזי בניה 6% משטח המגרש 552 מ"ר בכל 3 הקומות. ב. קו בנין 2.80 מ' במקום 3 מ'.
החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג'־2. את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון רחוב וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
עו"ד ח. שרון, ראש העיר
ויו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה — חולון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי
פתח־תקוה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, כאישור של [illegible], שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' פת/1231/1".
אלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6325, חלקה 70, רחוב בחירות.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: גזירת מרפסות פתוחות והקטנת קוי בנין.
הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3232 התשמ"ה, עמ' 3169 ובעיתון [illegible] מתאריך 8.9.85, ובעיתון [illegible] מתאריך 8.9.85 בשפה העברית ובעיתון [illegible] מתאריך 8.9.85 בשפה הערבית.
שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
א. זהבי, מ"מ יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה — מחוז המרכז

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
פתח תקוה
הודעה
על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלות בגוש 6324 חלקה 86 ברח' ויסוקר מס' 4.
לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור דיור ב', בו מותר להקים בניין דיור בן 4 קומות על עמודים וחדרים על הגג 110% בניה 4.6 דירות.
בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים: בניין דיור בן 5 קומות על עמודים וחדרים על הגג 122,91% בניה 5 דירות.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.
ר. תבורי
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה — פ"ת

ועדת משנה לתכנון ולבניה
חולון
תיק בנין 996
הודעה על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 197 בגוש 6021 ברח' ההסתדרות מס' 115 חולון, הכוללת מתן הקלה כ: א. אחוזי בניה 6% משטח המגרש 512/2 מ"ר בקומה ב' בלבד.
החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ד'.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון רחוב וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
עו"ד ח. שרון, ראש העיר
ויו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה — חולון

מכבי ת"א – אליצור נתניה 101:108 בהארכה

אלופה ב"סיר לחץ"

מאת יצחק ויסהוף

11 נקודות לעומת 4 שקלעו שחקני מכבי ת"א בחמש דקות ההארכה, העניקו להם אמש נצחון־דחוק בהיכל־הספורט ביד־אליהו על אליצור נתניה — 101:108, לאחר 97:97 בתום המועד החוקי ו־49:59 למכבי ת"א בהפסקה.

רק 1500 צופים באו לחזות באחד המשחקים הסוערים שהיו ביד־אליהו. השופטים הבין־לאומיים, טור וורניק ואסא קמינר, שרקו במהלך המשחק ל־63 עבירות (32 למכבי ת"א). בסיום המשחק היו למאמן מכבי ת"א, רלף קליין, טענות קשות לשופטים: "הם עשו את המשחק לקשה בחצי הראשון" (מכבי ספגה ב־20 הדקות הראשונות 18 עבירות, לעומת 11 של אליצור).

יתכן כי העבירות שצברו קו בארלו (4 עבירות ב־17 דקות), דורון ג'מצ'י (3 עבירות) וקווין מאגי הביאו את המיפנה למשחק. איציק כהן, גרג קורנליוס, מוטי ארואסטי, דורון ג'מצ'י, ומעל כולם וילי סימס המצוין, הם שהביאו למכבי ת"א את מימד־הלחימה, שכה היה חסר לה בעת האחרונה. משחקה של החמישייה הלא־שיגרתית הרגיע את ספסל מכבי ת"א, שהיה סוער ולחוץ. אליצור נתניה גילתה משחק משוט מול עצבנות וחוסר ריכוז של שחקני מכבי ת"א. עבירה טכנית שספג קליין, בתוספת עבירה דומה של ארואסטי, הרגיעו את מכבי ת"א. או החל גם דורון ג'מצ'י בסידרת קליעות.

וילי סימס שיחק בתפקידו הרגיל ומול קבוצתו לשעבר הפגין את משחקו הטוב ביותר העונה. עד לדקה ה־13 הוליכה אליצור — 30:31. יתרון־השיא של אליצור היה בדקה ה־11 — 22:30. דורון ג'מצ'י ששב לשחק בדקה ה־16 קלע בארבע הדקות האחרונות של המחצית 13 נקודות (8 רצופות), ויחד עם איציק כהן ווילי סימס, עם 14 נקודות, העלו את חבריהם ליתרון — 49:59.

יתרון־השיא של מכבי ת"א היה בדקה ה־23 — 54:68, אולם משחק מצוין של סטיב מלוביק, יחד עם אור גורן (31 נקודות), צימק באיטיות, וחזות ויטמן השווה ל־97:97. ויטמן עוד ניסה להכריע המשחק אך החטיא.

בהארכה שיחקה מכבי ת"א ללא בארלו, כהן וארואסטי ואליצור נתניה ללא נברסון, שיצאו בחמש עבירות. בהארכה קלעו מאגי 5 נקודות; סימס, דניאל וקורנליוס 2 כל אחד לעומת סלים של ויטמן וקרמן, ומכבי ת"א ניצחה — 101:108.

במהלך המשחק איבדה מכבי ת"א 20 כדורים, לעומת 10 של אליצור. קווין מאגי, עם 15 כדורים חוזרים, היה הבולט בקבוצתו, שקלטה 29 כדורים לעומת 26 של אליצור (לוקהאט 8). דורון ג'מצ'י צלף חמישה סלי 3 נקודות, לעומת 2 בלבד של אור גורן. סימס, דניאל, וליפין קלעו גם הם סל אחד של 3, כמו נברסון.

השופטים טור וורניק ואסא קמינר התלהבו יתר על המידה לשרוק על עבירות, ואין ספק כי ריבוי השריקות שלהם הפך את המשחק לסוער.

* קלעו למכבי ת"א: ג'מצ'י 27; סימס 22; מאגי 18; בארלו 17; איציק כהן 8; דניאל 7; קורנליוס 4; ליפין 3 וברקוביץ 2.
* קלעו לאליצור נתניה: גורן 31; ויטמן 27; מלוביק 15; נברסון 11; פייר 7; לוקהאט 6 וקרמן 4.

● כדורסל

טבלת הליגה הלאומית

.1	מכבי ת"א	18	1532־1739	34
.2	הפועל ת"א	17	1398־1592	30
.3	הפועל חולון	17	1374־1498	29
.4	גליל־עליון	17	1386־1503	28
.5	אלי.נתניה	18	1589־1666	28
.6	מכבי ר"ג	17	1548־1502	27
.7	מכבי חיפה	17	1572־1578	26
.8	אליצור רמלה	17	1547־1488	26
.9	הפועל חיפה	17	1386־1372	23
.10	הפועל י־ם	17	1523־1406	21
.11	בית"ר ת"א	17	1664־1539	20
.12	מכבי נתניה	17	1818־1254	17

קליין "חלק מחמאות"

מאת יצחק ויסהוף

רלף קליין היה אמש בלחץ. מאמן מכבי ת"א איבד בסיום המשחק את עשתונותיו כאשר עם שריקת הסיום של השופטים טור וורניק ואסא קמינר רץ אחריהם "וחלק להם מחמאות".

לאחר־מכן נשאל קליין ע"י אחד העתונאים: מה קרה לשחקני החיזוק. קליין הסתער על השואל: "אני לא בחרתי אותם. תשאל את ההנהלה".

לאחר שנרגע אמר: "וילי סימס נתן את המשחק הטוב ביותר שלו במכבי ת"א. ייתכן שיכולת זו תסלול את דרכו לחמישייה מול טרסר מילאנו ביום חמישי".

נוקשות במשחק מכבי ת"א – אליצור נתניה (101:108): מוטי ארואסטי נאבק עם אור גורן (תצלום: אריה קנפר)

וארזה ניצחה את טרסר 97:105

טרסר מילאנו, יריבת מכבי תל אביב ביום חמישי בבית־הגמר בגביע־אירופה לאלופות בכדורסל, נוצחה אמש באולמה בליגה האיטלקית ע"י די. וארזה — 105:97 (48:45).

רוברטו פרמייר (28 נקודות), בוב מקאדו (23) ובראון (18) הירבו לקלוע למילאנו. תומפסון (30), ואסקובי (25) ופיטמן (20) הירבו לקלוע למנצחים.

קבוצתו של לי ג'ונסון, אניקס ליבורנו, גברה על קבוצת פירבנצה, אותה מאמן רודי ראמיקו — 90:112. תוצאות נוספות: מזארו — אליברט ליבורנו 99:111; דייטור בולוניה — נאפולי 100:106; קאנטרטורינו 86:100.

● בליגה הצרפתית הביסה אורתז את וישי — 71:107 (38:49). קרטו (21) ורוסון (17) הירבו לקלוע לאורתז.

● ביוגוסלביה ניצחה האלופה פרטיזן בלגראד, את א.מ.טי. בלגראד — 96:100. ציבונה זאגרב — בוסנה סאראייבו 96:102 (דרזן פטרוביץ 39); יוגופלסטיקה ספליט — הכוכב האדום בלגראד 86:90.

כדורגלני הנבחרת סובלים מהשינויים ב"שעון הביולוגי"

שרות "על המשמר"

כדורגלני נבחרת ישראל מתקשים להיכנס לתהליך של אימונים רציניים במלבורן מאז הגיעו לאוסטרליה. המאמן מילוינץ' מיחייץ' אמר כי הוא מקווה שתוך כמה ימים יסתדרו העניינים.

הכדורגלנים היו עייפים מאוד אחרי האימון אתמול. הם מתקשים להירדם בלילות. נראה שעד שיסתגלו ל"שעון הביולוגי" יעבור עוד זמן.

כמובן שהשינוי מקשה על מיחייץ' להתחיל לתרגל כהלכה לקראת משחק־הבכורה ביום ראשון נגד אוסטרליה.

החל מהיום יתחילו הכדורגלנים להתאמן פעמיים ביום. אפשר שמחר יקיימו אימון ב־8 בערב, שעת המשחק ביום ראשון, באיצטדיון המרכזי במלבורן.

נבחרת ישראל זוכה לתשומת־לב רבה, אולם בינתיים אין האוסטרלים "משתגעים".

מכבי נתניה חייבת מיליון דולאר

מוליכת הטבלה שוקלת מכירת כדורגלנים בכירים

מוליכת הליגה הלאומית בכדורגל, קבוצת מכבי נתניה, שרוייה בחוב כבד של מיליון דולאר והיא שוקלת מכירת כמה מכדורגלניה הבכירים.

במסיבת עתונאים אתמול בנתניה נמסר על מצבה הקשה של האגודה הנתנייתית. לדברי סגן היו"ר, יצחק תשובה, נובע הגרעון משיפוץ האיצטדיון בנתניה והחובות שצברו ריבית שאין ביכולת מכבי נתניה לעמוד בה.

מועצת ההימורים חויימה אמנם את הסכום של 450 אלף דולאר אך חלק ממנו באיחור; עיריית נתניה סייעה ב־200 אלף דולאר ורק מרכז מכבי לא העביר עדיין כל סכום, כפי שהבטיח.

תשובה הרגיש כי האגודה אינה חייבת כספים לכדורגלנים.

143 אלף לזוכים ב־14 ניחושים בטוטו

שבעה משתתפים שהצליחו לנחש 14 תוצאות נכונות בטוטו בשבת יקבלו 142.855 שקל כל אחד.

167 מנחשי 13 תוצאות נכונות יקבלו 2010 שקל; 1921 מנחשי 12 תוצאות נכונות יקבלו 174 שקל; 14.854 מנחשי 11 תוצאות נכונות יקבלו 22 שקל ו־76.695 מנחשי 10 תוצאות נכונות יקבלו 4 שקל.

בניון יישאר עד סוף העונה

מאת יוסף גלזר

ג'ף בניון, כדורסלנה הזר של מכבי חיפה, ימשיך להופיע בקבוצה עד סיום העונה וישחק הערב בכפר־גלעדי במשחק־החוץ מול הפועל הגליל־העליון.

בניון התבקש ע"י הנהלת הקבוצה החיפנית לחזור לארצות־הברית, תמורת ויתור על חלק משכרו, אולם מאחר שהסכם עמו לא סוכם החליט להשאירו בארץ.

הפועל ראשל"צ ניצחה — ומכבי ראשל"צ בפיסגה

● כדוריד

מאת יוסף חכם

קבוצת הפועל ראשון־לציון גברה במשחק־המוקדם במחזור ה־12, שפתח את הסיבוב השני בליגה הלאומית בכדוריד, על מכבי נתניה — 14:23 (5:12).

למרות נצחונם של שחקני הפועל ראשל"צ עלו יריביהם מכבי ראשל"צ לפיסגה בזכות הפרש שערים לאחר שהביסו את מכבי קרית־שרת/חולון — 15:35.

הפועל ראשון־לציון — מכבי נתניה 14:23 (5:12). אולם ביה"ס בן־גוריון בנתניה. 100 צופים. שערים להפועל ראשל"צ: דריין 5; קושניר 4; אקרמן 4; ורד 4; נחמוני 2; ש. כהן 2; רון 1; ופרי 1. למכבי נתניה: הרבון 3; לימן 3; אולסקואגה 3; רוידאי 2; סינקלשטיין 2 ושוצר 1. המצטיין במשחק היה שוער ראשל"צ, אבנר דרווי.

הפועל פ"ת — מכבי האריים רמת־גן 22:28 (14:10). אולם האוניברסיטה ברמת־אביב. 100 צופים. שפטה רוזנברג וחילברצוויג. שערים להפועל פ"ת: שיבי 11; בר־גון 6; חלוחה 5; טנגבוים 2; זלבינגר 2; אמיר 1 וברו 1. למכבי האריים ר"ג: אפרת 11; שמש 6; מועלם 2; אלינב 1; פרי 1 וגוז 1. (אבי כהן)

הפועל רמת־גן — מכבי פ"ת 26:32 (13:16) אולם העירוני ביהוד. 50 צופים. שפטה: הרט וגורדוין. שערים להפועל רמת־גן: זלינגר 11; סומך 7; גרא 6; גוז 4; ספרן 2; רגן 1; וורמנסקי 1. למכבי פ"ת: בכר 8; מגורל 8; קביליו 4; ע.רודוביץ 2; בריזאר 2; מלקין 1 וב.רודוביץ 1. (שמעון קרודו)

מכבי ראשון־לציון — מכבי קרית־שרת/חולון 15:35 (10:16) אולם מכבי ראשל"צ. 100 צופים. שפטה: נוטמן וחבצקי. שערים למכבי ראשל"צ: דרוקר 7; כנען 6; אוסלנדר 5; מובשוביץ 5; עמר 5; אילדיס 3; סרל 3; פופקו 2; ווסיפוביץ 1. למכבי קרית־שרת: מסלטון 4; צ'ילבון 3; לובשטיין 2; וזהבה 2; גרינפלד 1; יוגב 1; קורשווילי 1; ודיין 1. (צחי זלצר)

מכבי רחובות — הפועל נוקדים 18:27 (8:12) היכל הספורט ברחובות, 50 צופים. שפטו צדוק ושורה. שערים למכבי רחובות: חיימוביץ 8; בלדר 7; רובינשטיין 7; זיו 2; ויניקור 1; מרינה 1 וקיביץ' 1. להפועל נוקדים: אלמוסנינוס 6; ויירמרט 5; כוזם 4; כס 1; נאפ 1 ופריקמן 1 (תמיר תוסי)

הפועל רחובות — אליצור הרצליה 15:17 (9:8). אולם היא"א במכון־וינגייט. 100 צופים. שערים להפועל רחובות: משיח 6; כהן 4; זלצר 3; אורגד 2; גמליאל 1; וזבולון 1. לאליצור הרצליה: שמידט 5; פינזילבר 4; מגדיל 4; הרטמן 1 ולפלר 1.

טבלת הכדוריד (אחרי המחזור ה־12)

.1	מכבי ראשל"צ	284־201	22
.2	הפועל ראשל"צ	299־212	22
.3	הפועל רמת־גן	288־247	21
.4	מכבי נתניה	267־225	16
.5	הפועל רחובות	228־227	14
.6	הפועל פ"ת	247־247	13
.7	מכבי קרית־שרת	225־255	11
.8	מכבי רחובות	229־230	10
.9	מכבי פ"ת	244־298	7
.10	הפועל נוקדים	211־267	6
.11	אליצור הרצליה	213־267	1
.12	מכבי האריים	216־285	1

20 קבוצות מהלאומית והארצית יתמודדו בקט־רגל

מאת יצחק ויסהוף

11 קבוצות לאומית ו־9 קבוצות מהליגה הארצית יתמודדו במשחקים המוקדמים באליפות ישראל בקט־רגל, שימשכו עד ה־29 בחודש מארס. הטורניר ייערך באולמות ברמת־הדובשן, בחיפה, מלחה בירושלים, ההיכל ברחובות, היכל הספורט בראשון־לציון ובאולם אוניברסיטת ת"א.

הקבוצות חולקו לארבעה בתים.

בבית א' — ישחקו הפועל כפר־סבא, מכבי חיפה, הפועל חיפה, הפועל עכו ובית"ר נתניה. בבית ב' — הפועל באר־שבע, בית"ר ירושלים, הפועל לוד, הפועל ירושלים ומכבי יפו; בבית ג' — הפועל ת"א, בית"ר ת"א, שמשון ת"א, הפועל רמת־גן ומכבי שעריים. בבית ד' — מכבי ת"א, הכח ר"ג, הפועל בת־ים. רק הפועל פ"ת, מכבי פ"ת והפועל צפרירים חולון מהלאומית לא נרשמו.

יצחק מודד סיפר עוד כי מתגבשת הצעה להקים ליגה לקט־רגל שתפעל בכל ימות השנה.

הפועל פ"ת — אלופת הפועל בכדוריד לנשים

קבוצת הנשים של הפועל פ"ת בכדוריד הוכתרה באלופת הפועל, לאחר שגברה במשחק־הגמר על הפועל אשדוד — 9:11.

מחזור מעניין הערב בליגה הלאומית

הפועל י־ם וביתר ת"א בקרב מכריע נגד הירידה

חמשת המשחקים הערב שישלימו את המחזור ה־18 בליגה הלאומית בכדורסל טומנים בחובם "תמר־נס"י" רב. המוקד יהיה בירושלים כאשר קבוצות הפועל ירושלים ובית"ר תל־אביב יתמודדו ביניהן בקרב נגד הירידה.

שתי הקבוצות השקועות בתחתית ינהלו מאבק ללא־אפשרות. להפועל ירושלים, שניצחה את בית"ר ת"א בסיבוב הראשון 93:96, עדיפות ביתית. יש לה גם נצחון יותר מאשר ליריבתה, כך שזכייה הערב תוציא אותה, קרוב לוודאי, בלאומית. בית"ר ת"א, עם גבה לקיר, תעשה כל מאמץ לא למעוד. המסר עבורה פירושו — "ירידה" לארצית. ישפטו: ראובן וירובניק ורמי פישר.

* שיחזור משחק חצי־הגמר בגביע, בין קבוצות הפועל הגליל־העליון ומכבי חיפה, ייערך הערב ב־8 בכפר־גלעדי. בגביע הביסה הגליל את יריבתה ב־40 הפרש (69:109). גם הערב סיכוייה עדיפים. בסיבוב הראשון — 85:93 למכבי חיפה. ישפטו: ברוך זלינגר וג'וזף אבר־ערב.

* קבוצת הפועל חיפה תנסה להפתיע הערב ב־8.30 ברוממה את קבוצת־הצמרת של הפועל ת"א. החיפנים כבר עשו זאת בעבר ומקווים לחזור על כך גם הערב, תוך ניצול ביתיותם. הפועל ת"א, שניצחה בסיבוב הראשון 80:89, תשתדל לא למעוד ולשמור על מקומה השני בטבלה. ישפטו: דוד רגן ושי שטריקס.

* באולם הפועל ת"א יתמודדו הערב ב־8 קבוצות מכבי רמת־גן ואליצור נהדרוד רמלה. הרמלאים נמצאים בכושר טוב. הם ניצחו בארבעת משחקיהם האחרונים. מכבי רמת־גן לא תוותר. שתי הקבוצות נאבקות על תואר "מפתיעת העונה". בסיבוב הראשון — 77:85 למכבי רמת־גן. ישפטו: אברהם זגול ואריק זילברברג.

* להפועל חולון צפוי נצחון ביתי קל, הערב ב־8, על סוגרת הטבלה, מכבי נתניה. בסיבוב הראשון — 52:80 לחולון. ישפטו: ערן עמית ויצחק רמות.

מחזור מלא לנשים

משחקי המחזור ה־18 בליגה הלאומית לנשים בכדורסל ייערכו הערב. מובילת הטבלה, אליצור ת"א, תארח ב־8 את הפועל גלבוע, אותה ניצחה בסיבוב הראשון — 58:95.

שאר המשחקים: הפועל חיפה — הפועל ת"א (6.45; 65:59); מכבי קרית־מוצקין — הפועל גבעת־חיים (8; 76:44); מכבי ת"א — אליצור קרית־אונו (8; 64:86); הפועל ירושלים — אליצור ראשל"צ (8; 69:56); אליצור פ"ת — בני־יהודה ת"א (8; 70:49).

מרכז הפועל אישר המשך שיתוף שני זרים בכדורסל

מזכירות מרכז הפועל, בישיבתה אתמול, קיבלה את המלצת חברי הפועל באיגוד הכדורסל ואישרה ברוב־קולות את המשך שיתוף שני שחקנים זרים בליגה הלאומית בכדורסל. האישור הוא רק לעונה הקרובה 89־1988.

לאחר בחירת המוסדות החדשים של ההתאגדות בסוף מארס 1988, תתכנס המזכירות החדשה ותדון על המשך שיתוף השחקנים הזרים החל מעונת המשחקים 90־1989.

מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, דיווח לחברי המזכירות על אישור הוועד האולימפי הבין־לאומי למתן חסות לצליחות הכנרת העממית. נוסף להמחאה על־סך 15 אלף דולאר אישר הוועד האולימפי הבין־לאומי להשתמש בכל הפירסומים של הצליחה בסמל הוועד האולימפי, להניף את הדגל האולימפי במהלך האירוע וכדומה.

בתחילת הישיבה התייחדה המזכירות לרקת־דומייה עם זכרו של מרדכי תמיר, חבר קיבוץ תל־יוסף, שהיה ממייסדי הפועל וחבר במוסדות המרכזיים של התאגדות.

משחקי חצי־הגמר באליפות צה"ל — היום

משחקי חצי־הגמר באליפות צה"ל בכדורסל יתקיימו היום בהיכל הספורט ברוממה.

בשעות לפנה"צ ייערכו משחקי החיילות: 9 — מחלקת הדרכה — נח"ל, 11 — אגף אפסנאות — חיל־אויר.

בצהריים יתקיימו משחקי החיילים: 12.45 — אגף כוח אדם — חיל האוויר, 2.45 — אגף מודיעין — פיקוד צפון.

הוועדה ממליצה להשאיר תוק'וינפרי

הוועדה שמונתה ע"י נשיאות איגוד הכדורסל להביא המלצות בקשר להעברות שחקנים זרים בין קבוצה לקבוצה, עומדת להמליץ בפני איגוד הכדורסל להשאיר את המצב הקיים. כלומר לא יוחרו באפשרות הקבוצות להעביר זרים מקבוצה לקבוצה.

הוועדה, הכוללת את יו"ר האיגוד, יורם אוברקוביץ', איתן חפר, שמעון מזרחי ושלום גרינבוים, ממליצה לאפשר לקבוצות להחליף את שני הזרים (בניגוד לאמור כיום) עד למחזור השישי. מדובר אך ורק בזרים חדשים.

המלצה נוספת היא להרחיב את השאלת השחקנים הישראלים עד גיל 24, בניגוד לגיל 21, כפי שנהוג כיום.

● ארצית

בקעת בית־שאן וגן־שמואל הפתיעו

קבוצות הפועל בית־שאן והפועל גן־שמואל הפתיעו אמש במשחקי המחזור ה־18 בליגה הארצית בכדורסל.

הפועל בקעת בית־שאן גברה באולמה על השנייה בטבלה, מכבי קרית־מוצקין — 53:63 (32:27), והפועל גן־שמואל ניצחה באולמה את הפועל נהריה — 59:60.

מוליכת טבלת המחוז הצפוני, הפועל איתן גבת, חזרה עם נצחון — 70:82 מקרית־שמונה.

יתר התוצאות בצפון: מכבי בת־גלים — הפועל עין־דור/תבור 71:76; אליצור קרית־אתא — מכבי חדרה — 82:87; הפועל כנרת/עמק־הירדן — מכבי כרמיאל 86:93.

הפועל רמת־גן לא הופיעה למשחק־החוץ שלה נגד הפועל באר־שבע. זוהי אי־ההופעה השנייה של ר"ג בליגה.

בדרום הביסה מוליכת הטבלה, מכבי ראשל"צ, את הפועל גבעתיים — 56:92.

יתר התוצאות: מכבי פתח־תקוה — א.ס. רמת־השרון 80:86; אליצור קרית־אונו — מ.מ. גבעת־שמואל 70:115; אליצור פ"ת — מכבי דרום ת"א 94:96; הפועל נען — הפועל קרית־גת 64:70.

הצליינים לא עזרו — נאפולי ניצחה בפאסקרה 0:1

● ליגות באירופה

שער של ברונו ג'ורדאנו בדקה ה־40 היקנה נצחון לאלופה נאפולי, על פסקארה — 0:1, במחזור ה־20 בליגה האיטלקית בכדורגל.

תושבי פאסקרה אוכזבו קשות כאשר נגוזה תקוותם לראות נבואה מה"בתולה הקדושה" שהורימה אלפי צליינים אתמול לעיר. הם ציפו למזל לקבוצתם אבל זו הפסידה בבית.

מילאן, ללא כוכבה ההולנדי רוד חוליט, שהושעה למשחק אחד, ניצחה את סמפדוריה — 1:2.

לנאפולי 5 נקודות יתרון (35) על מילאן ו־8 על רומא, שגברה על יובנטוס — 0:2. החלוץ הוולסי של "יובה", איאן ראש, היה צל־של־עצמו והחמיץ כמה הזדמנויות להבקעת שערים.

בתחתית הצליחה אמפולי, שפתחה את העונה עם 5 נקודות פיגור בעקבות השערוריה אשתקד, לנצח 0:2 את אסקולי.

תוצאות נוספות: אבלינו — פיורנטינה 1:1; קומו — פיזה 0:0; טורינו — צ'סנה 2:2; אינטר — ורונה 1:1.

לוטון — ארסנל, בגמר גביע הליגה

לוטון תשחק ב־24 באפריל בוומבלי, מול ארסנל, בגמר גביע הליגה האנגלית בכדורגל, לאחר שניצחה במשחק־הגומלין את אוקספורד — 0:2. המשחק הראשון הסתיים בתיקו 1:1.

ארסנל היא מחזיקת הגביע.

בראיין סטון (33) ואשלי גרימס (42) כבשו ללוטון.

איינדהובן כבשה שישייה

האלופה והמוליכה בהולנד, קבוצת פיליפס איינדהובן, השיגה נצחון־חוץ גבוה על וולנדאם — 1:6, ולה 43 נקודות מ־23 משחקים, עם הפרש שערים של 88־19.

אייאקס אמסטרדם, במקום השני (35), עם משחק עודף, ניצחה את אוטרכט — 0:1, ומקדימה ב־7 נקודות את וילהם, שסיימה בתיקו 2:2 עם קבוצתו לשעבר של מוטי איוניר, רודה.

בריה"מ (11) לפני מזרח־גרמניה (9) במשחקי קאלגארי

נבחרת הקרח־הוקי של קנדה הכניעה את צ'כוסלובקיה — 6:3, בבית־הגמר של משחקי־החורף האולימפיים בקאלגארי, קנדה.

ההולנדית איבון ואן־חנים נטלה מדליית־זהב נוספת, כשניצחה גם בהחלקה למרחק 1500 מטר, בזמן 2:00.64 דקות, בעוד שהמועמדת לנצחון, האמריקנית בוני בלר, סיימה רביעית.

המזרח־גרמניה, קטארינה וויט, הלכה בעקבות הנורבגית הדגולה סוני הני, כשנטלה זו הפעם השנייה ברציפות את מדליית־הזהב בהחלקה אמנותית. הפתעה היתה במאבק על מדליית־הכסף, כשהקנדית אליזבט מיינלי דחקה את האמריקנית דבי תומאס, שנאבקה עם ויט על המקום הראשון ואף הוליכה יום קודם־לכן.

לבריה"מ 11 מדליות־זהב, לפני מזרח־גרמניה — 9.

מכונית פארי־ספורט — פרס למדליית־זהב

אורי שלגי, מיוחד ל"על־המשמר" מקאלגרי

אלברטו טומבה, נער השעשועים האיטלקי של הספורט האלפיני, בחור צעיר, בן 20 סימפטי ובעל עצבי־ברזל — עשה זאת. לאחר שזכה במשך השנה שעברה בשבע מתוך [illegible] התחרויות במירוצי־העקלתון, בתחרויות הגביע העולמי, הגיע לקאלגארי, באולימפיאדת החורף, את האימרה הרומית העתיקה "באתי, ראיתי וניצחתי", לעשות המעשה.

הוא בא, התחרה וניצח בשתי תחרויות העקלתון והעקלתון הענק, [illegible] מולדתו, איטליה, ע"י שתי מדליות זהב.

50 אלף תושבים [illegible] בולוניה [illegible] עירו [illegible] ... "אלברטו" ... "הטומבה" ... [illegible]

אלברטו [illegible] לשובר [illegible] אלבנה [illegible] ... [illegible]

אבא, אלברטו [illegible] מכונית פארי־ספורט [illegible].

בת־ים, עין־החורש, באר־שבע וכפר־סבא בפליי־אוף לנשים

● כדורעף

מאת אבנר מילמן

הפועל בת־ים — הפועל עין־החורש — אס"א באר־שבע והפועל כפר־סבא, אלו יהיו ארבע משתתפות הפליי־אוף בליגה לנשים בכדורעף.

במוצאי־שבת נסתיימה הליגה הרגילה. קבוצת קרית־חיים נפלטה מהפליי־אוף בגלל נחיתות בנקודות במערכות.

קבוצות הפועל שער־הנגב ואליצור יבנה נפרדו מהליגה הלאומית במשחק ביניהן כשידה של שער־הנגב היתה על העליונה — 2:3, בשיפוטו של יגאל ניר.

* משחק מרותק ומתוח, בבאר־שבע, ובו ניצחה קבוצת אס"א באר־שבע, לאחר שעתיים וחצי, את הפועל כפר־סבא — 2:3 (9:15, 10:15, 12:15, 7:15, 10:15). במערכה הרביעית אירע לכפר־סבא תקר כאשר הכדורעפנית המצטיינת בשר־חוזיה, סיגל אנקרי, נפגעה והובהלה לבית־החולים. דפנה אביגור ובטי סואל הצטיינו בבאר־שבע. שפט טוביה פטר.

* בעין־החורש ניצחה קבוצת הפועל עין־החורש/עמק־חפר את קרית־חיים — 1:3 (4:15, 13:15, 13:15, 15:13), המשחק ארך שעה וחצי והיה שקול בשלוש מארבע המערכות. רינה פרכטר בלטה בעין־החורש ודנית לבוב בקרית־חיים. שפט נתן תירם.

הטבלה הסופית (אחרי 14 מחזורים)

.1	הפועל בת־ים	42־5	28
.2	הפועל עין־החורש	35־19	25
.3	אס"א באר־שבע	30־24	23
.4	הפועל כפר־סבא	28־25	21
.5	קרית־חיים	26־27	21
.6	איחוד עירון	24־33	19
.7	הפ. שער־הנגב	12־38	16
.8	אליצור יבנה	15־41	15

נעמן וקרית־חיים — אלופי בתי־הספר

קבוצות המוסד החינוכי נעמן (בנים) ותיכון קרית־חיים (בנות) — זכו בסוף השבוע באליפות בתי־הספר העל־יסודיים בכדורעף.

בין הבנים ניצחה נעמן בגמר את מעין — 3:1, ובין הבנות גברה קרית־חיים על מעין — 3:1. המשחקים נערכו בבית־צביה.

מישלב — אלוף ת"א

קבוצת הכדורגל של בית־הספר מישלב בת"א זכתה באליפות בתי־הספר התיכוניים במחוז תל־אביב בנצחה בגמר את תיכון עירוני ד' — 2:0 לאחר הארכה.

בדרכה לגמר ניצחה מישלב את בית־ספר שבח — 1:5; תיכון עירוני ט' — 2:0 ובחצי־הגמר את אליאנס — 1:0.

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

(ב) בתכניות מיוחדות לליקויי שמיעה. 08.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 אורחות (ו' ט') זה תלוי גם בך. 08.40 ראשית קריאה, בלי מורות, צירה 1. 09.00 אנגלית ה'. 09.20 חשבון משום ד', דיאגרמות וגרפים (כ). 10.10 אנגלית ג'. 10.30 רגע עם דודלי (כ). 11.00 ערבית מדוברת (ו' ה') כרם (אל) זיתון. 11.15 אנגלית ו'. 11.30 גיאוגרפיה של א"י, פני הארץ, מעלות מעלות (כ). 12.00 אנגלית ה'. 12.25 תלמוד, שניים אוחזין, מי מפחד מארמית (כ). 13.00 גיאוגרפיה כללית (ו' ט') בריטניה הגדולה. 13.30 אנגלית (יא', יב') Mysteries — Hello israel. 13.45 צרפתית (העשרה). 14.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 14.05 מגע רועש שקט 2. 14.35 רכבת ההפתעות. 15.00 קשר משפחתי, זווית אברמסון נפגשת בפעם השנייה עם משפחות קטנות ויעקבוביץ. הם מספרים על מה שקרה להם מאז המפגש הראשון. מרים בת ה־14 מדווחת על השינויים בחייה והתחביבים. 15.40 שעת כושר. 15.50 מאחיים שניות לנחלה. 15.55 גזית, פרק 3, בעיני ראיתי. 16.50 40 עד כאן מידע הסטורי, סיפורי רקע ומשנים מ־40 שנות מדינת ישראל. 17.00 ערב חדש, מנחה רפי רשף. 17.30 זרבובים, שם המשחק: נחש מי בא לסעוד. 17.40 הופה היי, שלישיית הופה היי על חוף הים באכזיב. משתתפים: ספי ריבלין, אסנת ויישינסקי, שלישיית כמו צועני, עטרה חזה והחבורה גליליאה. 18.15 קטנטן, סרט בהמשכים. 18.25 מבזק של מקום, מבט אל בית השישה. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 סקירת תכניות (ערבית). 18.35 ספורט (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 המצפן הדרום. 20.50 נקודת חן, סדרת טיולים עם אורי רביד. 21.00 מבט לחדשות. 21.35 בשידור חוזר, בתכנית משוחזרים מפשעים חמורים, שהמשטרה לא פענחה, והציבור נקרא לענות על שאלות ולעזור בפענוחם. בחלק הראשון יובאו שחזורים של מעשי הפשע, שיחות עם ראשי צוות החקירות והנגיית שאלות לצופים. בחלק השני דיווחים ועדכונים מסכמים. 22.35 שירלי באסי, אתא ויהודה. תכנית בידור עם הזמרת הבריטית הידועה שירלי באסי. היא מארחת את המוסיקאי, רוברט גולה והסנטרן ריצ'ארד קליידרמן. 23.25 בשידור חוזר, החלק השני דיווחים ועדכונים מסכמים. 23.35 מבזק של יום חדשות הלילה ומוסף הספורט חצי מינה.

עירוץ 2

18.30 עפיפונים. 19.00 אגה קרינה. מרק עשירי ואחרו. 20.00 דיוקן, המספר אהרון אפלפלד. 20.30 מוסיקת בלוז, המשתתפים: גרין ג'ין קאפס, פיל וויגלי, סוני לייד סלים וצ'ארלי בליס. 21.00 אוסף שירים ממצעדי הפזמונים באירופה. 21.15 להיטים בביצועם של ליטלסבן, ג'ורג' מייקל ומייק ג'אגר. 21.30 אמנים בניו־יורק, ציירים ופסלים.

רדיו

קול המוסיקה

06.01 צלילי בוקר. 07.09 בהאזנה ניצחת — מנדלסון. סימפוניה נעורים מס. 9 מוצרט: קונצרטו לפסנתר ותז. מס. 17 ראגה [illegible] אבה, אופרה באלט. 09.00 קונצרט בוקר — ו. שמיטו ואריאציות על שיר עם אמריקני, פרוקופייב: קונצרטו מס. 1 לכנור ותזמורת. רביסקי היפה [illegible]. 11.57 פינת השיר — משירי אבנר טריינין. 12.00 מן הסרטיה [illegible]. 13.05 בהאזנה ניצחת [illegible]. 15.00 הסברה מוסיקלית [illegible]. 16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם. 18.00 רגע על הביצוע. 19.00 בין הבנים [illegible]. 20.05 אונטרלה. 20.27 פינת השיר. 20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם [illegible]. 23.00 מחמורי [illegible].

רשת א'

07.30 רדיורקל. 08.05 תוגת, עם בני הגרי. 09.05 טלודריה, שידות מידע. 10.05 שירים [illegible]. 11.05 מבני בוקר עם [illegible]. 13.05 מקדר יבש [illegible]. 13.30 חדשות ותוכניות באנגלית. 14.05 בראש עבר [illegible]. 15.30 האוניברסיטה המשודרת [illegible]. 17.30 [illegible]. 18.05 בת הרעית [illegible]. 19.05 [illegible].

תוספת מוטיבים אנטי־יהודיים בתקופת אסתר המלכה ואחשוורוש. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 לכל אדם כוכב, עם האסטרולוג אילן פקר.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים עניין. 09.05 ביקור בית, עם רבקה מיכאלי. 10.05 כל צבעי הרשת עם עמיקם רוטמן. 12.10 אלף־אלף בכית עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום חדשות וסמנוים. 14.05 לראות או לא לראות, יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק הוי והומור. 15.05 שירים ושעורים. 15.55 קראתי ספר, קוראים ממליצים. 16.05 יומן כלכלה. 16.30 על מספרים ואנשים, מגזין המשק והחברה. 17.05 רגעי קסם. 18.05 שעה חמישית מגזין שבועי לעניני הנוף. 18.45 היום בספורט. 19.05 היום הזה. 18.35 דין ודברים מגזין לעניני חוק ומשפט. 20.05 עולם החדות, מצעד הפזמונים המסורתיים. 22.05 קפה ראשון, חידונים מגוונים בהשתתפות המאזינים עם שמוליק רוזן. 00.15 ג'אז ועוד עם לאה ליאור.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת גיוסה — עיונים בתרבות המערב, עולם של פרספקטיבות. מרצה: ד"ר רחל שיחור. 06.30 מקומם ע'ין. 07.07 שבע אפס שבע עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר, עם אלי ישראלי. 10.05 עשר שירים עבריים. 11.05 נכון לעכשיו עם רפי רשף. 13.05 הפסקת צהריים. 13.55 40 לאחור סיפור יום בתש"ח, עם דודו דיין. 14.05 מג'יסה יומית, עם אורלי יניב. 15.05 שירים לתה עם אריה טל. 16.05 ארבע אחר הצהריים. 16.54 באופן מילולי, פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 ספרא וסייפא יומן גל"צ לעניני ספרות צבאית. 18.45 משהו עולמי מגזין גלי־צה"ל לעניני חוץ. 18.57 שירים מכאן שירים עבריים. 19.05 הודעות לחיילים. 20.05 בעיקר מוסיקה, המכללה המוסיקלית המשודרת של גלי־צה"ל. עודד אסף מגיש הרצאה בנושא ההפקות המוזיקליות על הזמר המומן בארץ. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת גיוסה — עיונים בתרבות המערב, עולם של פרספקטיבות, מרצה ד"ר רחל שיחור. 22.05 על הדבש ועל העוקץ. 23.05 עשרים וארבע — הזום שירה. 23.35 שיחת חצות, עם יצחק כוכבות, ראש מועצת אור־יהודה. 00.05 ציפורי לילה עם יותם ראובני. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו עם יואב קוטנר. 20.05 צעד וחצי תכנית הספורט של גלי צה"ל הכוללת ריאיונות ושידורים ממשחקי הליגה בכדורסל ופרשנים באולפן. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 הפסקה עשר עם מיכל ניב. 23.05 קול הג'אז הזה עם רני קרסל.

רשת ג'

06.04 בחזרה לאושר, להיטים וחתיקים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר. 08.05 מה, כבר... 10.05 דברים טובים. 11.05 שבעים מי יודע? 12.05 אהבה יומיומית. 13.05 רק כימי חול, עם מנחם פרי. 14.05 לי ולך שיר וברכה. 15.05 חדש חדש ומחודש. 16.05 הצגה יומית עם יקיר אביב. 18.05 מצעד המצעדים, תזכורת פזמונים לקראת יום העצמאות. 21.05 קצת אחרת, סוס מתקפה. 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע

תל־אביב

4.30, 7.15, 9.30
- אסתר: לילה מגניב 5, 7.15, 9.40
- אורלי: זיווג משמיים 7.15, 9.30
- בן־יהודה: חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
- גת: הקיסר האחרון 6.00, 9.00
- גורדון: המעבר לחודו 7.00, 9.30
- דקל: חשור 5, 7.00, 9.30
- דרייב אין: הפשיטה על הפשע 7.45
- חוד: אורות הכרך 5, 7.15, 9.30
- לימור חדש: ללא מוצא 4.30, 7.15, 9.30
- סינמה 1: סגור לרגל שיפוצים
- סינמה 2: סגור
- פאר: יופיו של החטא 5, 7.10, 9.30
- פאריס: יהושע יהושע 2, 12, 7.15, 9.30
- רב־חן:
- רב־חן 1: מעקב צמוד 5, 7.10, 9.30
- רב־חן 2: משחק הלבבות 5, 7.25, 9.45
- רב־חן 3: אי אפשר לקנות אהבה 11, 2, 4, 7.40, 9.45
- רב־חן 4: יום במלכודת 11, 2, 5, 7.40, 9.45
- רב־חן 5: מלון חדר המיטות 11, 2, 5, 7.30, 9.40
- שחף: עכבר הבארים 4.30, 7.00, 9.30
- תל־אביב: הפשיטה על הפשע 5, 7.15, 9.30
- תכלת: עשבי בר 4.30, 7.00, 9.35
- לב 1: נערות עובדות 2, 5, 7, 10.00
- לב 2: סטטוטו 2, 4.30, 7.15, 9.50
- לב 3: ריקוד בחשיכה 2, 5, 8, 10.00
- לב 4: כשמי מלאכים בברלין 2, 5, 7.50, 10.00

רמת־גן
- אואזיס: מעקב צמוד 4, 6.40, 9.30
- לילה: יופיו של החטא 7.15, 9.30
- רב־גן:
- גן 1: ריקוד מושחת 5, 7.20, 9.40
- גן 2: הקיסר האחרון 6, 9
- גן 3: אי אפשר לקנות אהבה 5, 7.30, 9.40
- גן 4: ללא מוצא 6.15, 9.15

ירושלים
- אדיסון: הפשיטה על הפשע 4.30, 7.15, 9.30
- אורנע: גלגלי תהילה 4.30, 9.15
- רון: השור 4.30, 7.00, 9.00
- בית אגרון:
- א.ט., חבר מכוכב אחר 17.30
- אקספרס של חצות 19.30
- המכשפות מאיסטוויק 21.45
- סמדר: חיזור גורלי 4.00, 7.00, 9.30
- אורגיל: מעקב צמוד 4.30, 7, 9.00
- מיטשל: ריינר 7.00, 9.00
- סמרה: נערות עובדות 7.00, 9.15
- תבורה: סגור לרגל שיפוצים
- אורין
- אור 1: יהושע יהושע 4.30, 7.15, 9.15
- אור 2: זיווג משמים 4.30, 7.00, 9.30

- אור 1: אבא גנוב 4.30, 7.00, 9.00
- אור 2: יופיו של החטא 4.30, 7.00, 9.00
- אור 3: יהושע יהושע 4.30, 7.00, 9.00
- עדן: אורות הכרך 4.30, 7, 9.00
- היאמרון ירושלים: תקוה והילה 18.45, 21.45

חיפה
- אורות: יהושע יהושע 4.30, 7.00, 9.15
- חן: מאנון 4.30, 7.00, 9.00
- עצמון 1: הפשיטה על הפשע 4.30, 7.00, 9.15
- עצמון 2: שנקן בחלל 4.30, 7.00, 9.15
- עצמון 3: ללא מוצא 4.30, 7.00, 9.15
- רון: חיזור גורלי 4, 6.30, 9.00
- אורלי: גארין 6.45, 9.15
- קרן אור: יופיו של החטא 7.00, 9.15
- פאר: מעקב צמוד 5.00, 7.30, 9.30

נתניה
- שרון: מעקב צמוד 5, 7, 9.15

חולון
- סביון: חיזור גורלי 5, 7.15, 9.10
- מגדלור: שיחה בגורל 6.00, 9.00
- ארמון: יופיו של החטא 5, 7.30, 9.30

בת־ים
- עצמאות: ללא מוצא 5, 7.15, 9.10

הרצליה
- היכל: חיזור גורלי 5.00, 7.15, 9.10

פתח־תקווה
- היכל 1: חיזור גורלי 5, 7.15, 9.10
- היכל 2: שנקן בחלל 5.00, 7.15, 9.10
- היכל 3: הפשיטה על הפשע 7.15, 9.10

עפולה
- מופתרון: יום במלכודת 9.00

ראשון־לציון
- רון 1: חיזור גורלי 7.10, 9.10
- רון 2: יהושע יהושע 7.10, 9.10

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי
הערב יום ב', 29.2
בית־ספר לנשים: 20.30

צוותא — לתרבות מתקדמת
יום ב' 29.2 בשעה 20.30
נוצות

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים: גני בת־ים — הנביאים 3.
חולון: אגרון — המפו 52.
ירושלים: מאור — יפו 44.
נתניה: קופ"ח — הרב קוק 13.
פתח־תקוה: קופ"ח — חיים עוזר.
רמת־גן: רמת־גן — ביאליק 41.
תל־אביב: דיזנגוף — דיזנגוף 132; ספרא־ארם — איינשטיין 40, רמת־אביב.
חיפה: יבנה — אבן סינא 7.
רעננה־כ"ס: קופ"ח כ"ס — [illegible] 45, כ"ס.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת, — טל' 100, אילת — 244; חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח תל־אביב — ביתנים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית. ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — ביתנים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה
● בי"ח "לניאדו": נמצא בתורנות לנשים ויולדים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
ביקור חולים — ילדים; הדסה עין כרם — כירורגיה, אורתופדיה, א.א.ג., עיניים, [illegible]; שערי צדק — [illegible].

מוקד קופת חולים
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'—ה' ב־08.00—20.00 [illegible]

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים [illegible] [illegible]

מד"א

[illegible]

רכבות

[illegible]

14 שנות מאסר לתושב סכנין על אונס ופריצה לדירות בת"א

14 שנות מאסר בפועל נגזרו אתמול בבית־משפט המחוזי בתל־אביב על ריאד חלאיילה (38) מסכנין, שהורשע בפריצה לדירות בתל־אביב, באונס דיירת אחת ובנסיון לאנוס אחרת.

התובעת, עו"ד מרים רוזנטל, האשימה את חלאיילה, כי באוגוסט 1986 לפנות בוקר פרץ לדירת אשה בקומה השניה ברחוב הירקון בתל־אביב, כשהוא מטפס על צינור המים הצמוד לקיר הבית. הוא נכנס לחדר השינה והתיישב על מיטת האישה, שישנה כשלגופה תחתוניה בלבד. לאחר מכן החל חלאיילה ללטף את גופה של האשה וכשזו התעוררה והחלה לצעוק סתם את פיה, איים עליה בסכין שהיתה בידו ואף חתך את פניה ולאחר מכן אנס אותה. עוד נטען בכתב־האישום, כי לפני שעזב את הדירה גנב הנאשם ארנק ובו 100 ש"ח.

כחודשיים לאחר מכן פרץ חלאיילה — בחצות הלילה — לדירת אשה נוספת, המתגוררת ברחוב ארלוזורוב בתל־אביב. הוא התיישב על מיטתה והחל ללטף אותה וכשזו התעוררה הצמיד סכין לצוארה כדי שלא תצעק. האשה הצליחה לשכנע אותו שידליק את האור כדי לראות „עם מי יש לו עסק" וכשעשה זאת הצליחה להרים את מכסה ולהכות בפניו. מיד לאחר מכן חבט חלאיילה את ראשה ברצפת החדר, גרר אותה לשירותים והחל ללטף אותה. בנצלה רגע בו הניח הנאשם את הסכין על כיור המקלחת, הצליחה האשה לחטוף את הסכין, אולם אז חנק אותה חלאיילה ולקח מידיה את הסכין, העביר אותו על צווארה ואמר לי ש„ככה אני עושה לבחורות שמתנגדות לי". המאבק החליש, כנראה, את יצרו והוא החליט לעזוב בשלב זה את הדירה, לא לפני שגנב את ארנקה של האשה שהכיל תעודות ו־50 ש"ח.

„אין צורך בדמיון רב כבדי להבין את החוויה הנוראה אשר חשו המתלוננות ואין ספק שרישומה של טראומה קשה זו לא במהרה תחלוף מזכרונן", כתבו בגזר־הדין השופטים ישראל גלעדי, משה טלגם ואיתמר פלפל.

„האיש הוא פושע מועד", הם קבעו וציינו, כי לזכותו זקפו רק את העובדה שהודה במעשים שיוחסו לו, אף כי עשה זאת רק לאחר שהוברר לו כי טביעות אצבעותיו נמצאו בחדריהן של המתלוננות.

„בהתחשב בעבירותיו ובכך שמוטלת עלינו להרתיע אנסים בכוח מחד גיסא, ולשחרר את החברה מאימת הנאשם לזמן ממושך מאידך גיסא, החלטנו להטיל עליו 14 שנות מאסר בפועל", הם פסקו.

(עתים)

תיקון טעות

הבחירות לוועידת המורים, שבהם מופיעה מפ"ם ברשימה אחת עם המערך, ר"צ ול"ע, תיערכנה ביום ב', 21 למארס 88', ולא ב־31 במארס, כפי שנמסר בטעות אתמול.

גדלו ההיצעים במניות ההסדר

אלחנן הורוביץ

המניות החדשות ירדו אתמול ב־0.87% ומניות ההסדר ירדו ב־0.41%.

בהשפעת המצב הכלכלי והמדיני נמשכו אתמול עודפי ההיצעים וירידות השערים במניות. ב„חופשיות" הסתכמו ההיצעים ב־2.5 מיליון ש"ח, לעומת מיליון ש"ח בביקושים. במניות ההסדר עלו ההיצעים ל־6.1 מיליון ש"ח, בעוד שהביקושים ירדו ל־920 אלף ש"ח. בשוק המניות כולו ירדו 221 שערים, לעומת 73 שעלו ו־130 בלי שינוי. נרשמו 6 „מוכרים בלבד" ואף לא 1 „קונים בלבד".

בשוק איגרות החוב היתה נטייה לעליות עד 1% רק בצמודות „קצרות" למדד ב־100%. בכל הסוגים האחרים נרשמו תנודות עד 3% בעיקר ב„ברירה כפולה").

מקרנות הנאמנות הוציא אתמול הציבור 4 מיליוני ש"ח.

בחתימות יתר נסתיימו אתמול שתי ההנפקות הנוספות של איגרות־החוב הצמודות למדד, שבנק ישראל הציע לציבור בערך נקוב של 110 מיליון ש"ח. להן נתקבלו הזמנות בסך 198 מיליון ש"ח. מזה 110

גלגלי הבורסה

מיליון ש"ח לסוג „גליל", שהוצעו בערך נקוב של 70 מיליון ש"ח ל־17 שנים במחיר מינימום של 83% מע"נ ונמכרו ב־95.5% מע"נ. לאג"ח מסוג „שגיא", שהוצעו בע"נ של 40 מיליון ש"ח ל־6 שנים במחיר מינימום של 94% מע"נ, נתקבלו הזמנות בסך 88 מיליון ש"ח ונמכרו ב־100% מע"נ.

שערי הדולר האחרונים בניו־יורק: 1.6895 מ"ג, 1.39 פר"ש, 5.7185 פר"צ, 128.4 ין יפאני, 1.772 ד' תמורת ליש"ט.

מחיר הזהב ירד ל־429.60 דולר לאונקיה בניו־יורק „ל־3 חודשים", אחרי שבלונדון עלה ביום ו' מ־430.45 ד', המחיר הנמוך ביותר מזה שנה, ל־432 ד' לאונקיה.

מחירי הנפט הוסיפו לרדת בהשפעת ידיעות על תפוקת יתר בארצות אופ"ק. מסוג „ברנט" ירד ברבע דולר ל־15.02 לחבית ומסוג „דובאי" — ב־20 סנט ל־14.15 ד' לחבית.

בשוק החומרים הגולמיים היתה הידיעה המרעישה ביותר: הפסקת המסחר במתכת ניקל „במזומן" עקב ביקוש גדול בלתי־רגיל ונכונות לשלם ביותר מ־10,000 אלף דולר ויותר תמורת כל טונה, שבמחיר ל־3 חודשים חל שינוי קטן יחסית — 8,625 דולר לטונה.

בדרך אגב נזכר, שגרמניה הנאצית היתה קונה לפני מלחמת העולם השנייה יותר ממחצית כל כמות הניקל בשוק העולמי.

במסחר רב־צדדי במניות לפני הצהריים נעו העליות בין 0.5% (כלל נדל"ן) ל־1.3% (חסנה), לעומתן נעו הירידות בין 0.5% (מרכזית) ל־2.3% (נייר חדרה).

במסחר במניות ב„משתנים" אחרי הצהרים נרשמו 5 עליות שערים, 4 נשארו בלי שינוי. ב־4 לא נערך מסחר (הכשרת הישוב, פולגת ב', אפריקה 1 ופטרוכימיים).

בפלילים

מואשם בשוד יהלומים במיליון וחצי דולר

כתב־אישום ובקשה למעצר עד תום ההליכים הוגשו אתמול לבית־משפט המחוזי בתל־אביב נגד רמי אסאו (24) המואשם בהשתתפות בשוד בורסת היהלומים, בו נשדדו יהלומים במיליון וחצי דולר מהיהלומן חיים וינר.

שלושה חשודים נוספים במעורבות בשוד המזוין שוחררו לפני כשבוע מחוסר הוכחות נגדם, לאחר שהיו עצורים במשך 45 יום.

בכתב־אישום, שהוגש על־ידי התובעת עו"ד ליה לב־און, נטען, כי השוד בוצע בידי אסאו ושני אלמונים נוספים, שהגיעו בשעות הבוקר לבניין בורסת היהלומים כשהם מצויידים בסכין ואקדח וברשותם אופנוע גנוב, כדי למלט את עצמם מהמקום.

בשעות הצהרים הם הזעיקו את היהלומן חיים ויזר לרדת לחניית הבניין, „כדי לקבל דבר דואר מבלגיה" ויזר יצא לחניון כשבידו תיק ובו יהלומים בשווי 1.5 מיליון דולר ואז התנפלו עליו שני האלמונים, היכוהו, חטפו את התיק שבידיו והחלו לברוח לכיוונו של אסאו שהמתין להם על האופנוע.

בטרם הגיעו אליו, ירו השודדים מספר יריות לכוונם של אנשי הבטחון של הבורסה, שדלקו אחריהם ואף ירו לעברם. השודדים הצליחו להביא את התיק לידיו של אסאו וזה החל להמלט מהמקום. בדרכו הוא פגע באורח שעמד בדרכו עבר בצומת הסמוכה באור אדום ולבסוף נטש את האופנוע בחניון שבדרך חיפה ונמלט. (עתים)

בת 14 חשודה בשוד קשישה בעכו

אשה כבת 70 נשדדה במוצאי שבת על־ידי תלמידה בת 14 וחברה בן ה־17.

מן המשטרה נמסר, כי הנערים ארבו לשתי קשישות שטיילו להנאתן ברחוב הגליל. הם המתינו עד שנפרדו ואז התנפלו על אחת מהן וחטפו ממנה את התיק שהכיל תרופות, מסמכים וכסף.

האשה פרצה בצעקות, ועוברים ושבים הביאו אותה לתחנת המשטרה, שם התלוננה על המקרה.

בעקבות חקירה מהירה, נעצרו שני החשודים שהובילו, לאחר מכן, את השוטרים למקום בו הסתירו את התיק.

אתמול הובאו החשודים בפני שופט הנוער בעכו שהורה לעצרם לתשעה ימים. הנערה לומדת בכיתה ט' בבית־ספר תיכון. חברה בן ה־17 אינו עובד ואינו לומד. (עתים)

2 תושבי טייבה נקנסו על ציד צבאים

בית־משפט השלום בכפר־סבא הטיל קנסות של אלף ש"ח על שני תושבי טייבה, עלי מחמוד מסראווה ועבדול קאדר אחמד איסמעיל, שהורשעו בציד צבאים ללא רשיון באיזור השומרון.

בביקורת שנערכה באיזור נמצאו שלושה צבאים שנורו ברובה טוטו, בניגוד לתקנות להגנת חיות בר.

שני הציידים טענו להגנתם בבית־משפט כי לא ידעו שאסור לצוד ברובה טוטו והם לא מבינים בציד. הרובה בו השתמשו הוחרם.

ניצה רימון

למשפחת בן־דוד ולקיבוץ העוגן
אתכם בצער ובאבל במות
משה
חברים בשער הגולן

לחיה, למשפחה ולקיבוץ העוגן
אתכם באבלכם הכבד במות
משה בן דוד
קיבוץ שמיר
ומפעל שלא"ג

למשפחת בן דוד
ולקיבוץ העוגן
אתכם באבלכם הכבד
על מות
משה ז"ל
„פלסים" וקיבוץ מרחביה

לקיבוץ העוגן ולמשפחת בן דוד
משתתפים בצערכם על מותו של
משה
ידידים ובית מעברות

אבלים על מותו של
משה בן דוד
ומשתתפים בצער קיבוץ העוגן והמשפחה
קיבוץ מענית

למשפחת בן דוד ולקיבוץ העוגן
אתכם באבלכם במות
משה בן דוד ז"ל
קיבוץ דליה
זהר דלית

לדוד ברנדייס
אתך באבלך במות
האב
צוות העובדים והחניכים
בבית הספר „יד לבנים"
ובמוסד החינוכי „הרי אפרים"

על מותו ללא עת של ידידנו
חיים שפיגלר ז"ל
אבלים ומשתתפים בצער המשפחה
בית שלאג שמיר וחברי שמיר
משפחות פלג ועובדי חב' נ"ל
חב' לסוכנויות ופיתוח בע"מ

אנו משתתפים בצער המשפחה והחברים
במות עליכם
משה בן דוד ז"ל
ומשתתפים באבלכם
קיבוץ בחן

משתתפים בצער המשפחה
על מותו של חברנו
רוזנבאום דוד
סניף מפ"ם טבריה

למרדכי וחנקה יגול והמשפחה
אתכם באבלכם הכבד במותה של
אילנית שחר
אסתר ויהודה תבורי

למרים ומרדכי וייס
איתכם באבלכם במות
האח
קיבוץ מענית

דו"ח לפידות מאשים חברות הגז בתקלה בחוות המכלים

„החברות אדישות לשלום הציבור וחרגו במשך שנים רבות מהתקן" — קובע הדו"ח שהוגש אתמול לראש הממשלה ● ממליץ לפטר את מנהל המתקן ולרכז האחריות על משק הגז בידי משרד־האנרגיה

חיים מרגלית

„חברות הגז אדישות לשלום הציבור" — קובע דו"ח הוועדה לבדיקת הדליקה בחוות המכלים בקריית־אתא שבראשה עמד אלוף (מיל.) עמוס לפידות, שהוגש אתמול לראש הממשלה ולממלא מקום שר הפנים יצחק שמיר ושר־האנרגיה־והתשתית משה שחל.

הדו"ח חמור ביותר ובו דרישה לפטר את מנהל המתקן בקריית־אתא, יצחק צ'רניק, והאשמות כבדות כלפי המנכ"ל הקודם של חברת „פזגז", יעקב בר־ציון.

הדו"ח מטיל את האחריות לתאונה על חברות הגז וממליץ שמשרד־האנרגיה יקבל את הסמכויות והאחריות למשק הגז כולו. המשרד יקבע סטנדרטים, נהלים ותקנות בטיחות הן לגבי חברות גז והן לגבי מכליות גז. הוועדה ממליצה להעביר כמה מהסמכויות הקשורות בטיפול בגז מידי משרד העבודה ומשרד־הפנים ולרכזן בידי משרד־האנרגיה.

הדו"ח מרגיש, כי חברות הגז חרגו במשך שנים רבות מהתקן כהקימן חלק מהמבנים ללא היתר ותוך התעלמות מהוראות הרשויות המקומיות.

הדו"ח מזכיר, כי למרות הודעות מנכ"ל משרד־האנרגיה־והתשתית לחברות הגז בשנת 1986, כי ההוצאות על הקמת מתקני בטיחות יכוסו על־ידי המשרד, המשיכו החברות להשהות את הקמת המתקנים ולהתמקח על עניינים בעלי חשיבות משנית. גם התערבותו של ראש עיריית קריית־אתא, יעקב בן־דניאל, לא עזרה, ולכן קרה מה שקרה.

הדו"ח מטיל, כאמור, על חברות הגז ובעיקר על „פזגז", את האחריות לדליקה ומאשימן בבנייה ללא היתר ובחריגה מהוראות ותקנות.

הדליקה פרצה ב־30 בינואר במתקני הגז של חברת „פזגז" בקריית־אתא ובמהלכה פונו מבתיהם 3000 מתושבי המקום ושניים נפצעו.

דיונים אינטנסיביים בהסתדרות לקראת פתיחת המו"מ על השכר

אבשלום קווה, כתבנו לענייני עבודה

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד וסגניו אפרים זילוני ומאיר גת וכן מזכירי איגודים מקצועיים בשירות הציבורי אמורים להיפגש מחר עם שר־האוצר משה ניסים וצוות עוזריו, במסגרת התדברות לקראת הפתיחה הרשמית של המשא־ומתן על הסכמי שכר ומסגרת בסקטור זה.

מזכירי האיגודים המקצועיים בשירות הציבורי יתכנסו היום בראשות חיים הברפלד לדיון מוקדם לקראת הפגישה עם ניסים. מחרתיים צפויה התייעצות דומה של המזכירים הארציים בסקטור התעשייתי הפרטי. הוועדה המתאמת של האגף לאיגוד מקצועי תתכנס מחר לדיון במדיניות המקצועית של ההסתדרות.

קיסר והברפלד דיווחו אתמול לחברי הוועדה המרכזת על שיחות הגישוש שקיימו בשבוע שעבר עם ניסים ועם ראשי לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים. השנים מסרו, כי הציגו בפני המעסיקים הפרטיים עמדה שונה מבעבר, לפיה ייקבעו הסכמים ברמה הענפית וברמת המפעלות בלבד, תוך ויתור על הסכם המסגרת. במצב זה מצטרכו האיגודים, כל אחד בנפרד, לעמוד מול המעסיק והתוצאות ייקבעו על־פי האפשרויות השונות של כל ענף וענף.

עוד מסרו קיסר והברפלד, כי הביעו נכונות לדון בהתאמות ובשינויים מסויימים בהסכם תוספת היוקר, בהתחשב בשיעורי האינפלציה החזויים, אולם התנגדו בתוקף לכל ניסיון לפגוע או לבטל מנגנון זה.

הברפלד הזהיר ביום שישי, לאחר פגישתו עם נציגי התאחדות התעשיינים, מהתערערות יחסי העבודה במשק אם יעמדו המעסיקים בסירובם לשלם את תוספת היוקר הקרובה.

סעיף מרכזי אשר יעמוד לדיון במשא־ומתן בשני המגזרים יהיה קיצור שבוע העבודה והפחתת מספר שעות העבודה השבועיות. ההסתדרות תדרוש חתימת הסכם רב־שנתי להפחתת מספר שעות העבודה השבועיות בשני המגזרים.

שלושה מחבלים נהרגו בהתקפה על מוצב צד"ל

יהודה צור

חייל צה"ל נפצע אתמול אחה"צ מצפון לבופור, כאשר פצצת אר.פי.ג'י. ואש מנשק קל נורו לעבר רכב של צה"ל. האש נפתחה מכפר רומאן. כוחות צה"ל וצד"ל השיבו אש לעבר מקורות הירי בכפר.

שלושה מחבלים נהרגו אתמול כאשר ניסו לתקוף מוצב של צד"ל על גבול רצועת הביטחון באיזור בית יהון בגזרה המרכזית. ארבעה חיילי צד"ל נפצעו בהתקפה. הארוע החל בהתקפה בשבת בלילה כאשר מחבלים פתחו באש לעבר מוצב צד"ל. ההתקפה בוצעה מסמוך לעמדה אירית של יוניפי"ל. חיילי צד"ל השיבו אש בצורה זהירה כדי לא לפגוע בעמדת האו"ם. בחצות חודשה האש על מוצב צד"ל ואתמול לפנות בוקר הסתערו על המוצב עשרות מחבלים תוך שמוש במרגמות; פצצות אר.פי.ג'י. ואש מנשק קל. ובסריקות שנערכו לאחר הקרב נמצאו גופותיהם של שלושה מחבלים. סימני גרירה מעידים כי לתוקפים נפגעים נוספים. כוח צה"ל שהיה באיזור סייע להדוף את התוקפים.

שני חיילים נורבגיים מכוח יוניפי"ל נפצעו אתמול אחה"צ קשה כאשר עלו על שדה מוקשים בדרום לבנון מצפון מערב להר דוב. חייל אחר נפצע כאשר ניסה לחלץ את חבריו המוטל בשדה מוקשים.

עיריית ת"א אישרה העלאת מיסי הארנונה ב־15 אחוז

ירון זליג

מועצת עיריית תל־אביב אישרה אמש את העלאת מיסי הארנונה לשנת הכספים 1988 — 1989 בשעור של כ־15 אחוז, בהתאם לעליית המדד בשנה האחרונה. מועצת העירייה הסמיכה את ראש העיר, שלמה להט, לפנות לשרי האוצר והפנים ולקבל אישור להעלאה זו כמתחייב מחוק התקציב. בכך מקווה העירייה להגיע להכנסות של כ־315 מיליון ש"ח, לעומת 280 מיליון ש"ח שייכנסו לקופת העירייה אם בקשתה להתאים את שיעורי המס לעליית המדד לא תאושר. עוד החליטה המועצה, כי השנה לא יחולו כל שינויים באזורי המס ובתעריפים ותינתן הנחה בשיעור של 5 אחוזים למשלמים את המיסים מראש. מקבלי קצבת זקנה ללא השלמת הכנסה ייהנו מהנחה של 15 אחוז מהחיוב השנתי.

חבר מועצת העיר אריה צוקר (מפ"ם), אשר התנגד להצעת הנהלת העירייה, טען, כי בשנים האחרונות הועלה שיעור הארנונה בת"א מעבר לעליית המדד וכתוצאה מכך הבסיס עליו יחושב המדד לשנה זו הוא גבוה דיו.

צוקר קרא להקמתה של ועדה ציבורית שתברוק ותמליץ על חלוקה מחדש של האזורים למגורים ולעסקים לפי אמות מידה אובייקטיביות.

ח"כ מרדכי וירשובסקי התנגד אף הוא להצעת הנהלת העיר וקרא שלא להעלות השנה את מיסי הארנונה ובכך לתת דוגמה לרשויות מקומיות אחרות, כמו גם לממשלה, כי ניתן וצריך לחסוך וליעל.

בעקבות סיכום בין קיסר לניסים — בוטלו עיצומי עובדי המינהל והמשק

המיקרוביולוגים והביוכימאים מאיימים להשבית בתיה"ח הממשלתיים ● פלג: לקופ"ח אין מקורות לתשלום משכורת פברואר לעובדיה

יוסף שמי, אבשלום קווה

עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים החליטו לבטל את העיצומים שנועדו להתחיל היום בעקבות סיכום בין שר־האוצר משה ניסים ומזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר על דחיית ניכוי ימי השביתה.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, הודיע אמש ליו"ר ארגון עובדי המינהל והמשק, משה אבגוש, על הענותו של ניסים לפניית קיסר לדחות את ניכוי ימי השביתה ובעקבות זאת הוחלט על ביטול העיצומים. המו"מ על פריסת הניכויים יתנהל באמצעות האגף לאיגוד מקצועי בימים הקרובים.

המיקרוביולוגים והביוכימאים

חטיבת עובדי המדינה בהסתדרות הביוכימאים והמיקרוביולוגים תשבית בימים הקרובים את בתי החולים הממשלתיים והמעבדות לבריאות הציבור, במחאה על התחמקותו של משרד־הבריאות לדבריה, מלכבד סיכומים והתחייבויות שהושגו עימו בנושא עידכון תוספות שכר ופיצוי מיוחד הנובע ממצוקה קשה של בודארים.

רופאי בתי־החולים הממשלתיים ישביתו מחר ומחרתיים את מכון הרנטגן והאיזוטופים ב„הילל יפה", את חדרי הניתוח ב„שערי צדק" ואת מכון הלב, כולל צינתורים, בתל־השומר. המרדימים משביתים היום ניתוחים ברמב"ם, „מאיר", „ביקור חולים" ובית־חולים בצפת.

אין כסף למשכורות

יו"ר האגף לביטחון סוציאלי בהסתדרות, דב פלג, המשמש כיו"ר ועדת הכספים במרכז קופת־חולים, מסר אתמול בישיבת הוועדה המרכזת, כי קופת־חולים לא תוכל לשלם את משכורות חודש פברואר ל־30 אלף עובדיה, בעקבות העיכוב שהטיל האוצר על כספי המס המקביל בסך 53 מיליון ש"ח.

„תוויכות בעניין הסכם הניתוחים עם משרד־האוצר הרג מרין וחברים עניינו בין הצדדים, האוצר דבק במשימה שנועדה להעביר את הסכסוך עם רופאי המדינה למגרשה של מערכת קופת חולים", אמר פלג.

הוועדה המרכזת החליטה לתבוע ממשרד־האוצר לפעול במסגרת הסכם עם קופת־חולים ולא לנקוט צעדים מלאכותיים שנועדו לאלץ את הנהלת קופת־חולים לבטל את הסכם לקיצור התורים לניתוחים שנחתם עם הרופאים.

הקיבוץ הארצי אישר הסדר פריסת החובות להתיישבות

גוגה קוגן

בתום דיון נוקב קיבל אתמול הוועד הפועל של הקיבוץ הארצי את המלצת המזכירות לאשר את הסדר פריסת החובות להתיישבות על־ידי המערכת הבנקאית, המכונה הסדר א.ה.ל. (אשראי הולם להתיישבות).

עם זאת החליט הוועד הפועל, בניגוד להמלצת המזכירות, כי הנוסח הסופי של ההסדר יובא לאישור הוועד הפועל, ולא בוועדה הכלכלית ובמזכירות.

הוועד הפועל קבע, כי ההסדר המוצע חייב להבטיח את תפקודן של הקרנות התנועתיות, ולקבוע את ממדי הערבות ההדדית, הכוללת את יכולתה של הקרן התנועתית לתת גיבוי מינימלי לפעולות מוסדות התנועה לסייע גם בתחום החברתי ולקיים כלים מתאימים לעזרה הדדית בין הקיבוצים.

כן תבע הוועד הפועל שהאשראי המובטח יינתן לכל הקיבוצים ולא תהיה אפשרות לפסול קיבוץ כלשהו מלהשתתף בהסדר.

תנאי נוסף הוא שהמסקנות [illegible] מכל סיבה שהיא לא תגרור שום סנקציה, תביעת פיצוי או פנייה לערכאות מצד הגורמים.

ההסדר המוצע — אומרת ההחלטה — אינו תוכנית הבראה להתיישבות ולבטח אינו תשובה להכרח ביישום מדיניות של עידוד הייצור בכלל ההתיישבות העובדת כמגזר ייחודי בפרט.

מכאן מובן ההכרח בהמשך המאבק הפוליטי של הקיבוץ הארצי ומפ"ם ושל כל חלקי ההתיישבות כדי להביא לשינוי המציאות הכלכלית־חברתית ויצירת מסגרת שתיפנה, ולו חלקית, את המגזרים הייצרניים [illegible] שבמדיניות כלכלית אנטי־ציונית גרועה.

מתנגדי ההסדר [illegible]

[illegible] לנדרש לביצוע משימות, כפי שהתבטא באורח שונה עליהם תורם בכלי התקשורת בימים האחרונים.

[illegible]

מזג אוויר

מזג האוויר יהיה מעונן חלקית עד מעונן עם אפשרות לגשם מקומי. תחול ירידה בטמפרטורות.

טמפרטורות המינימום והמקסימום החזויות: ירושלים 9 — 17, רמת הגולן 8 — 14, צפת 8 — 16, חיפה 12 — 19, טבריה 10 — 18, נצרת 10 — 17, עפולה 9 — 18, שומרון 9 — 20, תל־אביב 12 — 20, נמל התעופה בן־גוריון 11 — 20, יריחו 10 — 21, עזה 12 — 21, באר־שבע 10 — 22, אילת 14 — 25. (עתים)

יקירנו
דוד רוזנבאום ז"ל
מטבריה
איננו
המשפחה

ליעל, נטע, נירית, שי,
למשפחה ולקיבוץ שמיר
משתתפים בצערכם הרב במות האב
חיים שפיגלר
מחברי קבוצות: עפר, דקל,
מקיבוץ דן

לחברנו נח אשכנזי, למשפחה
ולקיבוץ בית השיטה
משתתפים בצערכם במות האח והחבר
קותי אשכנזי
קיבוץ ניר־דוד (תל־עמל)

לחברינו בני ושוני הרמן ומשפחותיהם
אתכם באבלכם במות
האח
בנכר
בית נגבה

אבלים וכואבים עם
ד"ר גנזל טיבור והמשפחה
על מות
מרתה גנזל
בית ברעם

חוכמת זקנים/חריגים

אחרי זוועות מבט ליל השבת, מוציא צה"ל תדריכים חדשים בשאלה מהו חריג, מהן פקודות בלתי חוקיות, מהו המותר ומהו האסור. לאלה הייתי מציע לצרף קטע ספרותי נושן, מתוך „הסוחר מוונציה" לשקספיר. (תרגום: אבי עוז, עומד לצאת לאור בהוצאת „הקיבוץ-המאוחד"):

אם תדקרו אותנו — לא נזוב דם?
אם תדגדגו אותנו — לא נצחק?
אם תרעילו אותנו — לא נמות?
ואם תתעללו בנו — האם לא נתנקם?

דוביק רוזנטל

תמונת־מצב/נ.ל. בת 8

הצדק והספונג'ה

בכל בוקר, כשילדים נרגנים מוחים קורי שינה ותושבים בזעף על המורה, נועלים רייבוק, שומעים חדשות לילדים מפי אלכס אנסקי, לוקחים את הסנדביץ' שאבא הכין ורצים לבית הספר — בכל בוקר כזה, נ.ל. בת השמונה לוקחת סמרטוט, דלי ומגב, והולכת לעבוד עם אמא בספונג'ה.

לפני ארבעה חודשים הפסיקו בבית־ספרה בבאר שבע את לימודיה, והודיעו לאמה שיש כוונה להעביר אותה לבית־ספר אחר, שרמתו נמוכה. האם סירבה בתוקף. הילדה המשיכה לבוא לבית הספר, אבל המורה התעלמה והחברים לכיתה הציקו. אמא שלה, אישה צנומה ומיואשת, סרבה לוותר. „אני מעדיפה שתבוא איתי לנקות, מאשר שתלך לבית הספר ההוא", היא אומרת.

עכשיו, כאמור נ.ל. רכשה ניסיון וותק בספונג'ה. היום יילך אבא שלה לכלא, לעשרים יום. „אני מבין ללב ההורים שיש להם סטיגמה על בית ספר זה או אחר," אמר השופט רבי בגזרו את דינו של האב. „עם זאת אני סבור, שטובת הילדה להיות במוסד מאורגן. בית משפט זה רחוק מלחשוב שמאסרים הם עונש הולם במקרים כאלה, אך לעיתים אין דרך לבית משפט לאכוף את החוק אלא להטיל עונש".

השופט רבי נתן להורים שבעה ימים לשלוח את הילדה ללמוד. היום, היום השמיני, יילך האב לכלא. נגד האם הוטל מאסר על תנאי בלבד, כדי שיהיה מי שיטפל בילדה. המערכת השיפוטית מיצתה אפוא את הדין עם האשמים. נ.ל., תמשיך לעשות ספונג'ה, אמא שלה ממשיכה לחשוב, בתמימותה, שתצליח לכופף את המערכת ותביא לכך שבתה לא תאולץ ללמוד בבית־ספר לילדים נחשלים. אבל זה כבר פרט שולי. העיקר שהצדק ניצח.

שלי יחימוביץ'

אח"מ/דון ריווי

לא שוכחים חבר

דון ריווי נחשב לאחד האנשים הפחות סימפטיים בכדורגל האנגלי. הוא הוקע על־ידי הפטריוטים המקומיים בתור רודף־בצע, שלא היסס לנטוש את משרת מאמן הנבחרת האנגלית לטובת הצעה קוסמת מן האמירויות עשירות הנפט.

ריווי הואשם גם בקשירת קשר להטיית תוצאות משחקי הכדורגל וההתאחדות האנגלית אסרה עליו לאמן או לנהל קבוצה, למשך עשר שנים, כעונש.

אבל כיום, ריווי הוא שבר־כלי. הוא חולה במחלה ניוונית קשה והרופאים אינם מאמינים שיחיה יותר משלוש שנים. התקווה האחרונה, לגביו, היתה לטוס למוסקווה, שם, כך נאמר לו, עוסקים בנסיונות רפואיים באמצעות תרופה חרשנית יקרה. הצרה, שדי קשה להגיע לברית־המועצות, גלאוּנוסט או לא, וקשה לפציינטים זרים, שאינם נמנים עם המקורבים לצמרת הסובייטית, לקבל טיפול מקליניקה.

לעזרתו של ריווי, בן ה־60, נחלצו השייח'ים העשירים של איחוד נסיכויות המפרץ. הם הטיסו אותו למוסקווה, לאחר שהפעילו קשרים כדי להתגבר על הביורוקרטיה הסובייטית ודאגו לכך שמאמן הכדורגל

דון ריווי

יזכה לטיפול המסור ביותר. וזה לא עלה הרבה, במושגי פטרו־דולרים, רק כ־25 אלף דולר, שהם כטיפה במפרץ, בהשוואה ליותר מחצי מליון דולר שקיבל ריווי בהווה שלו כמאמן. לא שוכחים חבר.

עומר ניר

עורך „עמוד אחורי": אמי לנדאו

"המשמר"

ציורמצב

איור: אלעד דן

בשטח / היען איציק

מוכרים בלבד

האריש במפגינים המתייצבים חדשות לבקרים מול משרד ראש הממשלה בירושלים, היה אתמול יען דל בשר שהגיע במיוחד מחיקו התמים של עמק הירדן. מדי פעם הרכין היען את צווארו הארוך וטמן אותו בתקרובת שהונחה לפניו. עדת הצלמים שהנציחה את בואו לבירה בשליחות חשלום כלל לא הטרידה אותו.

„שמי איציק" — הסביר שלט כתוב בכתב־יד שהיה תלוי על צוואר העוף הגדול, שאינו יודע לעופף. „אני מקיבוץ אשדות יעקב (איחוד). בבניין מולי יושב יצחק שמיר. כמוני הוא נוהג להטמין ראשו בחול,

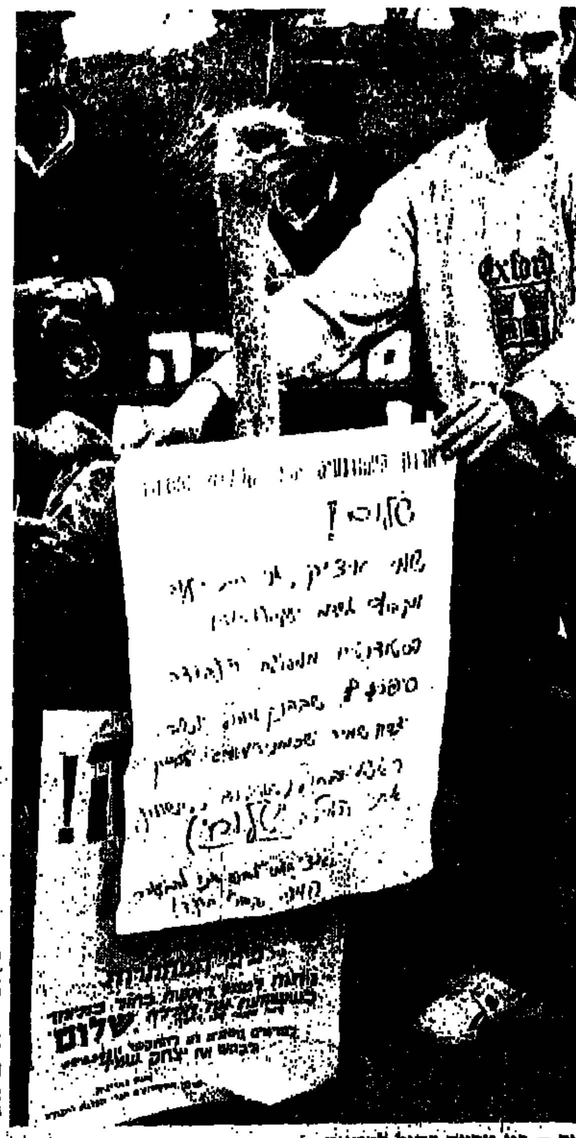

צילום: מאיר פרטוש

איציק — בין טמינה בחול למשניה

ובמיוחד כשהוא שומע את המילה שלום. אז הפעם באתי לשכנע אותו שהמצב באמת בוער."

חסטורנטים של „אופק", שנטלו על עצמם את השמירה על העוף המיוחד הזה, עייפו כנראה ועל הגדר הוסיפו שלט משלהם: „למכירה בת יענה. סימנים מיוחדים: גבות עבותות, תכונותו תוקע ראשו בחול כל אימת שהוא שומע שמדברים על שלום".

אגב, קונים לא היו.

בצלאל עמיקם

אזמל / רבין מול הרפז

רגע של אמת לתק"ם

התק"ם צריך להיות עתה בדילמה. במי לתמוך? בחייל שגיא הרפז, בן קיבוץ גשר, או בשולחו, יקיר התק"ם, שר הביטחון יצחק רבין.

אם יגנו את החייל, יהיה זה כאילו קבעו שפעל בחלל ריק. אם ימשיכו לתמוך ברבין, יתנו לגיטימציה למצבים הבלתי אפשריים אליהם נקלעים החיילים, כולל בני קיבוצים. עוד לפני שנודע שאחד החיילים המכים הוא בן קיבוץ גשר,

צילום: א.פ.

ה„רגע" בו צפו מיליונים

אמר ח"כ יאיר צבן: „אם יהיה לחיילים המכים עורך־דין טוב, הוא יזמן למשפטם כעד הגנה את שר הביטחון, יצחק רבין, שיבוא ויאמר שהפרות מסוג זה הן פועל יוצא ובלתי נמנע מהוראות שר הביטחון".

מזכיר קיבוץ גשר, דודי בר, הבטיח להעניק את מלוא התמיכה לשגיא, כולל המשפטית. הקיבוץ ודאי יקבל יעוץ משפטי מהתק"ם. האם ימליצו להזמין את שר הביטחון כעד הגנה? אכן, רגע של אמת לתק"ם.

יורם בר

נעמת תל-אביב-יפו
נעמת - תנועת נשים עובדות ומתנדבות.

שוק פורים
בימי פורים-בדיזנגוף סנטר
הכניסה חופשית!

שוק פורים 1988 נעמת ת"א־יפו בלב דיזנגוף באדיבותו הרבה של מר אריה פילץ.
הפתיחה ביום חמישי 3.3.88 משעה 09:00 — 24:00,
ביום שישי משעה 09:00 — 15:00
ובמוצ"ש משעה 17:00 — 24:00.

בשוק: —
גלריה לתמונות מקוריות, ביתן דרום אמריקני, ביתנים לעבודות יד, לחלבשה, כלי בית, מצעים, צעצועים, קוסמטיקה ומאכלים תוצרת בית.

באירועי השוק: —
ליצנים, איפור לפורים, סופרות חותמות על ספריהן, חברי כנסת, שחקנים ואנשי הסגל הדיפלומטי בארץ ימכרו בדוכנים.

ההגרלה הגדולה תיערך בשוק במוצ"ש בשעה 22.00

כל הכנסות השוק קודש למוסדות הילדים של נעמת ת"א־יפו.